

T.C.
ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ULUSLARARASI TİCARET VE PAZARLAMA ANA BİLİM DALI

ORTAK ÇALIŞMA VE PAYLAŞIMLI OFİS ALANLARINA YÖNELİK KULLANICI
BEKLENTİLERİ VE MEMNUNİYETİNİN KEŞFEDİLMESİ

TEZİ YAZAN

Efsane ÇELİKER

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Duygu GÜR

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Deniz AKGÜL (Altınbaş Üniversitesi)

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Eda YAŞA ÖZELTÜRKAY

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MERSİN/EYLÜL 2025

ONAY SAYFASI**T.C.****ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ****SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE**

**2023015007 numaralı öğrencimiz olan Efsane ÇELİKER tarafından hazırlanan
“ORTAK ÇALIŞMA VE PAYLAŞIMLI OFİS ALANLARINA YÖNELİK
KULLANICI BEKLENTİLERİ VE MEMNUNİYETİNİN KEŞFEDİLMESİ” başlıklı
bu tez çalışması jüri üyelerimiz tarafından oy birliği ile Uluslararası Ticaret ve
Pazarlama Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.**

(Enstitü Müdürlüğünde Asıl Sureti Islak İmzalıdır.)

Üniv. İçi. Jüri Asıl Üyesi - Jüri Başkanı - Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Duygu GÜR

(Enstitü Müdürlüğünde Asıl Sureti Islak İmzalıdır.)

Üniv. İçi. Jüri Asıl Üyesi - Prof. Dr. Eda YAŞA ÖZELTÜRKAY

(Enstitü Müdürlüğünde Asıl Sureti Islak İmzalıdır.)

Üniv. Dışı. Jüri Asıl Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Deniz AKGÜL (Altınbaş Üniversitesi)

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim elemanlarına ait olduklarını onaylarım.

24/09/2025

Doç. Dr. Saadet SAĞTAŞ TUTKUNCA

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

**Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelgele, şekil
ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı, 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri
Kanunu'ndaki hükümlere tabidir.**

İTHAF

Sevgili annem ve, babama ithafen

ETİK BEYANI

Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

24/09/2025

Efsane ÇELİKER

TEŞEKKÜR

Bu tez çalışmasının hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Başta, bilgi ve desteğiyle bana yol gösteren değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Duygu Gür'e içten teşekkürlerimi sunarım. Akademik rehberliği ve sabrı, bu süreci başarıyla tamamlamamda rol oynamıştır.

Ayrıca, araştırma sürecinde katkı sağlayan tüm katılımcılara ve her daim yanımda olan aileme ve dostlarıma minnettarım.

Bu çalışmanın, alanına katkı sağlaması en büyük temennimdir.

ÖZ

ORTAK ÇALIŞMA VE PAYLAŞIMLI OFİS ALANLARINA YÖNELİK TÜKETİCİ BEKLENTİLERİ VE MEMNUNİYETİNİN KEŞFEDİLMESİ

Efsane ÇELİKER

Yüksek Lisans Tezi, Uluslararası Ticaret Ve Pazarlama Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Dugu GÜR

Eylül 2025, 93 sayfa

Bu çalışma, Adana ilinde faaliyet gösteren bir paylaşımlı ofis örneği olan Yazzane’de çalışan bireylerin bu çalışma modeline ilişkin deneyimlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın temel amacı, paylaşımlı ofislerde çalışan bireylerin kullanıcı beklentilerini, memnuniyet düzeylerini ve çalışma alışkanlıklarını nitel bir bakış açısıyla ortaya koymaktır. Nitel araştırma desenine uygun olarak yapılandırılan bu çalışmada, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve veriler yüz yüze görüşmeler yoluyla elde edilmiştir. Araştırma kapsamında, farklı sektörlerde faaliyet gösteren 22 katılımcı ile birebir görüşmeler gerçekleştirilmiş ve bu görüşmeler ses kaydı alınarak kayıt altına alınmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz ve kategorik içerik analizi ile değerlendirilmiş ve Schuermann’ın (2014) ortak çalışma alanları boyutları temel alınarak temalar oluşturulmuştur. Katılımcı görüşleri doğrultusunda işbirlikçilik, açıklık, topluluk, sürdürülebilirlik ve erişilebilirlik gibi boyutlar detaylı biçimde analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Paylaşımlı ofis, kullanıcı memnuniyeti, çalışma alanları, girişimcilik

ABSTRACT**EXPLORING CONSUMER EXPECTATIONS AND SATISFACTION FOR
CO-WORKING AND SHARED OFFICE SPACES****Efsane ÇELİKER****Master Thesis, Department of International Trade and Marketing****Supervisor: Dr. Duygu GÜR****September 2025, 93 Pages**

This study aims to examine the experiences of individuals working at Yazzane, a coworking space operating in Adana province, regarding this working model. The primary objective of the study is to reveal the user expectations, satisfaction levels, and work habits of individuals working in these coworking spaces from a qualitative perspective. This study, structured in accordance with a qualitative research design, used a semi-structured interview form as the data collection tool, and data was collected through face-to-face interviews. One-on-one interviews were conducted with 22 participants from various sectors, and these interviews were audio-recorded. The data obtained were analyzed using descriptive and categorical content analysis, and themes were created based on Schuermann's (2014) dimensions of coworking spaces. Dimensions such as collaboration, openness, community, sustainability, and accessibility were analyzed in detail based on participant opinions.

Keywords: Coworking space, user satisfaction, workspaces, entrepreneurship

ÖNSÖZ

Günümüz çalışma yaşamı, dijitalleşme, esneklik ve paylaşım ekonomisi gibi olguların etkisiyle önemli bir dönüşüm sürecinden geçmektedir. Bu süreç, iş yapma biçimlerini ve mekânsal gereksinimleri yeniden tanımlarken, paylaşımlı ofisler ve ortak çalışma alanları yeni nesil çalışma kültürünün merkezine yerleşmiştir. Bu bağlamda, bu tez çalışması; ortak çalışma alanlarında kullanıcı beklentileri, memnuniyet düzeyleri ve mekânsal deneyimlerin etkileşimini nitel bir yaklaşımla incelemeyi amaçlamaktadır.

Araştırmanın tasarımında, literatürde sınırlı biçimde ele alınan kullanıcı deneyimlerinin derinlemesine analiz edilmesine odaklanılmış, bu doğrultuda yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla katılımcıların bireysel ve kolektif deneyimleri sistematik olarak değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, paylaşımlı ofislerin yalnızca fiziksel bir çalışma ortamı değil, aynı zamanda sosyal etkileşimi, iş birliğini ve yaratıcılığı destekleyen dinamik bir ortam sunduğunu ortaya koymaktadır.

Bu çalışma, paylaşımlı ofislerin tasarımı ve yönetimi konusunda hem akademik literatüre katkı sağlamayı hem de uygulayıcılara yol gösterici öneriler sunmayı hedeflemektedir. Araştırmanın her aşamasında, bilimsel etik ve dürüstlük ilkeleri gözetilerek veriler dikkatle toplanmış, analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

Bu sürecin başarıyla tamamlanmasında bilgi birikimi, rehberliği ve sabrıyla bana yön veren değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Duygu GÜR'e en içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca araştırma sürecinde paylaşımlı ofis deneyimlerini benimle paylaşarak çalışmaya anlam katan tüm katılımcılara, her koşulda desteğini esirgemeyen aileme ve arkadaşlarıma minnettarlığımı belirtmek isterim.

Bu tezin, ortak çalışma alanlarının kullanıcı odaklı gelişimine ve ilgili literatürün zenginleşmesine katkı sağlaması en büyük dileğimdir.

Efsane Çeliker

Mersin, 2025

İÇİNDEKİLER

KAPAK.....	i
ONAY SAYFASI.....	ii
İTHAF	iii
ETİK BEYANI	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZ	vi
ABSTRACT	vii
ÖNSÖZ.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ	xii
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xiv
EKLER LİSTESİ	xv
1.GİRİŞ.....	1
1.1.Araştırmanın Problemi ve Gerekçesi	3
1.2.Araştırmanın Amacı ve Önemi	5
1.3.Araştırmanın Sınırlılıkları	6
1.4.Genel Kavramsal Çerçeve.....	6
1.4.1.Ofis ve Büro Tanımı	6
1.4.2.Dünya’da ve Türkiye’de Gelişim Süreci	7
1.5.Paylaşımlı Ofis ve Ortak Çalışma Alanları.....	9
1.5.1.Etkileşim	11
1.5.2.Çeşitlilik.....	11
1.5.3.Ortak Çalışma Alanlarının Kullanıcı Grupları	12
1.5.4.Ortak Çalışma Alanlarının Avantajları	13
1.5.5.Türkiye’de Ortak Çalışma Alanları	13
1.5.6.Ortak Çalışma Alanlarının Türkiye’deki Gelişimi.....	14

1.6.Türkiye’de Ortak Çalışma Alanlarının Yayılımı	15
1.6.1.Türkiye’de Ortak Çalışma Alanlarının Avantajları ve Sorunları	15
1.7.Sürdürülebilirlik.....	24
1.7.1.Sürdürülebilir Kalkınma Kavramı	25
1.7.2.Çevresel Sürdürülebilirlik	25
1.7.3.Ekonomik Sürdürülebilirlik	26
1.7.4.Sosyal Sürdürülebilirlik	27
1.7.5.Sürdürülebilir Tüketim Bilinci Nedir ve Nasıl Gelişti	27
1.8.Paylaşımlı Ofislerde Sürdürülebilirlik Boyutu	28
2.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	30
2.1.Araştırmanın Örneklemi.....	30
2.2.Araştırma Verilerinin Toplanması.....	31
2.3.Araştırma Deseni	33
2.4.Araştırma Verilerinin Analizi	34
3.BULGULAR	35
3.1.Kullanıcı Profili ve Demografik Özellikler	35
3.2.Gözlem Ve Mekan Analizlerine İlişkin Bulgular.....	41
3.2.1.Yazzane Paylaşımlı Ofisinin Genel Özellikleri.....	41
3.2.2.Ortak Çalışma Alanları ve Kullanıcı Memnuniyeti Analizi	42
3.2.3.Ortak Çalışma Alanı Örneği : Yazzane.....	43
3.3.Schuermann’ın Ortak Çalışma Kültürü Modeli Çerçevesinde Kullanıcı Deneyimleri.....	50
3.3.1. İşbirlikçilik.....	52
3.3.2. Açıklık.....	53
3.3.3. Topluluk	54
3.3.4. Sürdürülebilirlik.....	54
3.3.5. Erişilebilirlik	55
3.3.6.Paylaşımlı Ofislerde Erişilebilirlik Boyutunun Olumlu ve Olumsuz Yönleri	55
3.4.Alt Temalar ve Kullanıcı Deneyimlerine Yönelik Bulgular	56
3.4.1.Sosyal Etkileşim ve İş birliği	58
3.4.2.Temizlik ve Düzenlilik.....	59
3.4.3.Konfor ve Fırsat Odaklılar Fiziksel Ortam	59
3.4.4.Resepsiyon ve Giriş Hizmetleri	60
3.4.5.Hizmetler ve Ek Olanaklar.....	60
3.4.6.Mekânsal Düzenlemeler ve Sessiz Alanlar	61
3.4.7.Ortak Etkinlikler ve Topluluk Katılımı.....	61

4.TARTIŞMA ve SONUÇ.....	63
KAYNAKÇA	67
EKLER.....	77

KISALTMALAR LİSTESİ

AB : Avrupa Birliği

ABD : Amerika Birleşik Devletleri

ATO : Aktivite Temelli Ofis

IUCN : Uluslararası Doğayı Koruma Birliği

STEM : Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik

WCED : Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcı Profili ve Paylaşımlı Ofis Kullanım Bilgileri.....	35
Tablo 2. Yazzane Paylaşımlı Ofislerinin Temel Özelliklerine İlişkin Bilgiler	42
Tablo 3. Schuermann'ın Boyutları Çerçevesinde Kategorik Analizden Temaya Giden Süreç: Örnek Kullanıcı Deneyimleri	51
Tablo 4. Ortak Çalışma Alanlarına Yönelik Alt Temalar ve Kullanıcı İfadeleri	56

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Yazzane Paylaşımlı Ofis – Resepsiyon Alanı.....	43
Şekil 2. Yazzane Paylaşımlı Ofis- Merdiven Boşluğunda Sanatsal Tasarım	44
Şekil 3. Yazzane Paylaşımlı Ofis – Ortak Çalışma Masası	44
Şekil 4. Yazzane Paylaşımlı Ofis – Salıncaklı Dinlenme Alanı	45
Şekil 5. Yazzane Paylaşımlı Ofis – İkinci Kat Ofis Alanı	45
Şekil 6. <i>Yazzane Paylaşımlı Ofis – Oyun Atölyesi</i>	46
Şekil 7. Yazzane Paylaşımlı Ofis-Robotik Kodlama Odası.....	46
Şekil 8. Yazzane Paylaşımlı Ofis – Spor Salonu	47
Şekil 9. Yazzane Paylaşımlı Ofis – Mühendis Atölyesi	47
Şekil 10. Yazzane Paylaşımlı Ofis –Amfi ve Kreatif Oda.....	48
Şekil 11. Yazzane Paylaşımlı Ofis– Açık Bahçe Oturma Alanı	48
Şekil 12. Yazzane Paylaşımlı Ofis – Açık Bahçe Ofis Bölümü	49
Şekil 13. Yazzane Paylaşımlı Ofis – Kafe ve Yemek Alanı	49
Şekil 14. Yazzane Paylaşımlı Ofis – İkinci Kat Açık Oturma Alanı	50

EKLER LİSTESİ

EK1: Görüşme Soruları.....	77
-----------------------------------	-----------

1.GİRİŞ

Ofisler, çalışanların mesleki görevlerini yerine getirdikleri, toplantılar düzenledikleri, belgeleri ve ekipmanları sakladıkları ve çeşitli işlevsel ihtiyaçlarını karşıladıkları fiziksel mekânlar olarak ortaya çıkmıştır. İş gücünün organize edilmesi ve verimliliğin artırılması amacıyla, tarihsel süreç içinde bu mekânlar çalışma yaşamının vazgeçilmez bir parçasına dönüşmüştür. Çalışanların zamanlarının büyük bir bölümünü geçirdiği ofis ortamlarının, kullanıcı ihtiyaçlarına uygun şekilde planlanması, hem bireysel verimlilik hem de kurumsal etkinlik açısından önem arz etmektedir (Öztürk, 2018). Ofis faaliyetleri meslek gruplarına bağlı olarak çeşitlenebilmekle birlikte, temel kullanım amaçları ve ortak mekân işlevleri genel anlamda benzerlik göstermektedir. Geleneksel bireysel çalışma anlayışının yerini ekip odaklı yöntemlere bırakmasıyla birlikte, ofislerin sadece bireysel kullanım değil aynı zamanda ortak üretim süreçlerini destekleyen alanlar olarak da tasarlanması gündeme gelmiştir. Özellikle iletişimi güçlendiren ve takım çalışmasını teşvik eden mekânsal düzenlemelerin, günümüz ofis anlayışında daha öncelikli hale geldiği görülmektedir (Öztürk, 2018). Bilgi temelli sektörlerin yükselişiyle birlikte yaratıcılık, iş dünyasında giderek daha fazla önemsenen bir değer hâlini almıştır. Bu gelişme, ofis tasarım yaklaşımlarının da yeniden değerlendirilmesini zorunlu kılmıştır. Çalışanların verimliliğini ve yenilikçi düşünme kapasitelerini artırmayı hedefleyen tasarımcılar, yaratıcı potansiyeli ortaya çıkaracak mekânsal çözümlere yönelmişlerdir (Moultrie vd., 2007). Buna ek olarak Csikszentmihalyi'nin (1996), yaratıcılık kuramına göre bireysel yaratıcılığın önünde çeşitli çevresel ve psikolojik engeller bulunmakta; bu engellerin aşılabilmesi için yaratıcı düşünmeyi kolaylaştıran özel mekânlara ve farklı kişilerle etkileşim kurmayı sağlayan sosyal ağlara ihtiyaç duyulmaktadır (Bateson & Martin, 2014). Bu çerçevede, paylaşımlı ofisler yalnızca çalışma alanı sunmakla kalmamakta, aynı zamanda bireyler arası işbirliğini, etkileşimi ve fikir paylaşımını destekleyen sosyal bir platform işlevi görmektedir.

Yaratıcılığın çoğu zaman yalnız başına düşünmekten çok, başkalarıyla iletişim hâlinde fikir üretme süreçlerinde geliştiği göz önünde bulundurulduğunda, bu tür mekânların günümüz çalışma kültüründeki önemi daha da belirgin hâle gelmektedir. Özellikle paylaşımlı ofisler, etkileşimi ve fikir alışverişini teşvik eden açık ve esnek yapıları sayesinde bireylerin yaratıcı süreçlerini destekleyici bir ortam sunmaktadır. Bu tür ofisler, geleneksel kapalı planlı yapılarla kıyaslandığında çok daha fazla etkileşim alanı sağlamakta; çalışanların hem bireysel çalışmalarını sürdürebilecekleri hem de grup dinamiklerinden faydalanabilecekleri alanlar

yaratmaktadır. Modern ofis tasarımı sıklıkla tercih edilen esnek alanlar, modüler mobilyalar ve açık plan düzenlemeleri, ekiplerin etkili biçimde iletişim kurmasını kolaylaştırmakta, aynı zamanda dikkat gerektiren bireysel işler için sessiz ve odaklanmaya uygun alanlar da sunarak dengeyi korumaktadır. Böylece, yalnızca üretkenliğin artırılması değil, çalışanların psikolojik refahı ve motivasyonu da desteklenmektedir. Yaratıcı sektörlerin başı çektiği bu dönüşüm, farklı alanlardaki kurum ve şirketlerde de karşılık bulmuş; bireysel performans dayalı yaklaşımlar yerini grup başarısını öne çıkaran anlayışlara bırakmıştır. Bu nedenle, çalışma ortamlarının bu yönde tasarlanması sadece iş verimliliğini değil, aynı zamanda çalışanların aidiyet ve güven duygusunu da güçlendirmektedir. Son dönemde yapılan araştırmalar, bu eğilimleri destekler niteliktedir. Tønnessen (2021), paylaşımlı ofislerin çalışan yaratıcılığını artırmadaki potansiyelini ortaya koyarken, Kinsman ve arkadaşları (2021), bu tür mekânlarda duygusal tasarım öğelerinin, çalışanların motivasyon ve bağlılık düzeylerini olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. Benzer şekilde, Baykal Uluoz ve Inalhan (2024), paylaşımlı ofis tasarımının çalışan deneyimi ve sağlığı üzerindeki etkilerini ele alarak, bu yeni nesil çalışma alanlarının çok boyutlu önemine dikkat çekmiştir.

Bu çalışmalar, paylaşımlı ofislerin yalnızca fiziksel bir mekân değil, aynı zamanda çalışanların psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarına yanıt veren bütüncül bir çalışma ortamı sunduğunu göstermektedir. Ortak çalışma alanları, paylaşım ekonomisinin mekânsal izdüşümlerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Bu alanlar, farklı mesleki geçmişlere sahip bireylerin aynı çatı altında bir araya gelerek etkileşimde bulunmalarına ve bilgi paylaşımında bulunmalarına olanak tanımaktadır (Botsman & Rogers, 2011). Moriset'in (2013)'de belirttiği üzere, ortak çalışma alanları yalnızca birer iş yeri olarak değil, aynı zamanda sosyal ağların oluştuğu, bilgi akışının sağlandığı ve işbirliğine dayalı ilişkilerin geliştiği dinamik platformlar olarak ön plana çıkmaktadır. Mevcut araştırmalar, kullanıcı memnuniyetini belirleyen başlıca etmenlerin mekânsal tasarım kalitesi, erişilebilirlik düzeyi, teknolojik donanım yeterliliği ve topluluk yapısının niteliği gibi çeşitli unsurları içerdiğini ortaya koymaktadır (Bouncken vd., 2020). Özellikle açık ofis düzenlemeleri, kullanıcılar arasında doğrudan iletişimi teşvik ederken; daha yarı kapalı veya bireyselleştirilmiş alanlar, odaklanmaya dayalı çalışmalara uygun bir zemin sunmaktadır (Rashid, 2006; Gertner & Mack, 2017).

Kullanıcı Beklentileri ve Memnuniyet Unsurları

Kullanıcıların ortak çalışma alanlarına yönelik tercihleri, başta maliyet avantajı, esnek kullanım seçenekleri ve profesyonel ağ kurma olanakları gibi pratik faydalara dayanmaktadır (Hua vd.,

2010). Bu temel beklentilerin yanı sıra memnuniyeti artıran başlıca faktörler şu şekilde özetlenebilir:

- Kullanıcıların fiziksel ihtiyaçlarına yanıt verebilmesi adına, ergonomi ilkelerine göre tasarlanmış mobilyalar, doğal aydınlatma olanakları ve konforlu çalışma ortamları oldukça önemlidir (Öztürk, 2018).
- Teknolojik altyapı: Hızlı internet bağlantısı, temel donanım desteği ve ofis teknolojilerine erişim gibi unsurlar, kullanıcıların kendi başlarına yeni bir çalışma alanı kurmalarını gereksiz kılarak ek maliyetlerin önüne geçmektedir (Ofisera).
- Sosyal etkileşim olanakları: Düzenli olarak gerçekleştirilen ağ kurma etkinlikleri ve iş birliklerine zemin hazırlayan sosyal organizasyonlar, profesyonel gelişimi desteklemektedir (Brown, 2017).
- Mahremiyet ve kişiselleştirme: Ses yalıtımlı alanlar ve özelleştirilebilir çalışma birimleri, kullanıcıların bireysel ihtiyaçlarına uygun bir ortam sağlayarak memnuniyet düzeyini yükseltmektedir (Bilgin, 2001).
- Bu çerçevede, kullanıcıların ortak çalışma alanlarından beklentileri yalnızca işlevsellik düzeyinde değil, aynı zamanda psikolojik ve sosyal boyutları da içerecek şekilde çok katmanlı bir yapı sergilemektedir.

1.1.Araştırmanın Problemi ve Gerekçesi

Çalışma alanları, dijitalleşme ve paylaşım ekonomisinin etkisiyle hem fiziksel hem de fonksiyonel olarak değişime uğramaktadır. Bu dönüşüm, esnek yapılı ve topluluk temelli ofis modellerinin yaygınlaşmasını beraberinde getirmiştir. Bu dönüşüm süreci içerisinde, ortak çalışma alanları (coworking spaces) ve paylaşımlı ofis modelleri; sundukları esnek kullanım imkanları, düşük maliyetli erişilebilirlik, profesyonel ağ kurma olanakları ve yaratıcı düşünmeyi teşvik eden ortamlarıyla öne çıkmaktadır (Botsman & Rogers, 2011; Moriset, 2013). Günümüzdeki dinamik çalışma modelleri doğrultusunda, paylaşımlı ofisler; bağımsız çalışanlar, girişimciler ve küçük işletme sahipleri için geleneksel ofis yapılarının dışında, daha esnek ve erişilebilir bir çalışma çözümü olarak ön plana çıkmaktadır. Bununla birlikte, mevcut akademik çalışmalar incelendiğinde, söz konusu alanların kullanıcı beklentileri ve memnuniyet düzeyleri açısından kapsamlı ve derinlemesine analizlere yeterince yer verilmediği, dolayısıyla bu konuda literatürde belirgin bir boşluk bulunduğu görülmektedir.

Nitel araştırmalara dayalı kullanıcı deneyimlerinin ortak çalışma alanlarının gelişimi açısından taşıdığı önem, son dönemde yapılan bazı tez çalışmalarında da vurgulanmaktadır. Örneğın, Oruç'un (2020) alışmasında, ortak çalışma alanlarına ilişkin yürütülen araştırmalarda derinlemesine ‘‘nitel veri analizlerinin’’ yeterince gerçekleştirilmediği belirtilmiş; bu eksikliğin mekân tasarımı, sunulan hizmetlerin niteliği ve yönetim stratejilerinin iyileştirilmesi açısından önemli bir sınırlılık oluşturduğu ifade edilmiştir. Benzer biçimde, ztrk (2018), paylaşımlı ofislerin sunduğu hizmetler ile fiziksel düzenlemelerin kullanıcı beklentileriyle tam anlamıyla örtüşmediğini ortaya koymuş ve bu durumun ‘‘memnuniyet’’ düzeylerini olumsuz etkileyebileceğini ileri sürmüştür. Tunç'ın (2019) alışmasında ise mekânsal tasarım, hizmet kalitesi ve kullanıcı memnuniyeti arasındaki ilişkinin literatürde yeterince incelenmediği belirtilerek, bu alandaki teorik ve ampirik boşluklara dikkat çekilmiştir.

Uluslararası literatürde, paylaşım ekonomisinin iş yapma biçimleri üzerindeki dönüştürücü etkisine sıklıkla vurgu yapılmaktadır. Örneğın, Botsman ve Rogers (2011), paylaşım temelli ekonomik yaklaşımların geleneksel iş modellerinde köklü değişimlere yol açtığını savunmalarına karşın, coworking mekânlarının kullanıcı memnuniyeti üzerindeki etkilerini derinlemesine incelememiştir. Benzer şekilde, Moriset (2013), ortak çalışma alanlarının yaratıcılığı destekleyen yapıları ve topluluk temelli etkileşim fırsatları sunduğunu ileri sürmekte, ancak bu potansiyel faydaların kullanıcı deneyimlerine nasıl yansıdığı konusunu açıklıkla ortaya koymamaktadır. Öte yandan, Bouncken vd., (2020), bu tür mekânların girişimcilik ve yenilikçilik süreçlerine olan katkılarını değerlendirmiş; ancak kullanıcıların mekânsal beklentileri ile memnuniyet düzeyleri arasındaki ilişkiye sistematik bir şekilde odaklanmamıştır.

Bu durum, ortak çalışma alanlarının kullanıcılar nezdinde ne çıkan ‘‘esneklik’’, ‘‘ekonomik erişilebilirlik’’, ‘‘sosyal etkileşim’’ ve ‘‘yaratıcılığı destekleme’’ gibi temel beklentileri hangi düzeyde karşıladığına ve bu beklentilerin kullanıcı memnuniyetine nasıl yansıdığına ilişkin bulguların henüz kapsamlı bir şekilde ortaya konulamadığını göstermektedir. Literatürde gözlemlenen bu boşluk, yalnızca kuramsal çerçevenin eksikliğiyle sınırlı kalmamakta; aynı zamanda uygulama alanında da önemli bir sorun alanı olarak belirlemektedir. Zira ortak çalışma alanlarının sürdürülebilirliği ve etkin işletilmesi; fiziksel mekân tasarımından sunulan hizmetlerin niteliğine, topluluk yapısının inşasından kullanıcı ihtiyaçlarına yönelik stratejilere kadar çok boyutlu ve dinamik bir planlama sürecini zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda, ortak çalışma ve paylaşımlı ofis alanlarında kullanıcı beklentileri ile memnuniyet düzeylerinin niteliksel, derinlemesine ve çok boyutlu bir biçimde incelenmesi gereklilik arz etmektedir.

Böyle bir yaklaşım, fiziksel mekân kurgusu, teknolojik altyapı olanakları ve sosyal etkileşim fırsatlarının kullanıcı memnuniyetine ne ölçüde katkı sağladığını sistematik biçimde ortaya koymanın yanı sıra, bu tür alanlara yönelik tasarım ve yönetim stratejilerinin geliştirilmesine yönelik somut öneriler sunma potansiyeli taşımaktadır. Bu çalışma, Oruç (2020), Öztürk (2018) ve Tunç (2019) tarafından yürütülen araştırmalarda ortaya konan bulgular ile uluslararası düzeydeki teorik yaklaşımları temel alarak, ortak çalışma mekânlarına ilişkin kullanıcı deneyimlerine dair mevcut bilgi eksikliklerini gidermeyi ve bu alana yenilikçi bakış açıları kazandırmayı amaçlamaktadır.

Söz konusu araştırma boşluğunun doldurulması, yalnızca akademik bilgi üretimine katkı sağlamakla kalmayacak; aynı zamanda uygulamaya dönük stratejik kararların oluşturulmasında da yol gösterici olacaktır. Ayrıca bu çalışma, dijital dönüşüm ve paylaşım ekonomisinin iş yapma pratikleri üzerindeki etkilerini daha kapsamlı bir biçimde anlayabilmek adına, mekânsal ve sosyal unsurların kullanıcı deneyimi üzerindeki etkilerini bütüncül bir perspektifle analiz etmeyi hedeflemektedir.

1.2.Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın temel amacı, ortak çalışma ve paylaşımlı ofis alanlarında kullanıcı beklentilerini, memnuniyet düzeylerini ve bu mekânların sunduğu hizmet, tasarım ve sosyal etkileşim unsurlarının kullanıcı deneyimine olan etkilerini belirlemektir. Araştırmanın odak noktaları şu şekilde özetlenebilir:

- Kullanıcı Beklentilerinin Belirlenmesi: Esneklik, maliyet etkinliği, profesyonel ağ kurma, yaratıcılık ve işbirliği gibi faktörlerin kullanıcılar açısından sistematik bir biçimde analiz edilmesi.
- Memnuniyet Düzeylerinin Değerlendirilmesi: Mekânsal düzenlemeler, teknolojik altyapı, hizmet kalitesi ve sosyal etkileşim fırsatlarının kullanıcı memnuniyeti üzerindeki etkilerinin ölçülmesi.
- Etkileşimsel Faktörlerin İncelenmesi: Mekânsal tasarım, yönetim stratejileri ve topluluk kültürünün kullanıcı deneyimine olan katkılarının incelenmesi.

Bu çalışmanın önemi, paylaşımlı ofislerin hızla yayıldığı bir dönemde, bu tür ofislerin tasarımı ve kullanıcı deneyimlerine dair akademik literatürde belirgin bir bilgi eksikliğinin bulunması ve Adana ilini kapsayan benzer bir araştırmanın mevcut olmamasıdır. Araştırma, paylaşımlı ofislerin kullanıcı deneyimlerinin daha derinlemesine bir şekilde incelenmesi

gerektiğini vurgulamakta ve bu alandaki literatüre katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca, iç mekân tasarımının paylaşımlı ofislerdeki işlevsellik ve kullanıcı memnuniyeti üzerindeki etkisini ortaya koyarak, ofis tasarımı konusunda önemli veriler sunmaktadır.

1.3.Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın bulguları, aşağıda belirtilen sınırlılıkların dikkate alınarak yorumlanmalıdır:

- Coğrafi Sınırlılık: Bu çalışma yalnızca Adana ilindeki paylaşımlı ofis kullanıcılarını kapsamaktadır. Dolayısıyla, elde edilen sonuçların tüm ülke genelinde geçerliliği sınırlı olabilir.
- Örneklem Büyüklüğü: Örneklemde yer alan katılımcı sayısı, kullanıcı çeşitliliğinin tüm potansiyel varyasyonlarını yeterince yansıtamayabilir.
- Veri Toplama Yöntemi: Yarı yapılandırılmış mülakatlar ve gözlemler, katılımcıların öznel deneyimlerine dayandığı için, bu verilerin yorumlanmasında araştırmacı yanlılığı riski bulunmaktadır. Bu konu, Rashid (2006) tarafından da vurgulanmıştır.

Bu sınırlılıklar göz önünde bulundurularak, elde edilen veriler titizlikle analiz edilecek ve sonuçların yorumlanmasında bu kısıtlamalara dikkat edilecektir.

1.4.Genel Kavramsal Çerçeve

1.4.1.Ofis ve Büro Tanımı

Türk Dil Kurumu sözlüğünde “büro” ve “ofis” kelimeleri; birinci anlamda “çalışma odası” ya da “yazıhane”, ikinci anlamda “danışma ve yazı işlerinin yürütüldüğü iş yeri” ve üçüncü anlamda ise “bölüm” ya da “şube” olarak tanımlanmaktadır. Ofis kavramı, bilgi temelli faaliyetlerin yürütüldüğü, fiziksel ve sosyal ihtiyaçları karşılamaya yönelik organize mekânlar olarak tanımlanmaktadır. Kavram, Fransızca kökenli 'office' teriminden türetilmiş olup, çağdaş iş yaşamının temel unsurlarından biridir (Dalga, 2007). Bu bağlamda, kelimenin etimolojik kökeni ve sözlük anlamları, ofis kavramının hem fiziksel bir mekânı hem de örgütsel bir yapıyı tanımlamada nasıl kullanıldığını göstermektedir. “Ofis” ve “büro” terimleri, günlük dilde çoğunlukla eşanlamlı olarak kullanılsa da, etimolojik kökenleri incelendiğinde bu iki kavramın farklı tarihsel ve işlevsel bağlamlara dayandığı görülmektedir. Hasol (1998), büro kavramını yalnızca bir iş yeri olarak değil, aynı zamanda idari süreçlerin gerçekleştirildiği ve bu süreçlerin

desteklendiği mekânsal organizasyon biçimi olarak tanımlar. Bu tanım, fiziksel yapı kadar, o yapının sunduğu işlevsel desteğe de vurgu yapmaktadır. Buna karşılık, Mitchell (1995) “ofis”i; çok sayıda belgenin, verinin ve görsel malzemenin toplandığı, saklandığı, işlendiği ve dağıtıldığı; bilgiye dayalı iş süreçlerinin yürütüldüğü uzmanlaşmış bir çalışma ortamı olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlar, her iki kavramın da benzer işlevler üstlense de içerik ve kullanım bağlamı açısından farklılıklar taşıdığını ortaya koymaktadır. Yapılan tanımlamalardan hareketle, “ofis” ve “büro” kavramlarının ortak noktasının, iş eylemi ile bu eylemin gerçekleştiği fiziksel mekâna işaret ettiği söylenebilir. Ancak, kavramsal içerikleri açısından bazı farklılıklar dikkat çekmektedir. “Ofis” tanımı, iş süreçlerinin yürütüldüğü mekâna ilişkin daha geniş ve esnek bir çerçeve sunarken; “büro” kavramı, iş eyleminin daha çok organizasyonel bir yapı içerisinde, belirli yönetsel fonksiyonlara bağlı olarak tanımlandığı daha sınırlı ve kurumsal bir mekân anlayışını yansıtmaktadır. Bu bağlamda, “ofis” kavramı, “büro”nun yerine geçen ancak daha genel bir anlam taşıyan bir terim olarak değerlendirilmektedir. Varlı’nın (2004) da ifade ettiği üzere, çağdaş iş anlayışıyla uyumlu bir dil kullanımında “ofis” teriminin tercih edilmesi, günümüz çalışma kültürünü daha kapsayıcı bir biçimde yansıtmaktadır.

1.4.2.Dünya’da ve Türkiye’de Gelişim Süreci

Tarihsel süreç incelendiğinde, modern anlamda ofis mekânlarına benzer işlevler üstlenen alanların, özellikle krallık dönemlerinde bazı bakanlıklar için ayrılan kabul ve çalışma alanları olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. Aykol’a (1997) göre, bu alanlar işlevsellikten çok estetik ve gösterişe odaklanan, lüks ve ihtişamla donatılmış mekânlar olup, resmi işlemlerden ziyade temsili kabuller için kullanılmıştır. Bu bağlamda, çağdaş ofis anlayışından oldukça farklı bir kullanım söz konusudur. Dalga’nın (2007) belirttiği üzere, ofis tasarımı ve planlamasına ilişkin sistematik ve fonksiyonel yaklaşımlar ise oldukça yeni sayılabilecek gelişmelerdir. 19. yüzyıl öncesinde bugünkü anlamda bir ofis düzenine sahip yapılardan söz etmek mümkün değildir; bu nedenle, modern ofis mekânlarının tarihsel olarak esas gelişimini 19. yüzyıldan itibaren aldığı söylenebilir. Bu durum, ofisin yalnızca fiziksel bir ortam değil, aynı zamanda dönemseller ihtiyaçlara göre evrilen bir organizasyon yapısı olduğunu da göstermektedir.

20. yüzyıla gelindiğinde, geleneksel (konvansiyonel) ofis tasarımı anlayışı, kurumsal yapılar içinde artan çalışan sayısı ve bu çalışanlar arasındaki iletişimin daha verimli hâle getirilmesi gereksinimiyle birlikte dönüşüm geçirmiştir. Bu dönüşümün bir sonucu olarak, özellikle

yüzyılın başlarında açık ofis konsepti yaygınlık kazanmıştır. Açık ofis düzeni, mekânsal sınırların azaltılması yoluyla etkileşim ve iş birliğini teşvik etmeyi amaçlamıştır. Ancak zamanla, teknolojik gelişmelerin etkisi ve çalışanların mahremiyet ile odaklanma ihtiyacının artması, bu anlayışta geriye doğru bir hareketi beraberinde getirmiştir. Onaran'ın (2012) da belirttiği gibi, bu süreç sonucunda açık ofis tasarımı, bireysel çalışma alanlarını da içeren, daha hibrit bir mekânsal çözüme evrilmiştir. Bu değişim, ofis tasarımında hem kolektif çalışmayı destekleyen hem de bireysel ihtiyaçlara yanıt veren esnek yapılar oluşturma gerekliliğini gündeme getirmiştir.

20. yüzyılın başlarından itibaren ekonomik faaliyetlerde köklü bir dönüşüm yaşanmıştır. Tarım ve hayvancılık gibi geleneksel üretim biçimleri, yerini sanayiye ve kitlesel üretime bırakmış; bu değişim, iş yapma biçimlerini olduğu kadar çalışma mekânlarını da etkilemiştir. Sanayileşmenin etkisiyle birlikte ofis mekânları daha işlevsel hâle gelmiş, teknolojik gelişmelerle donatılmış ve kurumsal yapılar içinde daha nitelikli bir yere sahip olmaya başlamıştır (Köse Doğan, 2008). Bu süreç, klasik ofis anlayışının ötesine geçerek, yeni tasarım ve organizasyon modellerinin gelişmesini de beraberinde getirmiştir. 21. yüzyıla gelindiğinde ise, bilişim teknolojilerindeki hızlı ilerlemeyle birlikte, ofis kavramı zaman ve mekândan bağımsız hâle gelmiş; bilgi akışının dijital platformlar aracılığıyla sürdürüldüğü, sanal ağlar üzerinden etkileşimin sağlandığı esnek çalışma modelleri yaygınlık kazanmıştır. Bu bağlamda günümüzdeki ofis mekânları; kurumsal kimliği yansıtan, esnek ve modüler kullanım imkânları sunan, sürdürülebilirlik ilkelerine uygun, kullanıcı konforunu ve prestij algısını ön planda tutan nitelikte tasarlanmaktadır. Tüm bu dönüşümler, çağdaş ofis anlayışının temelini oluşturarak, mekân tasarımında çok yönlü ve adaptif bir yaklaşımı zorunlu kılmaktadır.

Dünya genelinde ofis mekânlarının geçirdiği dönüşüme paralel olarak, Türkiye'deki ofis anlayışı da tarihsel süreç içerisinde önemli değişimler yaşamıştır. Özellikle Cumhuriyet öncesi Osmanlı döneminde, bürokratik faaliyetlerin yürütüldüğü mekânlar belirli sınırlılıklar çerçevesinde şekillenirken, modern ofis kavramının oluşumu ve kurumsal yapılarla bütünleşmesi Cumhuriyet döneminden itibaren ivme kazanmıştır. Bu bağlamda, Türkiye'de ofis mekânlarının evrimi, hem toplumsal hem de ekonomik dönüşümlerin mekânsal yansımalarını içeren çok katmanlı bir süreci ifade etmektedir. Türkiye'de modern anlamda ofis yapılarının ortaya çıkışı, 20. yüzyılın başlarına dayanmaktadır. Bu yapılar, özellikle ulaşım ağlarının kesişim noktalarında, ticari ve idari faaliyetlerin yoğunlaştığı bölgelerde inşa edilmeye başlanmıştır. Bu dönem, sanayileşmenin ve kentleşmenin etkisiyle birlikte iş

merkezlerinin şekillenmeye başladığı bir evre olarak değerlendirilmektedir (Noraslı & Köse Doğan, 2020).

1.5. Paylaşımlı Ofis ve Ortak Çalışma Alanları

Bu tarihsel dönüşüm süreci, yalnızca fiziksel mekânların değişimini değil, aynı zamanda çalışma kültürünün de evrimini beraberinde getirmiştir. Günümüzde ise dijitalleşme, esneklik ihtiyacı ve kent yaşamındaki dönüşümlerle birlikte, bu evrimsel sürecin geldiği noktada "paylaşımlı ofis" kavramı öne çıkmakta; çağdaş ofis anlayışının yeni bir yorumu olarak karşımıza çıkmaktadır. İş dünyasında "paylaşımlı ofis" modelinin yaygınlaşmasında birçok faktör etkili olmuştur. Bu faktörlerin başında, dizüstü bilgisayarların üretimiyle başlayan ve teknolojik devrimle hızlanan süreç, mekân bağımsız iş yapabilme imkânı sağlamıştır. Bu gelişme, bireylerin artık belirli bir fiziksel mekâna bağlı kalmadan, teknolojiyi kullanarak uzaktan çalışmalarını mümkün kılmıştır (Fuzi, Clifton ve Loudon, 2014). Böylece, dijitalleşen çalışma hayatı, iş süreçlerini daha esnek ve erişilebilir hale getirmiştir, bu da paylaşımlı ofislerin tercih edilmesinde önemli bir etken oluşturmıştır. Bir diğer önemli etken ise dünya genelinde girişimcilik ve yenilikçi fikirlerin daha fazla ön plana çıkmasıdır. Ortak çalışma alanları, bu tür grupların sadece fiziksel olarak bir araya gelmelerini sağlamakla kalmaz, aynı zamanda işbirliği yaparak yaratıcı sinerjiler oluşturmalarına olanak tanımaktadır. Bu süreç, bireylerin değerleri paylaşmalarını ve yenilikçi çözümler geliştirmelerini teşvik etmektedir. Ayrıca, bu tür işbirlikçi ortamlar, girişimcilerin ve profesyonellerin birbirlerinden ilham alarak daha verimli ve yaratıcı sonuçlar elde etmelerine yardımcı olur (Melikoğlu Eke, 2021).

Değişen yaşam standartlarıyla birlikte ofis mekânlarının ihtiyaçları da evrim geçirmekte ve bu durum, ofis modellerine yeni bir yön kazandırmaktadır. Günümüzde yaygınlaşan "üçüncü mekân" kavramı, klasik ofis ve ev ortamlarının ötesinde, sosyal etkileşim ve yaratıcılığa zemin hazırlayan yeni nesil çalışma alanlarını tanımlar. Fuzi'nin (2015) belirttiği gibi, bu tür mekânlar, toplum yaşamının merkezleri haline gelmiş ve enformel toplantıları destekleyerek açıklık, esneklik, yaşanabilirlik ve erişilebilirlik gibi unsurlar aracılığıyla yaratıcı sosyal etkileşimleri teşvik etmektedir. Bu ofisler, aynı zamanda bireylerin iş dışındaki yaşam alanlarında da aktif olabilecekleri, daha dinamik ve esnek çalışma ortamları sunmaktadır. Paylaşımlı ofislerin ortaya çıkışında etkili olan "third place" yaklaşımı, bireylerin bir araya gelerek daha yaratıcı, girişimci ve deneyim odaklı çalışmalar yapabileceği ortak bir çalışma alanı ve kültürünü ifade etmektedir. Fuzi, Clifton ve Loudon'a (2014) göre, ortak çalışma, son yıllarda hızla popülerleşen bir kavramdır. Bu kavram, toplumun yapısını oluşturan ilişkilerin, üretkenliğin ve

yaratıcılığın ön plana çıktığı, işbirlikçi ve ortak çalışma alanlarında gerçekleşen bir fenomeni tanımlar. Ortak çalışma, bireylerin fikirlerini paylaşarak ve birlikte çalışarak daha verimli ve yenilikçi çözümler ürettikleri bir ortam yaratmaktadır.

Ortak çalışma kavramına yönelik literatürde öne çıkan çalışmalardan biri de Kwiatkowski & Buczynski'nin (2011), yılında gerçekleştirdiği araştırmadır. Bu çalışma, ortak çalışma kültürünün temelini oluşturan beş ana değeri sistematik biçimde ortaya koyarak kavramın teorik çerçevesini genişletmiştir. Schuermann (2014), ortak çalışma kültürünü beş temel tema üzerinden açıklamaktadır; ortak çalışma kültürü şu temel ilkelere dayanmaktadır:

- *İşbirliği: Katılımcıların birlikte değer üretmeye istekli olması,*
- *Açıklık: Bilgi, fikir ve insan etkileşimlerinin özgürce paylaşılmasına olanak tanınması,*
- *Topluluk: Ortak hedefleri ve birlikte üretme anlayışını paylaşan bireylerin oluşturduğu sosyal yapı,*
- *Erişilebilirlik: Çalışma alanlarının sosyal ve ekonomik engeller olmaksızın her bireye açık olması,*
- *Sürdürülebilirlik: Ekonomik ve çevresel açıdan fayda sağlayacak kaynak kullanımının gözetilmesi.*

Söz konusu ilkeler, mekânsal paylaşımın ötesinde; kullanıcılar arasında sosyal bağların kurulmasına ve ortak bir kültürel yapının gelişmesine katkı sağlayan önemli yapı taşları olarak görülmektedir. Schuermann'ın ortaya koyduğu ilkeler, kullanıcı deneyimini ve işbirliği kültürünü anlamak için kavramsal bir çerçeve sunmakta; yaratıcı ve etkileşim odaklı ortak çalışma ortamlarının tasarımında yol gösterici bir rehber niteliği taşımaktadır. Bu bağlamda, ortak çalışma alanlarında yaratıcılığı destekleyen mekânsal etki bileşenleri iki ana temada sınıflandırılmıştır: “etkileşim” ve “çeşitlilik.” Etkileşim; iş birliği, iletişim ve paylaşım gibi sosyal süreçleri içerirken, çeşitlilik ise esneklik, açıklık ve sürdürülebilirlik gibi yapısal ve kavramsal unsurları kapsamaktadır. Bu bileşenler, alanların fonksiyonel ilişkilerine dayalı olarak şekillenen mekân organizasyonu çerçevesinde ele alınmıştır. Çalışma kapsamında renk, malzeme ve aydınlatma gibi fiziksel tasarım unsurları değerlendirme dışı bırakılmıştır. Her bir bileşen, kullanıcılar arası sosyal ilişkiler ve kullanıcı-mekân etkileşimi açısından anlam kazanmaktadır. Dolayısıyla bu bileşenlerin, bağlamsal olarak çeşitlenebilen bir yapıya sahip olduğu söylenebilir.

1.5.1.Etkileşim

Usluata'ya (1994) göre iletişim, bir zihnin başka bir zihni etkileme süreciyle ilişkili tüm davranışları ve etkileşim biçimlerini kapsamaktadır. Bu süreçte temel amaç; iletilmek istenen mesajın, alıcı tarafından gönderici tarafından amaçlandığı şekilde anlaşılması, hedeflenen etkinin yaratılması ve uygun bir tepkinin ortaya çıkarılmasıdır. İletişim her zaman belirli bir zaman dilimi, mekân ve bağlam içinde gerçekleşmektedir. Bu noktada, fiziksel çevrenin yani mekânın, yalnızca pasif bir zemin değil; bireyin yaşantısı içerisinde etkin ve yönlendirici bir iletişim aracı olduğu görülmektedir. Mekân, insandan bağımsız düşünülemeyeceği gibi; bireyler arası sosyal ilişkilerin kurulmasına olanak tanıyan, bireyin toplum ve çevresiyle olan etkileşim biçimlerini şekillendiren önemli bir ortam işlevi de görmektedir. Bu nedenle, özellikle paylaşımlı ofis gibi kolektif kullanım alanlarında, iletişimin niteliğini belirleyen en temel unsurlardan biri olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda, paylaşımlı ofisler yalnızca bireysel çalışma alanları sunmakla kalmayıp, aynı zamanda iletişim ve etkileşimin merkezinde yer alan sosyal mekânlar olarak da değerlendirilmektedir. Kullanıcılar, bireysel çalışmalarının yanı sıra, ortak alanların sağladığı fiziksel yakınlık ve düzenlenen çeşitli etkinlikler aracılığıyla farklı kişilerle karşılaşma ve etkileşim kurma fırsatı bulmaktadır. Bu mekânlarda bir araya gelen farklı meslek gruplarına ve ilgi alanlarına sahip bireyler arasında kurulan ilişkiler, zamanla yaratıcı fikirlerin doğmasına, yeni iş birliklerinin gelişmesine ve girişimci ortaklıkların oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Dolayısıyla, paylaşımlı ofisler, yalnızca mekânsal değil, aynı zamanda sosyal ve profesyonel bir ekosistem olarak da değerlendirilmelidir (Melikoğlu Eke, 2021).

1.5.2.Çeşitlilik

Mekân, insan davranışlarının ve çevresel koşulların karşılıklı etkileşimi sonucunda biçimlenen bir olgudur. Bu nedenle, mekânın yalnızca statik bir fiziksel alan değil; kullanıcıların farklı ihtiyaç ve eylemlerine yanıt verebilen, değişkenlik gösteren ve çok yönlü kullanım senaryolarına açık bir yapıda olması beklenmektedir. Çeşitliliğe olanak tanıyan bu esneklik, mekânsal kurgunun hem bireysel hem de kolektif deneyimleri desteklemesi açısından kritik bir rol üstlenmektedir. Yürekli (1983), esneklik kavramını, davranışsal sistem ile mimari çevre arasındaki uyumun her koşulda sağlanabilmesi ve sürdürülebilir kılınabilmesi amacıyla, mimari çevredeki değişim olanaklarıyla ilişkilendirmektedir. Bu bağlamda esneklik, yapı sistemlerinin değişime açık ve dönüşebilir olma niteliğiyle bütünleştirilerek değerlendirilmekte; iki temel başlık altında sınıflandırılmaktadır: tasarım esnekliği ve kullanım esnekliği. Tasarım esnekliği, yapının ilk planlama aşamasında gelecekteki ihtiyaçlara cevap

verecek şekilde kurgulanması anlamına gelirken; kullanım esnekliği, kullanıcıların mekânı zamanla değişen ihtiyaçlarına göre dönüştürebilmesini ifade etmektedir. Bu yaklaşım, özellikle çağdaş ofis tasarımlarında kullanıcı odaklı ve uyarlanabilir mekân anlayışının önemini ortaya koymaktadır. Paylaşımlı ofis modelleri, sundukları yapısal ve işlevsel esneklik ile dikkat çekmektedir. Bu esneklik, hem mekânsal düzenlemelerde hem de kullanım senaryolarında çeşitlilik yaratmakta ve geleneksel ofis anlayışından belirgin biçimde ayrışmalarını sağlamaktadır. Sabit bir çalışma masasına bağlı kalınmaksızın farklı alanların dönüşümlü olarak kullanılabilmesi, ayrıca bireylerin çalışma saatlerinde sahip oldukları özgürlük, bu yeni çalışma kültürünün önemli göstergeleri arasında yer almaktadır. Bu durum, bireysel tercihlere göre şekillenen daha esnek ve adaptif bir iş ortamı sunma potansiyelini de beraberinde getirmektedir (Melikoğlu Eke, 2021).

1.5.3.Ortak Çalışma Alanlarının Kullanıcı Grupları

Ortak çalışma alanlarının sunduğu esneklik ve çeşitlilik, farklı kullanıcı gruplarının ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. Bu nedenle, paylaşımlı ofislerin dinamik yapısı, farklı profesyonel profillerin bir araya gelmesine olanak tanırken, aynı zamanda her bir grubun kendine özgü çalışma alışkanlıkları ve beklentileri doğrultusunda şekillenen farklı deneyimler sunmaktadır. Ortak çalışma alanları, geniş bir kullanıcı kitlesine hitap eden heterojen bir yapıya sahiptir. Spinuzzi (2012), bu alanların girişimciler, serbest çalışanlar, küçük işletme sahipleri, öğrenciler ve yatırımcılar gibi farklı profesyonel gruplar tarafından tercih edildiğini belirtmektedir. Ortak çalışma alanları, bünyelerinde barındırdıkları çeşitlilik sayesinde farklı kullanıcı gruplarının gereksinimlerine karşılık verebilecek olanaklar sağlamaktadır.

Girişimciler ve Start-up'lar: Ortak çalışma alanları, girişimcilere uygun maliyetli bir çalışma ortamı sağlar ve aynı zamanda sosyal destek ve işbirliği fırsatları sunar. Bu alanlar, girişimcilerin iş ekosisteminin diğer paydaşlarıyla etkileşim kurmalarına ve işbirlikleri geliştirmelerine olanak tanır (Yıldız, 2021).

Serbest Çalışanlar ve Küçük İşletme Sahipleri: Freelancerlar ve küçük işletme sahipleri için ortak çalışma alanları, esnek bir çalışma ortamı sunarak bireysel çalışmaya uygun koşullar yaratır. Tasarımcılar, iletişim danışmanları gibi profesyoneller, bu alanlarda bağımsız çalışmalarını sürdürebilirler (Van de Koeveering, 2017).

Bu kullanıcıların ortak çalışma alanlarını tercih etmelerinin başlıca sebepleri arasında ekonomik erişilebilirlik, işbirliği olanakları ve sosyal etkileşim fırsatları yer almaktadır

(Deskmag, 2012). Ayrıca, bu alanların merkezi konumlarda bulunması ve kolay ulaşılabilir olmaları, kullanıcıların tercihlerini güçlendiren önemli faktörler arasında sayılmaktadır (Capdevila, 2013).

1.5.4.Ortak Çalışma Alanlarının Avantajları

Ortak çalışma alanlarının sunduğu faydalar, kullanıcıların bu mekanları tercih etmelerinin temel nedenlerini açıklamaktadır. Bunlar;

- Ekonomik Faydalar: Paylaşımlı ofislerin geleneksel yapılara kıyasla sunduğu ekonomik kolaylıklar, özellikle küçük ölçekli işletmeler ve serbest çalışanlar için önemli bir tercih sebebi haline gelmektedir (Merkel, 2015).
- Sosyal ve Profesyonel Ağ Kurma: Bu alanlar, farklı sektörlerden gelen kullanıcıların birbirleriyle etkileşimde bulunmasını teşvik eder, bu da yeni işbirliklerinin ve fırsatların doğmasına olanak tanır (Ferguson, 2013).
- Esneklik ve Mobilité: Sabit ofis saatlerinin ve çalışma alanlarının olmadığı ortamlar, kullanıcıların daha esnek bir şekilde çalışabilmelerine ve mobil olmalarına olanak tanır (Yıldız, 2021).
- Sürdürülebilirlik: Kaynakların ortak kullanımını teşvik eden bu çalışma alanları, çevresel ve ekonomik açıdan sürdürülebilir bir yaklaşım sunar (Kwiatkowski & Buczynski, 2011).

Bu özellikler, kullanıcıların ortak çalışma alanlarını tercih etmelerindeki başlıca faktörleri oluştururken, aynı zamanda iş dünyasında dinamik ve esnek bir çalışma kültürünün oluşmasına katkıda bulunmaktadır.

1.5.5.Türkiye’de Ortak Çalışma Alanları

Türkiye’de son dönemlerde yaşanan dijitalleşme ve esnek çalışma modellerine olan yönelim, paylaşımlı ofislerin yeni nesil iş yapma biçimi olarak benimsenmesini beraberinde getirmiştir. Özellikle büyük şehirlerde bu yapılar, girişimciler için cazip bir alternatif haline gelmiştir. Küresel ölçekte yaşanan gelişmelere paralel olarak, Türkiye'deki büyükşehirlerde paylaşımlı ofislere yönelik talep artmakta ve bu alanlar giderek daha fazla tercih edilmektedir (Baş & Kayan, 2023; Yıldız, 2021). Bu eğilim, iş dünyasında daha esnek ve yenilikçi çalışma biçimlerinin benimsenmesiyle güçlenmektedir.

1.5.6.Ortak Çalışma Alanlarının Türkiye’deki Gelişimi

Türkiye’de ortak çalışma alanlarının evrimi, küresel eğilimlerle paralellik göstererek şekillenmiştir. Bu alanlar, ilk olarak 2010’lu yılların başında İstanbul gibi büyük şehirlerde ortaya çıkmış, zamanla Ankara, İzmir ve Bursa gibi diğer büyük şehirlere de yayılmaya başlamıştır (Öztürk, 2018). Ortak çalışma alanlarının Türkiye’deki gelişimini üç ana aşama üzerinden incelemek mümkündür. Bunlar:

- 2010–2015 yılları arasında Türkiye’de ortak çalışma alanları, öncelikle girişimciler ve bağımsız çalışanlara yönelik yeni bir model olarak tanıtılmıştır. Bu süreç, toplumun büyük kesimi için henüz yeni sayılabilecek bu yapılarla tanışma ve ilk deneyimlerin yaşandığı bir dönem olmuştur. Ancak bu yeni çalışma modeli henüz toplumun geniş kesimleri tarafından benimsenmemiştir ve kullanım düzeyi oldukça sınırlı kalmıştır. Paylaşımlı ofislerin tanınırlığı düşük olup, konvansiyonel ofis anlayışına kıyasla farkındalık düzeyi oldukça gerideydi (Tunç, 2019). Bu bağlamda, ilk aşama daha çok kavramın tanıtıldığı ve deneysellik içeren bir süreci yansıtmaktadır.
- Hızlı Büyüme ve Şirketlerin Katılımı (2015-2020): 2015 yılından itibaren Türkiye’de paylaşımlı ofis modeli önemli bir ivme kazanmış ve özellikle büyük şehirlerde hızla yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu dönemde Kolektif House, Workinton ve Impact Hub gibi öncü girişimler sektörde öne çıkmış ve bu alanın kurumsallaşmasına katkı sağlamıştır. Başlangıçta daha çok bireysel kullanıcıların tercih ettiği bu ofisler, zamanla kurumsal firmaların da ilgisini çekmiş; esnek çalışma düzenlerine geçiş yapmak isteyen büyük işletmeler, bu mekanları alternatif çalışma alanı olarak benimsemeye başlamıştır (Bouncken vd., 2020). Böylece paylaşımlı ofisler, sadece girişimcilere değil, farklı ölçeklerdeki firmalara hitap eden bir iş modeli haline gelmiştir.
- Pandemi Sonrası Yeni Dönem (2020 ve Sonrası): COVID-19 pandemisi, çalışma yaşamında köklü değişimlerin yaşandığı bir dönüm noktası olmuş ve uzaktan ile hibrit çalışma modellerinin yaygınlaşmasına önemli ölçüde katkı sağlamıştır. Bu dönüşüm, ortak çalışma alanlarına yönelik ilgiyi de yeniden şekillendirmiştir. Her ne kadar pandeminin ilk dönemlerinde bu tür mekanlarda kısa süreli bir durgunluk gözlemlenmişse de, 2021 yılı itibarıyla alınan hijyen önlemleri, bireysel ofis alanlarının artırılması ve daha esnek saat uygulamalarının devreye girmesiyle birlikte paylaşımlı ofislere olan talep yeniden artış göstermiştir (Baş & Kayan, 2023; Göçer vd., 2018). Bu gelişmeler, ortak çalışma alanlarının kriz dönemlerinde bile uyum sağlayabilen esnek yapısını ortaya koymaktadır.

1.6.Türkiye’de Ortak Çalışma Alanlarının Yayılımı

Türkiye’deki ortak çalışma alanlarının coğrafi dağılımı, kentleşme dinamikleri ve ekonomik faaliyet yoğunluğuyla doğrudan ilişkilidir. Özellikle büyükşehirlerde bu alanların yoğunlaştığı gözlemlenmektedir. İstanbul, Ankara ve İzmir gibi metropoller, ortak çalışma alanlarının en yaygın kullanıldığı şehirler arasında yer almaktadır. Bu bağlamda İstanbul, hem finans sektörü hem de girişimcilik ekosistemi açısından öncü konumda bulunmakta; Maslak, Levent ve Ataşehir gibi merkezi iş alanlarında çok sayıda paylaşımlı ofis yer almaktadır (Yıldız, 2021). Ayrıca bu bölgeler, sadece çalışma alanları olarak değil, aynı zamanda çeşitli girişimcilik ve networking etkinliklerinin düzenlendiği merkezler olarak da öne çıkmaktadır (Göçer vd., 2018). Bu eğilim, paylaşımlı ofislerin kent içi mekânsal planlamadaki rolünü ve girişimcilik ile yenilikçi iş modelleriyle olan bağlantısını ortaya koymaktadır.

1.6.1.Türkiye’de Ortak Çalışma Alanlarının Avantajları ve Sorunları

Türkiye’deki ortak çalışma alanları, farklı meslek gruplarına ve kullanıcı profillerine hitap eden çeşitli avantajlar sunarak geleneksel ofis anlayışına alternatif oluşturmaktadır. Bu avantajlar genel olarak şu başlıklar altında toplanabilir:

- **Ekonomik Verimlilik:** Geleneksel ofis kiralama ve bakım maliyetlerine kıyasla daha uygun bütçelerle erişilebilen bu mekanlar, kullanıcıların sabit giderlerini önemli ölçüde azaltmalarına olanak tanımaktadır (Merkel, 2015).
- **Esnek Kullanım İmkanları:** Ortak çalışma alanları, kullanıcıların ihtiyaçlarına göre saatlik, günlük ya da aylık olarak kiralanabilmekte ve bu sayede uzun vadeli taahhüt gerektirmeden esnek kullanım modelleri sunmaktadır (Deskmag, 2012). Bu durum özellikle mobil çalışanlar ve kısa süreli projeler için büyük kolaylık sağlamaktadır.
- **Ağ Kurma Olanakları:** Bu mekanlar, farklı sektörlerden bireylerin bir araya gelmesini sağlayarak sosyal ve profesyonel ağların oluşmasına katkı sunmaktadır. Girişimciler ve serbest çalışanlar için bu ortamlar, potansiyel iş birliklerinin doğabileceği bir etkileşim alanı yaratmaktadır (Capdevila, 2013).
- **Gelişmiş Altyapı Olanakları:** Yüksek hızlı internet bağlantısından ortak kullanıma açık yazıcılara, tam donanımlı toplantı odalarından teknik destek hizmetlerine kadar birçok teknolojik imkân, kullanıcıların verimli bir şekilde çalışabilmesine katkıda bulunmaktadır (Brown, 2017).

Bu unsurlar, kullanıcıların hem iş süreçlerini daha verimli hale getirmelerine hem de esnek ve yenilikçi bir iş yapma biçimini benimsemelerine olanak tanımaktadır.

Her ne kadar ortak çalışma alanları birçok avantaja sahip olsa da, bu modelin kullanıcılar açısından çeşitli sınırlılıkları ve zorlukları da bulunmaktadır. Bunlar:

- Fiyatlandırma Sorunları: Büyükşehirlerdeki özellikle merkezi lokasyonlarda hızla artan kira bedelleri, bu alanların ekonomik erişilebilirliğini olumsuz yönde etkilemektedir. Başlangıçta düşük maliyetli bir alternatif olarak görülen paylaşımlı ofisler, günümüzde küçük ölçekli işletmeler ve serbest çalışanlar için finansal bir yük haline gelebilmektedir (Öztürk, 2018).
- Gürültü ve Mahremiyet Eksikliği: Açık planlı paylaşımlı ofislerde ses kontrolünün sınırlı olması, odaklanma gerektiren işler açısından zorluk yaratmakta ve kullanıcıların bireysel performansını olumsuz etkileyebilmektedir (Bilgin, 2001).

Bu sınırlamalar, her kullanıcı profili için ortak çalışma alanlarının aynı derecede uygun olmayabileceğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, bu tür mekanların tasarımında ve işletilmesinde kullanıcı çeşitliliği dikkate alınarak daha kapsayıcı çözümler geliştirilmesi önem arz etmektedir. Bu bağlamda, konu ile ilgili genel literatür taramasına aşağıda verilmiştir.

Appel-Meulenbroek vd., (2021) çalışmasında, Hollanda, Almanya ve Çek Cumhuriyeti'ndeki kullanıcıların ortak çalışma alanı tercihlerini karşılaştırarak detaylı bir inceleme yapmıştır. 396 katılımcı ile gerçekleştirilen araştırmada, "stated choice" deneyleri ve karma çoklu logit modeli kullanılmıştır. Erişilebilirlik ve kira sözleşmesi, her üç ülkede de en önemli tercihler olarak öne çıkarken, iç mekan atmosferi ve estetik tercihlerinde ülkeler arasında farklılıklar gözlemlenmiştir. Ayrıca, kullanıcı motivasyonlarının ülkelere göre değişkenlik gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bulgular, küresel standartların yerel ihtiyaçlarla her zaman örtüşmediğini ve kullanıcı odaklı tasarımın önemini vurgulamaktadır.

Berdicchia vd., (2023), "İşbirlikçi İşyerlerinde Mutluluğun Anahtarı: Ortak Çalışma Alanlarından Kanıtlar" başlıklı nicel çalışmalarında, İtalya'daki coworking kullanıcılarından elde ettikleri verilerle işbirlikçi örgüt ikliminin bireysel mutluluğu artıran bir faktör olduğunu ortaya koymuşlardır. Araştırmada, iş tasarımı davranışlarının (job crafting) bu ilişkiyi güçlendirdiği ve proaktif kişilik özelliklerine sahip bireylerin coworking ortamlarından daha fazla fayda sağladığı tespit edilmiştir. Anket yöntemiyle toplanan veriler, doğrulayıcı faktör

analizi ile test edilmiş ve bulgular, coworking literatürüne ve iş tasarımı teorilerine önemli katkılar sunmuştur.

Bouncken vd., (2022) tarafından gerçekleştirilen “Organizational Sustainability Identity: ‘New Work’ of Home of Coworking Spaces as Facilitators” başlıklı çalışmada, yeni nesil çalışma modellerinin-evden çalışma, paylaşımlı ofis kullanımı ve hibrit multilokal sistemler-işletmelerin Organizasyonel Sürdürülebilirlik Kimliği (OSI) geliştirme süreçlerindeki etkileri kavramsal çerçevede ele alınmıştır. Çalışmada, evden çalışmanın bireylerin kişisel sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sağladığı ancak sosyal kimlik oluşumunu sınırlayabileceği ifade edilmiştir. Buna karşılık, coworking alanlarının topluluk temelli yapısı sayesinde OSI gelişimini daha etkin biçimde destekleyebileceği belirtilmiştir. Ayrıca, hibrit multilokal modellerin bu iki yaklaşımın avantajlarını bir araya getirerek hem sürdürülebilirlik hedeflerine katkı sunduğu hem de sosyal etkileşim imkânlarını artırdığı vurgulanmıştır. Araştırma, literatür incelemesi ve kavramsal analiz yöntemleriyle yürütülmüş; klasik ofis düzenlerinin ötesinde, esnek, yenilikçi ve sosyal yönü güçlü çalışma ortamlarının işletmelerin sürdürülebilirlik dönüşüm süreçlerinde giderek daha merkezi bir rol oynayacağı öngörüsünde bulunulmuştur.

Brown (2017) çalışmasında, ortak çalışma alanlarının (CWS) yalnızca fiziksel çalışma mekânları olmanın ötesinde, bağımsız yaratıcı profesyonellerin deneyimlerini şekillendiren sosyal ve örgütsel aracılı ortamlara dönüştüğünü vurgulamaktadır. Araştırma, CWS’nin sağladığı temel faydaların resmi iş birliğinden ziyade, akran etkileşimi, gayri resmi destek ve beceri ile bilgi paylaşımı fırsatlarından kaynaklandığını göstermiştir. Bulgular, CWS yöneticilerinin üyeler arasında tamamlayıcılığı sağlama ve uyumu teşvik etmede kritik bir arabulucu rol üstlendiğini, ancak nihai sonuçların kullanıcıların motivasyonları, ihtiyaçları ve önceki deneyimleri gibi bireysel profillerden güçlü şekilde etkilendiğini ortaya koymuştur. Ayrıca, çalışma, CWS’nin kentsel dönüşüm için hızlı çözüm araçları olarak görülmesine karşı uyarıda bulunmakta ve faydalarının yalnızca üyelerle sınırlı kaldığını veya kolayca yerel mahalleler ve daha geniş kentsel süreçlerle bağlantı kurmadığını göstermiştir. Genel olarak, araştırma, CWS’nin değerinin yalnızca mekânsal tasarımda değil, sağladığı karmaşık etkileşimsel dinamiklerde yattığını ve bu dinamiklerin, ortak çalışma alanlarının hem bireysel yaratıcı çalışma hem de kentsel sosyo-ekonomik bağlamlar üzerindeki etkilerini anlamada kritik olduğunu vurgulamıştır.

Ergenç vd., (2024) tarafından yürütülen “Analyzing the Satisfaction of Coworking Space Users in Terms of Control” başlıklı çalışmada, paylaşımlı ofis kullanıcılarının kontrol algılarının memnuniyet düzeyleri üzerindeki etkisi incelenmiştir. Çalışma kapsamında,

bireylerin esneklik, iç mekân kalitesi, mahremiyet ve mekânsal aidiyet gibi faktörler doğrultusunda ortak çalışma alanlarını nasıl deneyimledikleri değerlendirilmiştir. Araştırma alanı olarak Originn Coworking Offices seçilmiş; veri toplama sürecinde anket, gözlem ve mülakat gibi çoklu yöntemler kullanılarak nitel ve nicel veriler bir arada analiz edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, kullanıcıların özellikle mekânsal esneklik ve değiştirilebilirlik özelliklerinden yüksek düzeyde memnun olduklarını ortaya koymuştur. Ancak iç çevre kalitesine ilişkin algıların bireysel farklılıklara bağlı olarak çeşitlilik gösterdiği ve bu durumun bazı kullanıcılar için zorluklar doğurabileceği belirlenmiştir. Araştırma, kullanıcıların mekânsal kontrol düzeyinin artırılmasının hem genel memnuniyet hem de çalışma performansı üzerinde olumlu etkiler yarattığını göstermekte; bu bulgular, kullanıcı merkezli tasarım yaklaşımlarının önemini vurgulamaktadır.

Gandini'nin (2015) çalışması, paylaşımlı ofislerin yükselişini bilgi ekonomisi ve yaratıcı sınıf söylemleri çerçevesinde ele alarak, bu mekânların yalnızca esnek çalışma alanları değil, aynı zamanda güvencesiz çalışanlar için bir tür “toplanma havuzu” niteliği taşıyabileceğini ortaya koymuştur. Yazar, coworking uygulamalarını kentsel ağlar içinde değer üretiminin aracı olarak yorumlamakta; ancak bu mekânların aynı zamanda prekarya koşullarını pekiştirme riski taşıdığına da dikkat çekmektedir. Çalışmada, coworking hareketinin Florida'nın (2002) “yaratıcı sınıf” tezinin karşılanmamış vaatlerinin bir yansıması olduğu, bu nedenle de bilgi ekonomisinin neoliberal dinamikleri içinde çelişkili bir konuma sahip bulunduğu ileri sürülmüştür.

Göçer vd., (2025) tarafından yapılan “Esnek Çalışma Mekânlarının Çalışan Memnuniyetine Etkisinin Akıllı Bir Ofis Binası Örneğinde İncelenmesi” başlıklı çalışmada, İstanbul'daki LEED sertifikalı bir akıllı ofis binasında esnek çalışma düzenlerinin çalışan memnuniyeti üzerindeki etkileri incelenmiştir. Araştırma, anketler, görüşmeler ve katılımcı gözlemler gibi çeşitli veri toplama yöntemlerini kullanarak gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın bulguları, fiziksel çevre koşullarının, mekânsal tasarımın ve akıllı bina özelliklerinin çalışan memnuniyetini şekillendiren kritik faktörler olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle, ofis içindeki konfor koşullarının çalışanlar tarafından kontrol edilebilir olması, genel memnuniyeti artıran bir etken olarak bulunmuştur. Ayrıca, genç çalışanların esnek çalışma düzenlerine diğer çalışanlara kıyasla daha hızlı adapte olduğu, buna karşın cinsiyet farklılıklarının masa alanı ve depolama ihtiyaçları gibi faktörlerle ilişkili memnuniyetsizliklere yol açtığı tespit edilmiştir. Bu bulgular, esnek çalışma mekânlarının tasarımında şirket hedefleri ile çalışan ihtiyaçlarının

denetlenmesinin, hem verimlilik hem de çalışan memnuniyeti açısından büyük önem taşıdığını vurgulamaktadır.

Howell (2022) tarafından gerçekleştirilen “Coworking Spaces: An Overview and Research Agenda” başlıklı çalışmada, girişimcilik ekosisteminde giderek artan bir yaygınlık kazanan ortak çalışma alanları, keşifsel ve ampirik bir yaklaşımla ele alınmıştır. Araştırma kapsamında, bu mekânların girişimciler için ne tür imkânlar sunduğu, nasıl işledikleri ve girişimcilik faaliyetlerine olan etkileri incelenmiştir. Çalışmada, topluluk katılımı, aidiyet hissi ve girişimcilik motivasyonları gibi unsurlar doğrulayıcı faktör analizi (CFA) yöntemiyle değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, coworking alanlarının diğer girişimcilik destek sistemlerinden en ayırt edici yönünün, kullanıcılar arasında kurulan topluluk temelli yapılar olduğunu göstermektedir. Özellikle kaynaklara sınırlı erişimi olan veya marjinalleşmiş gruptaki girişimciler için, bu ortamlar fikir paylaşımı, geri bildirim alma, sosyal destek görme ve yaratıcı problem çözme gibi süreçlerde önemli katkılar sağlamaktadır. Bu yönüyle çalışma, ortak çalışma alanlarının yalnızca fiziksel birer mekân değil; aynı zamanda öğrenmeyi teşvik eden, iş birliğini kolaylaştıran ve girişimciler arasında dayanışma kültürünü destekleyen sosyal yapılara dönüştüğünü ortaya koymakta ve bu bağlamda gelecekteki araştırmalara yönelik kapsamlı bir gündem sunmaktadır.

Ishimwe (2024) çalışmasında, DoSpace coworking alanında sürdürülebilirlik odaklı inovasyonun yönetilme biçimini incelemiştir. Nitel araştırma yöntemiyle yürütülen çalışmada, FPX ve Gävle Innovation Hub örnekleri üzerinden veri toplanmıştır. Araştırma bulguları, sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik hedeflerinin öncelikli olarak ele alındığını göstermektedir. Çalışmada, coworking alanlarının iş birliği ve bilgi paylaşımını teşvik ederek inovasyonu desteklediği, ancak sürdürülebilirlik odaklı inovasyonu doğrudan hızlandırdığına dair belirgin bir kanıt bulunmadığı belirtilmiştir. Bunun yerine, DoSpace’in paylaşım ekonomisi uygulamalarıyla sürdürülebilir hizmetlerin teşvik edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Magnusson (2024) tarafından gerçekleştirilen “Sustainability in Coworking Spaces: A Study on the Coworking Member’s Perspective” başlıklı çalışmada, coworking mekânlarında sürdürülebilirlik konusu bireysel kullanıcı bakış açısıyla ele alınarak bu alandaki literatürde mevcut olan önemli bir boşluk giderilmeye çalışılmıştır. Araştırmada, sürdürülebilir ortak çalışma davranışı kavramsallaştırılmış, bu davranışı değerlendirmeye yönelik özgün bir ölçme aracı geliştirilmiş ve bireylerin psikolojik sahiplik düzeylerinin sürdürülebilir davranış üzerindeki etkileri incelenmiştir. Çalışmada hem kavramsal model geliştirme süreci hem de nicel veri toplama aracı olarak anket yöntemi kullanılmış; veriler İsveç’in Göteborg kentinde

faaliyet gösteren bir coworking topluluğuna üye bireylerden elde edilmiştir. Elde edilen bulgular, sürdürülebilirliğe yönelik kullanıcı tutumlarının, mekân tasarımı ve işletme politikaları açısından dikkate alınması gerektiğini göstermektedir. Bu yönüyle çalışma, coworking alanı sağlayıcılarına kullanıcı davranışlarını temel alan sürdürülebilir stratejiler geliştirme konusunda hem kuramsal hem de uygulamalı katkılar sunmaktadır.

Magnusson vd., (2024), “Sürdürülebilir Ortak Çalışma: Üye Perspektifi” başlıklı çalışmalarında, coworking alanlarındaki sürdürülebilirliği, üyelerin davranışları üzerinden incelemişlerdir. İsveç'teki üç farklı coworking mekânında gerçekleştirilen mülakatlar ve gözlemlerle veri toplanmış ve bu veriler esnek desen eşleme yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma, sürdürülebilir coworking davranışlarını üretkenlik, prososyal davranışlar ve sorumlu alan paylaşımı olmak üzere üç ana boyutta sınıflandırmıştır. Sonuçlar, üyelerin aktif katılımının coworking alanlarında sürdürülebilirliği sağlamak için kritik bir faktör olduğunu ortaya koymuştur.

Mammadzayeva (2019) “Coworking Alanında Katılımcıların Beklentilerini Anlamak” başlıklı tez çalışmasında, coworking alanlarının esneklik ve işbirliği olanakları sunduğu için girişimcilik süreçlerine önemli katkılar sağladığını vurgulamaktadır. Çalışma, coworking tasarımının kullanıcı memnuniyeti üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle, doğal ışık, ergonomik mobilyalar ve sosyal etkileşim alanları gibi fiziksel faktörlerin, kullanıcıların iş tatmini üzerinde pozitif bir etkisi olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, sosyal etkileşim eksikliklerinin ve yetersiz kişisel alanların, kullanıcı memnuniyetini olumsuz yönde etkileyebileceği de ifade edilmiştir. Bu çalışmalar, coworking alanlarının tasarımının girişimcilik üzerindeki etkilerini anlamak için daha fazla araştırma yapılmasının önemini vurgulamaktadır. Mammadzayeva'nın araştırması, İstanbul'daki beş farklı coworking alanında yöneticiler ve kullanıcılarla yapılan derinlemesine görüşmelerle gerçekleştirilmiştir. Bu nitel görüşmeler, fiziksel ve sosyal çevrelerin kullanıcı memnuniyeti üzerindeki etkilerini derinlemesine incelemeyi amaçlamaktadır.

Mariotti & Akhavan (2020), “Coworking Alanlarında Yakınlıkları Keşfetmek: İtalya'dan Kanıtlar” başlıklı çalışmalarında, coworking alanlarında işbirliği ve bilgi paylaşımını artıran temel unsurları, beş yakınlık boyutu çerçevesinde ele almıştır. İtalya'da 326 kullanıcı ile yürütülen bu araştırma, sosyal, kurumsal, bilişsel, coğrafi ve örgütsel yakınlıkların coworking deneyimi üzerindeki etkilerini incelemiştir. Araştırma bulgularına göre, katılımcıların büyük bir kısmı, coworking alanlarında arkadaşlıklar kurduklarını, güven ilişkileri geliştirdiklerini ve benzer yaşam tarzlarına sahip bireylerle işbirliği yaptıklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuçlar,

coworking alanlarının yalnızca fiziksel çalışma alanları olmadığını, aynı zamanda yenilikçilik ve topluluk hissi açısından zengin sosyal ortamlar sunduğunu göstermektedir.

Moriset (2014) çalışmasında, ortak çalışma alanlarının yaratıcı ekonomi üzerindeki etkileri ele alınmış ve bu alanların özellikle yaratıcı şehirlerde hem ekonomik hem de sosyal etkileşimler için merkez işlevi gördüğü gösterilmiştir. Çalışmada, ortak çalışma alanlarının bireyler arasında bilgi paylaşımını ve iş birliğini destekleyerek yenilikçi girişimlerin ortaya çıkmasına katkı sağladığı vurgulanmıştır. Ayrıca, bu alanların yalnızca mekânsal yakınlık üzerinden değil, paylaşılan değerler ve kültürel etkileşimler aracılığıyla şekillendiği belirtilmiş ve sonucunda, ortak çalışma alanlarının yaratıcı ekonominin işleyiş biçimlerini dönüştürdüğü, mekânın ise hem fiziksel hem de sosyal-kültürel boyutuyla önem kazandığı ifade edilmiştir.

Oruç (2020) tarafından hazırlanan “Çalışma Mekânlarının Değişen Doğası: Bursa’da Ortak Çalışma Alanlarında Çalışma Deneyimleri Üzerine Bir Araştırma” başlıklı yüksek lisans tezinde, Endüstri 4.0’ın etkisiyle dönüşen çalışma modelleri bağlamında ortak çalışma alanlarında kullanıcı deneyimleri incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş olup, veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşmeler ve doğal ortam gözlemleri kullanılmıştır. Çalışma kapsamında Bursa’da faaliyet gösteren çeşitli ortak çalışma mekânlarında kullanıcıların bu ortamları tercih etme nedenleri ve kullanım süreçlerine ilişkin deneyimleri derinlemesine analiz edilmiştir. Bu yönüyle araştırma, çoğunlukla fiziksel mekân odaklı yürütülen tartışmaların ötesine geçerek, kullanıcı perspektifinden değerlendirmeler sunmaktadır. Elde edilen bulgular, işbirliği, açıklık, topluluk hissi, erişilebilirlik ve sürdürülebilirlik gibi temel temaların kullanıcı deneyimleri üzerinden anlamlandırılmasına olanak tanımış; bu durum ortak çalışma alanlarının sadece mekânsal değil, aynı zamanda sosyal ve kültürel bir bağlamda da ele alınması gerektiğine işaret etmiştir.

Özbozkurt (2019) tarafından gerçekleştirilen “Paylaşımlı Ofislerin Stratejik Yönetimi: Paylaşımlı Ofis Yöneticileri Üzerine Bir Araştırma” başlıklı çalışmada, paylaşım ekonomisinin yükselişiyle birlikte paylaşımlı ofis kavramının giderek daha fazla önem kazandığı vurgulanmaktadır. Türkiye’de bu modelin hızla yaygınlaşmasına karşın, yerli literatürde konuyla ilgili araştırmaların sınırlı sayıda olduğu belirtilmektedir. Araştırma kapsamında, paylaşımlı ofislerin sunduğu esnek çalışma olanaklarının bilgi paylaşımını destekleyen dinamik bir çalışma ortamı yarattığı ve bu yapının artan bir ilgiyle karşılandığı ortaya konmuştur. Adana ilinde faaliyet gösteren çeşitli paylaşımlı ofislerin yöneticileriyle yapılan derinlemesine görüşmeler aracılığıyla elde edilen bulgulara göre, stratejik yönetim sürecinde özellikle hizmet sunumunda farklılaşma, kurumsal imajın güçlendirilmesi, fiziksel tasarımda özgünlük ve

fiyatlandırma stratejilerinde çeşitlilik gibi unsurların belirleyici olduğu anlaşılmaktadır. Bu bağlamda çalışma, paylaşımlı ofislerin yönetiminde benimsenen stratejilerin analizine odaklanarak hem uygulayıcılar hem de araştırmacılar için kapsamlı ve yerel bağlama özgü çıkarımlar sunmakta; Türkiye’de bu alandaki bilgi birikimine katkı sağlamaktadır.

Öztürk (2018) tarafından hazırlanan “Ofis İç Mekân Organizasyonlarının Günümüzdeki Yeni Yaklaşımı; Paylaşımlı Ofisler” başlıklı yüksek lisans tezinde, değişen iş yapma biçimlerine uyum sağlayan paylaşımlı ofis modeli kapsamlı biçimde ele alınmıştır. İstanbul’da konumlanan üç farklı paylaşımlı ofis örneği üzerinden yürütülen araştırmada, bu ofislerin kullanıcılarına esneklik, ekonomik avantajlar, ergonomik mekân düzenlemeleri ve sosyal etkileşim fırsatları sunduğu ortaya konmuştur. Araştırmada, iç mekân tasarımında tercih edilen renk, mobilya, malzeme ve aydınlatma gibi fiziksel bileşenlerin kullanıcı deneyimi üzerindeki etkisine dikkat çekilmiş; bu unsurların aynı zamanda kurum kimliği oluşturmadaki rolü de vurgulanmıştır. Çalışmanın genel değerlendirmesi, paylaşımlı ofislerin yalnızca fiziksel ihtiyaçlara yanıt vermekle kalmayıp; aynı zamanda kullanıcıların sosyal ve psikolojik beklentilerini de karşılayabilen, katılımcı ve yenilikçi nitelikler taşıyan çalışma ortamları sunduğu yönündedir.

Riratanaphong (2021) çalışmasında, Bangkok’taki on farklı ortak çalışma alanında yapılan saha araştırmasında, kullanıcı memnuniyetini etkileyen temel faktörler incelenmiştir. Araştırma, anket ve gözlem yöntemlerini kullanarak gerçekleştirilmiştir ve memnuniyetin dört ana unsura dayandığı bulunmuştur: tasarım özellikleri, iç mekan çevresel kalitesi, destekleyici donanım ve hizmet kalitesi. Çalışma, kullanıcı deneyimini iyileştirmeye yönelik olarak, özellikle fiziksel ortam ve hizmet kalitesine yönelik yapılacak iyileştirmelerin önemini vurgulamaktadır.

Ruiz vd., (2024) tarafından gerçekleştirilen “Enablers of satisfaction with coworking spaces: assessing the influence of users’ personality and experience” başlıklı çalışmada, paylaşımlı çalışma alanlarında (CWS) kullanıcı memnuniyetinin kişilik özellikleri ve deneyim ile nasıl şekillendiği incelenmiştir. Çalışmanın bulgularına göre, coworking alanlarındaki kullanıcı memnuniyeti sadece fiziksel ortam faktörlerine bağlı kalmayıp, aynı zamanda bireylerin kişilik özellikleriyle de doğrudan ilişkilidir. Appel-Meulenbroek vd., (2021), çalışan-iş yeri uyumu teorisinden yola çıkarak, çalışanların kişilik özelliklerinin ve çalışma ortamının uyumunun iş tatminini etkilediğini belirtmişlerdir. Bouncken ve Reuschl (2018), sosyal etkileşimin ve topluluk dinamiklerinin kullanıcı memnuniyeti üzerindeki önemli etkilerine dikkat çekmişlerdir. Ruiz ve arkadaşları (2024), dışadönük kişilik özelliklerine sahip bireylerin paylaşımlı çalışma alanlarında daha yüksek memnuniyet duyduklarını bulmuşlardır. Bununla

birlikte, kişilik uyumunun her zaman olumlu sonuçlar doğurmadığını, deneyim ile memnuniyet arasında doğrusal olmayan bir ilişki bulunduğunu ifade etmişlerdir. Bu bulgular, kişilik özelliklerinin uyumu ve deneyimlerin, coworking alanlarındaki kullanıcı memnuniyetini etkileyen temel unsurlar olduğunu ortaya koymakta; ayrıca bu konunun daha derinlemesine araştırılmasına ihtiyaç duyulduğunu vurgulamaktadır.

Tunç (2019) tarafından gerçekleştirilen “Paylaşımlı Esnek Çalışma Mekânlarının Mimari Tasarım ve Kullanıcı Memnuniyeti Üzerinden İncelenmesi: İstanbul Örneği” başlıklı yüksek lisans tezinde, çağdaş çalışma biçimlerini yansıtan paylaşımlı ve esnek ofis mekânları ile kafeler karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır. Çalışmada, ofis tasarımının tarihsel süreci, ortak çalışma anlayışının tanımı ve bu yapılarla ilişkili mekânsal özellikler ayrıntılı biçimde analiz edilmiştir. Araştırma kapsamında hem nitel hem de nicel yöntemlerden yararlanılmış; gözlem, yarı yapılandırılmış mülakatlar ve anket uygulamaları ile veri toplanmıştır. İstanbul'da yer alan çeşitli paylaşımlı ofisler ve kafeler seçilerek saha çalışmaları gerçekleştirilmiş, bu mekânların fiziksel özellikleri incelenmiş ve kullanıcı görüşleri doğrultusunda memnuniyet düzeyleri değerlendirilmiştir. Çalışmada incelenen mekânlar; açıklık, esneklik, çeşitlilik, mahremiyet ve aidiyet gibi mekânsal kriterler açısından karşılaştırılmıştır. Bu doğrultuda, kullanıcı deneyimlerinin fiziksel çevre tasarımı üzerindeki etkisini ortaya koyan bulgular, mimari karar süreçlerine önemli katkılar sunmaktadır.

Vaddadi vd., (2020) çalışmasında, ortak çalışma (CW) alanlarının çevresel etkilerini, Stockholm'deki bir yaşam laboratuvarı örneğinde yapılan araştırma, CW alanlarının ulaşım kaynaklı enerji tüketimini azaltma potansiyeline sahip olduğunu ancak mekân altyapısı ve geri tepme etkileri nedeniyle bu kazanımların dengelenebileceğini ortaya koymuştur. Çalışma, CW alanlarının çevresel sürdürülebilirlik açısından faydalı olabilmesi için mekânsal verimlilik, ulaşım tercihleri ve kullanıcı davranışlarının dikkatlice yönetilmesinin gerektiğini vurgulamaktadır.

Yıldız (2021) tarafından gerçekleştirilen “Ortak Çalışma Alanlarının Tercih Edilme Motivasyonları: İstanbul Örneği” başlıklı çalışmada, İstanbul'da bulunan ortak çalışma alanı kullanıcılarının demografik ve psikografik özellikleri analiz edilmiş ve bu bireylerin söz konusu mekânları tercih etme motivasyonları incelenmiştir. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket tekniği kullanılmıştır. Elde edilen bulgular, kullanıcıların bu alanları tercih etmesinde en belirleyici etkenin ekonomik erişilebilirlik olduğunu ortaya koymuştur. Bunun ardından, yaratıcı ve dinamik bir atmosfer ile topluluk hissi oluşturma arzusu gelmektedir. Ayrıca, ortak çalışma alanlarının fiziksel erişilebilirliği, mekânsal tasarımı ve kullanıcı profili çeşitliliği gibi

özelliklerin de tercih süreçleri üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma, kullanıcıların bireysel ve sosyal beklentilerinin ortak çalışma mekânlarının tercih edilmesinde nasıl bir rol oynadığını ortaya koyarak, bu alanların tasarımı ve işletilmesine yönelik önemli çıkarımlar sunmaktadır.

Yu vd., (2024) tarafından gerçekleştirilen çalışmada, kullanıcı deneyimlerinin toplumsal, ekonomik ve teknolojik dönüşümlerle birlikte sürekli olarak değişim gösterdiği ifade edilmiştir. Araştırmanın odak noktası, akıllı teknolojilerin etkisiyle gelecekteki çalışma ortamlarının nasıl evrilebileceğini anlamak ve bu doğrultuda tasarımcılara, kullanıcı gereksinimlerine yanıt verebilecek mekânlar geliştirme konusunda rehberlik sağlamaktır. Çalışmada uygulanan “sahneyi kurmak” (setting the stage) yöntemi, katılımcıların gelecekteki ihtiyaçlarını tahayyül etmelerine ve bu ihtiyaçları ifade etmelerine olanak tanıyan yaratıcı bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır. Bu metodoloji aracılığıyla, daha duyarlı ve kullanıcı merkezli, topluluk temelli çalışma alanlarının tasarımına katkı sağlanabileceği vurgulanmıştır. Çalışmanın genel değerlendirmesi, paylaşımlı ofislerin yalnızca fiziksel ihtiyaçlara yanıt vermekle kalmayıp; aynı zamanda kullanıcıların sosyal ve psikolojik beklentilerini de karşılayabilen, katılımcı ve yenilikçi nitelikler taşıyan çalışma ortamları sunduğu yönündedir.

Bu bağlamda, kullanıcı profillerinin farklı ihtiyaçlarına duyarlı bir yaklaşımla tasarlanan çalışma alanları, yalnızca işlevsellik değil, aynı zamanda çevresel ve toplumsal sürdürülebilirlik açısından da önem taşımaktadır.

1.7.Sürdürülebilirlik

Günümüzde sürdürülebilirliği birçok işletme, kuruluş ve araştırmacılar farklı farklı açıklamışlardır. Sürdürülebilirlik 18. ve 19. yüzyıllar arasında Malthus ve Jevons adlı iktisatçılar tarafından ortaya çıkan ve bazı kitaplarda yer alıyor olsa da asıl çıkışı 20. Yüzyılda çevresel kaygıların oluşmasıyla ortaya çıkmıştır (Yeni, 2014). Sürdürülebilirlik ekoloji ve ekolojik sistemlerin işleyişini gelecekte ve gelecek nesillerin de kullanabileceği şekilde devam ettirme olarak açıklanabilir (Chapin, Torn ve Tateno, 1996: 1017). Sürdürülebilirlik kavramı ilk defa 1982 yılında Uluslararası Doğayı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği Tarafından (IUCN) Dünya Doğa Şartı belgesinde yer almıştır (TOSUN, 2009). Bu bildirgeye göre insanların ve diğer canlıların faydalandığı dünyamızda bulunan ekosistem, karalar, denizler, atmosfer, su kaynakları gibi tüm doğal kaynakların kullanımını en optimize şekilde olacak ve en sürdürülebilir olacak şekilde kullanımını ve aynı zamanda bu doğal

kaynakları kullanırken ekosistemlerin ve türlerin bütünlüğünü tehlikeye atmayacak şekilde kullanılması gerektiğinin önemli olduğunu açıklamaktadır (Yazar,2006:3–4). Bu kavramın kabul edilmesi ise ve bugün ki anlamıyla tanımlanması 1987 yılında Dünya Çevre Kalkınma Komisyonunun yayınladığı Ortak Geleceğimiz raporunda yer almıştır. Sürdürülebilir kalkınma raporunda sürdürülebilirlik şu şekilde tanımlanmıştır; bugünün gereksizlerini gelecek kuşakların da kendi gereksizlerini karşılayabilme olayından ödün vermeksizin karşılayan kalkınma.

1.7.1.Sürdürülebilir Kalkınma Kavramı

Dünya Ekonomik Kalkınma Komisyonun (WCED) “Brundtland” raporunda sürdürülebilir kalkınma kavramını ünlü hale getirmiştir. Sürdürülebilir kalkınma tam olarak nedir sorusuna iki açıdan cevap vermemiz mümkün olabilir. başta kullandığımız her şeyin faydası sürdürülebilir olmamalıdır yani gelecek nesillere aktarılacak olan çevresel, ekonomik ve sosyal faydayı sürdürülebilir kılmak önemlidir. İkinci olarak ise şunu söyleyebiliriz fiziksel verimi sürdürülebilir kılmalıyız yani doğal kaynaklar ve doğal sermaye akışı güçlü olmalıdır (Daly, 2006). WCED sürdürülebilir kalkınma modelinin sosyal, çevre ve ekonomi kavramlarının eş zamanlı olarak insanlar tarafından benimsenmesi gerektiğini vurgulamıştır (Bansal, 2005). Sürdürülebilir kalkınma, çevremizi ve dünyamızı koruyan, sosyal eşitliğin gelişmesini ve tüm dünya ülkelerine yayılmasını sağlayan ve ekonominin gelişmesini sağlayan kalkınma kavramlarını ele almaktadır. Gedik (2020), sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının yalnızca çevresel değil, aynı zamanda sosyal eşitliği de gözetmesi gerektiğini vurgular. Bu yaklaşım, ekonomik büyümenin, çevre ve toplum dengesi gözetilerek sürdürülebilir hale gelmesini savunur. Çevreyi ve sosyal eşitliği geliştirmek ve korumak koşuluyla her türlü sosyal ve ekonomik kalkınmanın sürdürülebilir olması gerektiğini vurgulayan bu tanımda kullanılan kalkınma modeli sosyal ve ekonomik gelişmeyi ele almaktadır. Asıl yapılan vurgu ekonomik büyümenin kendisi değildir (Gedik, 2020). Herman Daly tarafından tartışılan bu konu şu yönüyle vurgulanmıştır “İnsan refahında ve insan potansiyelinin açığa çıkmasında niteliksel iyileşmedir” (Diesendorf, 2000).

1.7.2.Çevresel Sürdürülebilirlik

Çevresel sürdürülebilirlik kavramı sürdürülebilir kalkınma kavramının ayrılmaz bir parçası olarak görmemiz mümkün olabilir. Çevre kavramının paydaşları çevreye bağımlı olmaları nedeniyle toplum, müşteriler, hissedarlar, çalışanlar olarak ayırmamız mümkün olabilir çünkü

şirketlerin, hükümetlerin ve toplumun yaptığı faaliyetler çevreyi önemli boyutta etkilemektedir (Gedik, 2020). Çevresel problemleri önemseyen kişilerin, hükümetlerin ve şirketlerin üç tane motivasyon vardır: meşruiyet, rekabetçilik ve ekolojik bilinç kavramı (Prasad, 2019). Çevresel sürdürülebilirliği birden fazla tanımla açıklamamız mümkündür. Örneğin; Morelli'ye (2011) göre çevresel sürdürülebilirlik, ekosistemleri tahrip etmeden toplumun, kurumların ve şirketlerin gereksinimlerini karşılama becerisine işaret etmektedir. Bir başka tanım ise şu şekildedir: Çevresel sürdürülebilirlik doğanın ve insanların sürekli üretken bir halde ve uyum içinde olacağı ve gelecek nesillerin sosyal, ekonomik ve çevresel ihtiyaçlarının karşılanmasına izin veren koşulları yaratmak ve sürdürmek olarak tanımlanabilir (U.S. Department of Energy, 2020)

Ekosistemin yenilenme kapasitesi ve taşıma kapasitesi sınırlıdır. İnsan faaliyetleri, nüfus artış hızı, artan kirlilik, aşırı tüketim ve kara, hava ve su kaynaklarının aşındırması gibi unsurlar birleştirildiğinde çevresel bütünlüğü tehdit edecek son derece tehlikeli unsurlar ortaya çıkmaktadır. Doğal kaynakların tehditle birlikte doğal çevre tehlikeye girmektedir ve bu yüzden insan yaşamı için gerekli olan hava, su ve yiyecek gibi önemli temel ve gerekli kaynaklarda tehlike altına girmektedir (Bansal, 2005). Günümüzde çevre problemi işletmeler için önemli bir sorun haline gelmiştir. İşletmeler rekabet sayesinde sosyal ve çevresel sorumlulukları benimseme baskısı altındadır. Orlitzky (2011), şirketlerin çevreye yönelik etkilerini en aza indirmek için yönetim sistemlerini ve üretim süreçlerini daha sürdürülebilir biçimlerde yeniden yapılandırmalarının gerekli olduğunu ileri sürmektedir. Son yıllarda birçok işletme çevreyle uyumlu politikalar geliştirmekte ve bu sayede hem rekabeti hem de verimliliği arttırmayı amaçlamışlardır (Danso, 2019).

1.7.3. Ekonomik Sürdürülebilirlik

Ekonomik sürdürülebilirlik kavramının birçok tanımı bulunmaktadır. Ekonomik sürdürülebilir şu şekilde açıklayabiliriz: çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik üzerinde olumsuz bir etki yaratmadan ekonomik faaliyet yürütmektir. Bu yüzden ekonomik büyümede gözlemlenen artış çevresel ve sosyal sermayenin azaltılmasıyla yapılmamalıdır (KTH Royal Institute of Technology, 2018). Ekonomik sürdürülebilirliği değerlendirilirken aşağıdaki hususları göz önünde bulundurmak önemlidir (Nemli, 2004);

- İşletmenin ekonomik gücü ve performansı,
- İşletmenin çalışanlarını ve müşterilerini nasıl yönettiği,

- İşletmenin dünya ve kendi ekonomisi üzerindeki etkisi,
- Sosyal ve çevresel kavramların nasıl yönetildiği.

En uygun sürdürülebilir ekonomi modeli, az miktarda kaynak kullanımı ve çevreye en az zarar veren ve bu olgularla en yüksek gelir elde ve refah elde etmeyi sağlayan ve amaçlamayan ekonomi modelidir.

1.7.4.Sosyal Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilirliği sosyal açıdan değerlendirecek olursak şu şekilde açıklayabiliriz dünyamızda bulunan doğal kaynakların eşitlik ve sosyal adalet kavramları çerçevesinde kullanılması ve gelecek nesillerin bugün kullanılan kaynakları aynı şekilde kullanılması gerekliliğinden ortaya çıkmıştır. Sosyal açıdan sürdürülebilirliği görünüş olarak büyüme yerine niteliksel açıdan gelişmeyi ön plana çıkaran bir bakış açısı benimsemektedir (Nemli, 2004). Sosyal Sürdürülebilirliğin en yaygın tanımı, insanlar içinde olumlu bir koşul ve bu şartla oluşacak ve olumlu bir koşula ulaşılabilir bir süreç olmasıdır. Bu açıklamanın özelliği aşağıdaki ilkeleri içeriyor olmasıdır (Morelli, 2011):

- Zaruri olan hizmetlere erişim,
- Nesiller arası eşitlik,
- Farklı kültürlerle değer vereme,
- Birlik olma içgüdü,
- İnsanların, siyasete katılımı.

1.7.5.Sürdürülebilir Tüketim Bilinci Nedir ve Nasıl Gelişti

Dünyanın birçok ülkesinde, birçok yerinde doğal kaynakların hızla tüketilmesi ve dünyanın bazı bölgelerinde bazı temel ihtiyaçların bile karşılanamaması insanları ve toplumları sürdürülebilir ürünler tüketmeye yöneltmiştir. Doğanın kirlenmesi, insanların yenilenmez kaynakları hızlıca tüketmesi, sosyal adaletsizlik ve gelir adaletsizliği gibi konular sürdürülebilir tüketim algısının gelişmesinde büyük rol oynamaktadır. Sürdürülebilir tüketim yenilenmeyen yani tükenen kaynakların gelecek nesillere aktarılması için uygun şekilde kullanılmasını desteklerken doğayı ve canlıları ön planda bir tüketim anlayışıdır. Sürdürülebilir tüketim anlayışı gelecekteki kuşakların kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için doğamız ve

kaynaklarımız için zararlı maddelerin kullanımının en aza indirilmesi için oluşturulmuş bir kavramdır (Hayta, 2009).

Sürdürülebilir tüketim için doğa dostu ürünler, geri dönüşümlü ürünler tercih edilmeli, daha az tüketim yapılması, dışarıda yeme alışkanlığı azaltılmalı veya büyük market zincirleri yerine küçük yerel dükkanlardan alışveriş yapılması gerekmektedir (Veenhoven, 2004). Sürdürülebilir tüketim anlayışı iki farklı boyutta incelenebilir Zayıf ve Güçlü sürdürülebilir tüketim anlayışı. Zayıf tüketim anlayışına şu şekilde örnek verebiliriz; bir kişi otomobil almaya karar verir ve bu otomobili daha az yakıt tüketimi olan bir otomobil olarak tercih etmiştir bu davranış zayıf tüketim davranışı olarak kabul edilmektedir. Güçlü sürdürülebilir tüketim anlayışını ise şu şekilde açıklayabiliriz; bu davranışı sergileyen kişiler kendi araçlarına binmek yerine toplu taşıma araçlarını tercih ederler (Fuchs ve Lorek, 2005). Sürdürülebilir tüketimi kısaca şu şekilde açıklayabiliriz doğal çevreye ve dünyamıza negatif etkisi en az olan tüketim şeklidir, sürdürülebilir tüketim bize, tüketimin ne olduğunun yanı sıra nasıl olması gerektiğini açıklamaktadır ve sürdürülebilir tüketim anlayışı benimsenerek yapılan her türlü tüketim faaliyeti gelecek kuşaklara daha iyi bir dünya bırakmayı hedeflediği için olumlu ve uzun ömürlüdür (Diksaç, 2019).

Tüketim davranışlarını etkilen bazı faktörler vardır bunlardan bazıları; eğitim, gelir düzeyi, yaşadığımız ülkenin ekonomisi, yaş, medeni durum gibi. Sürdürülebilir tüketim bilincine sahip olmak için öncelikle çevre bilincine, etik değerlere ve sosyal sorumluluğa sahip olmak gerekmektedir (Aktaş ve Çiçek, 2019). İçinde bulunduğumuz dünyada sürdürülebilir tüketimin oluşması için ilk önce politikalar geliştirilmeli, geri dönüşüm faaliyetleri teşvik edilmeli, sürdürülebilir üretim politikaları teşvik edilmelidir (Örten, 2009). Devletlerin ve büyük kuruluşların sürdürülebilir tüketimi arttırmak için çevreci politikalara önem vermeleri ve bu bilinci arttırmak için eğitim programları yapmalıdır (Cooper, 1998).

1.8. Paylaşımlı Ofislerde Sürdürülebilirlik Boyutu

Sürdürülebilirlik, çevresel kaynakların korunmasını, ekonomik verimliliğin artırılmasını ve sosyal eşitliğin sağlanmasını amaçlayan bütüncül bir yaklaşımdır. Bu kavram, özellikle şehirleşme, mekânsal kullanım ve çalışma biçimlerindeki dönüşümlerle birlikte giderek daha fazla önem kazanmaktadır (Brundtland Komisyonu, 1987). Günümüzde sürdürülebilirlik yalnızca çevresel koruma değil, aynı zamanda ekonomik sürdürülebilirlik ve toplumsal refah gibi çok katmanlı boyutları da içermektedir (Hopwood, Mellor & O'Brien, 2005).

Bu bağlamda, paylaşımlı ofis alanları, sürdürülebilirlik ilkeleriyle önemli bir örtüşme göstermektedir. Ortak kullanım esasına dayanan bu mekanlar, geleneksel ofis yapılanmalarına kıyasla daha az kaynak tüketimi ile daha fazla kullanıcıya hizmet sunarak çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlamaktadır. Örneğin, aynı fiziksel alanın birden çok kişi veya kurum tarafından paylaşılması, enerji tüketiminin, ısıtma/soğutma ihtiyaçlarının ve genel karbon ayak izinin azaltılmasına olanak tanımaktadır (Gibson, 2011).

Ekonomik sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiğinde, paylaşımlı ofisler; girişimciler, serbest çalışanlar ve küçük ölçekli işletmeler için düşük maliyetli, esnek ve erişilebilir çalışma alanları sunmaktadır. Böylece, yüksek kira bedelleri ve ofis donanımı maliyetleri gibi finansal yüklerin hafifletilmesi sağlanmaktadır. Bu durum, kullanıcıların işlerini sürdürme ve büyütme potansiyellerine olumlu katkılar sunar (Spinuzzi, 2012).

Aynı zamanda, sosyal sürdürülebilirlik kapsamında değerlendirildiğinde, bu alanlar farklı meslek gruplarını ve sektörleri bir araya getirerek sosyal etkileşimi artırmakta, iş birliklerini teşvik etmekte ve topluluk bilinci oluşturmaktadır. Kullanıcıların memnuniyet düzeyleri üzerinde etkili olan sosyal etkileşim, paylaşım kültürü ve iş birliği ortamı; sürdürülebilirliğin toplumsal boyutunun birer göstergesi olarak değerlendirilebilir (Merkel, 2015).

Bu çalışma kapsamında, kullanıcıların paylaşımlı ofis deneyimlerine yönelik beklenti ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesinde, sürdürülebilirlik olgusunun doğrudan ve dolaylı biçimde etkili olduğu düşünülmektedir. Kullanıcıların kaynakları paylaşma konusundaki eğilimleri, düşük maliyet beklentileri ve sosyal etkileşim arayışları, sürdürülebilirlik çerçevesiyle örtüşen önemli göstergeler sunmaktadır. Bu nedenle, çalışmanın bulguları sürdürülebilirlik perspektifiyle de yorumlanarak, paylaşımlı ofislerin çağdaş çalışma biçimlerindeki yeri daha bütüncül bir şekilde ele alınacaktır.

2.ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu araştırma günümüz çalışma hayatında paylaşımlı ofislerin kullanıcı deneyimlerini derinlemesine anlamayı amaçlayan betimleyici nitel bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Nitel yaklaşım, katılımcıların deneyimlerini ve algılarını kapsamlı bir şekilde incelemeye olanak tanır; veri toplama süreci esnek ve katılımcı odaklıdır (Creswell & Poth, 2018). Araştırma, kesitsel bir tasarıma sahiptir ve belirli bir zaman diliminde katılımcıların deneyimlerini değerlendirmeyi hedeflemektedir.

Bu çalışma betimleyici nitelikte; zaman boyutu açısından kesitsel; veri toplama ve analiz yöntemleri açısından ise nitel bir araştırma olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın odak noktası, günümüz çalışma hayatında meydana gelen dönüşümler bağlamında paylaşımlı ofis alanlarındaki kullanıcı deneyimlerinin derinlemesine anlaşılmasıdır. Bu bağlamda, kullanıcıların ortak çalışma alanlarını tercih etme nedenleri, bu alanlara yönelik algıları ve kullanım biçimleri araştırılmıştır.

2.1.Araştırmanın Örneklemi

Çalışmada katılımcılar, nitel araştırmalarda sıklıkla tercih edilen amaçlı örnekleme (purposive sampling) yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme (criterion sampling) tekniği ile belirlenmiştir. Ölçüt örnekleme, araştırma amacına uygun belirli kriterleri karşılayan bireylerin çalışmaya dahil edilmesine imkân tanır ve yalnızca deneyim veya bilgi açısından zengin katılımcılara odaklanmayı sağlar (Patton, 2015). Bu araştırmada belirlenen ölçütler, katılımcıların paylaşımlı ofisleri en az üç ay boyunca aktif olarak kullanmış olmaları ve farklı sektörlerden gelmeleri şeklindedir. Bu kriterler, araştırmanın kullanıcı deneyimlerini derinlemesine inceleme ve sektörel çeşitliliği yansıtma amacına hizmet etmektedir. Ölçüt örnekleme yöntemi, nitel araştırmalarda veri zenginliğini artırması ve bulguların kapsamlı bir şekilde yorumlanabilmesine olanak sağlaması nedeniyle literatürde geniş kabul görmektedir (Patton, 2015). Seçilen katılımcılar, paylaşımlı ofis kullanıcılarının deneyimlerini ayrıntılı olarak ortaya koyacak niteliklere sahip olup, araştırmanın güvenilir ve geçerli bulgular elde etmesine katkıda bulunmaktadır. Katılımcı sayısı, veri doygunluğu sağlanacak şekilde belirlenmiş ve araştırmanın amacı doğrultusunda çeşitliliği yansıtacak biçimde seçilmiştir (Guest, Bunce, & Johnson, 2006). 2.3’de belirtildiği üzere bu çalışma fenomenolojik bir

araştırma olarak gerçekleştirilmiştir. Creswell (2017)' e göre fenomenolojik araştırmalarda fenomeni bütünüyle deneyimlemiş 5-25 kişi ile araştırmanın gerçekleştirilmesi uygun görülmektedir.

2.2.Araştırma Verilerinin Toplanması

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Derinlemesine görüşmeler, katılımcıların bireysel deneyimlerini ve öznel bakış açılarını ayrıntılı biçimde ortaya çıkarmaya olanak tanımaktadır (Patton, 2015). Ayrıca, araştırma sürecinde katılımcıların duygu, düşünce ve algılarının bütüncül bir şekilde anlaşılmasına katkı sağladığı için nitel araştırmalarda sıkça tercih edilmektedir (Kvale & Brinkmann, 2009).

Derinlemesine görüşmelerde yarı yapılandırılmış görüşme soruları kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu, uzman görüşleri ve ilgili literatür desteğiyle hazırlanmıştır. Ön görüşmelerden elde edilen bulgular doğrultusunda gözden geçirilerek son haline getirilmiştir. Araştırmada kullanılan görüşme soruları, çalışmanın bütünlüğünü desteklemek amacıyla tez çalışmasının sonunda Ek 1'de sunulmuştur. Görüşme sorularının oluşturulmasında Oruç (2020) ve Öztürk(2018) çalışmalarından faydalanılmış ve bu araştırmanın amaçları doğrultusunda şekillendirilmiştir. Oruç (2020) çalışmasında yeni çalışma alanları ve kullanıcı tercihleri arasındaki ilişkiyi iş birlikçilik, açıklık, topluluk, sürdürülebilirlik ve erişilebilirlik boyutları üzerinden incelemiştir. Öztürk (2018), İstanbul örneklemini üzerinde yaptığı çalışmada ortak çalışma alanlarının mekansal tasarımı ve kullanıcıların ofis deneyimleri üzerine sektör hizmet verecek işletmelerin kurumsak kimlik oluşturma ve mekanların tasarlanması konusunda çıktılar oraya koymuştur. Ayrıca, görüşme soruları pazarlama alanında uzman 1 akademisyen ile yüz yüze görüşme yapılarak gözden geçirilmiş ve geri bildirimi alınmıştır.

Bununla birlikte, görüşme formunun kuramsal çerçevesi yapılandırılırken Schuermann'ın (2014) ortak çalışma alanlarına ilişkin geliştirdiği beş boyutlu analiz çerçevesi temel alınmıştır. Schuermann; mekânsal düzen, topluluk yapısı, sosyalleşme düzeyi, işbirliği biçimleri ve üretkenlik algısı olmak üzere beş temel boyutta ortak çalışma alanlarını değerlendirmektedir. Bu araştırmada da söz konusu çerçeve doğrultusunda görüşme soruları yapılandırılmış ve veri

analizinde bu boyutlar yol gösterici olmuştur. Böylece, elde edilen nitel verilerin kuramsal bir zeminle ilişkilendirilmesi ve sistematik biçimde çözümlenmesi sağlanmıştır.

Çalışmanın iç geçerliliğini sağlamak için öncelikle görüşme formu kapsamlı bir literatür taraması sonucunda hazırlanmış, ardından 7 katılımcı ile pilot görüşmeler yapılmıştır. Bu pilot uygulama sayesinde soruların anlaşılabilirliği test edilmiş, eksik ya da muğlak bulunan ifadeler düzeltilmiş ve görüşme süresinin uygunluğu değerlendirilmiştir. Pilot görüşmelerden elde edilen geri bildirimler, ana veri toplama sürecinde kullanılacak formun daha açık, işlevsel ve güvenilir hâle gelmesine katkı sağlamıştır. Böylece katılımcıların sorulara verdikleri cevapların daha tutarlı ve derinlikli olması mümkün olmuştur. Ön görüşmeler doğrultusunda son haline getirilen görüşme formu toplam 16 açık uçlu sorudan oluşmakta olup, bu sorular üç temel temada sınıflandırılmıştır:

1. Katılımcının kişisel özellikleri ve çalışma koşullarına ilişkin bilgiler
2. Ortak çalışma alanlarına ilişkin değerlendirmeler
3. Ortak çalışma alanlarının tercih edilme nedenlerine yönelik görüşleridir.

Bu araştırmanın veri toplama süreci, Adana ilinde YAZZANE markalı paylaşımlı ofis alanında gerçekleştirilmiştir. YAZZANE'nin seçilme nedeni, farklı meslek gruplarından kullanıcıları bir araya getirmesi, merkezi konumu sayesinde erişim kolaylığı sağlaması ve sunduğu altyapı olanaklarının araştırma boyutlarıyla uyumlu olmasıdır.

Araştırmanın veri toplama süreci 2025 yılı Nisan ve Mayıs ayları içerisinde, yüz yüze ve birebir görüşme olmak üzere toplam 22 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, katılımcıların doğal çalışma ortamlarında ve gönüllülük esasına dayalı katılım gerçekleştirilmiş; araştırma öncesinde gerekli etik kurul izni ve katılımcı onam formu ibraz edilmiş ve katılımcılar tarafından imzalanmıştır. Katılımcıların mahremiyetini korumak amacıyla kimlik bilgileri anonimleştirilmiş, görüşmeler dijital ses kayıt cihazı ile kaydedilmiş ve daha sonra yazılı hale getirilerek analize uygun biçimde düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra, Yazzane ortak çalışma alanı yöneticileriyle de görüşmeler yapılarak mekânın işleyişi ve kullanıcılarla etkileşimleri hakkında bilgi edinilmiştir. Ayrıca, araştırmacı toplamda yaklaşık iki gün boyunca, günde ortalama 4-5 saatlik gözlemler yaparak mekânın işleyişini yerinde deneyimlemiş ve bu gözlemler mülakat verilerinin yorumlanmasına katkı sağlamıştır.

Ayrıca veri ve yöntem çeşitliliği sağlanarak geçerlilik artırılmıştır. Katılımcıların farklı sektör, yaş ve meslek gruplarından seçilmesi bulguların daha geniş bir çerçevede değerlendirilebilmesine olanak tanımıştır. Bunun yanı sıra, görüşme verileri seçili katılımcılara özetlenerek geri bildirim alınmış ve bu yöntemle verilerin doğru aktarıldığına dair doğrulama gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla tüm veri toplama süreci ayrıntılı biçimde kayıt altına alınmıştır. Görüşmeler ses kaydı ile kaydedilmiş, ardından yazıya dökülmüş ve analiz sürecinde bu kayıtlar defalarca incelenmiştir. Kodlama ve tema oluşturma sürecinde, elde edilen veriler farklı araştırmacılar tarafından gözden geçirilmiş ve kodlayıcılar arası tutarlılık sağlanmaya çalışılmıştır.

2.3.Araştırma Deseni

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen tercih edilmiştir. Fenomenoloji, bireylerin belirli bir olguya ilişkin yaşantılarını anlamayı, bu yaşantıların özünü ortaya çıkarmayı ve bireylerin bu yaşantılara yükledikleri anlamları incelemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu yaklaşımın temelinde, bireylerin belirli bir deneyimi nasıl yaşadıkları, söz konusu deneyimin onlar için ne ifade ettiği ve bu deneyimin bireylerin yaşam dünyasında nasıl bir yer edindiğinin ortaya konulması yer almaktadır.

Fenomenolojik araştırmalarda araştırmacı, katılımcıların yaşantılarını kendi öznellikleri üzerinden anlamaya çalışır(Tutar, 2023). Bu süreçte araştırmacının önyargılarını olabildiğince askıya alması, deneyimlerin özüne odaklanması ve katılımcıların kendi ifadelerine öncelik vermesi esastır. Böylelikle, araştırma konusu olan olgu katılımcıların bakış açısıyla bütüncül biçimde betimlenebilmektedir.Bu araştırma deseninde betimelemeler ile araştırılan konu hakkında farklı deneyimlere sahip bireylerin bu deneyimlerinin özüne ulaşılması ile sonuçlanmıştır(Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Fenomenolojik araştırmalarda yorumlayıcı ve betimleyici olmak üzere 2 yaklaşım bulunmaktadır (Yalçın, 2022). Bu çalışmada betimleyici tanımlayıcı fenomenoloji kullanılmıştır. Bu yaklaşımın öncüsü olan Husserl betimleyici fenomenolojiyi “*insanların duyuları ile olayları ve durumları nasıl tecrübe ettiği ve nasıl betimlediğini araştırır*” olarak tanımlar(Husserl & Moran,2012). Fenomenolojik araştırmaların araştırma probleminin ve

amaçlarının belirlenmesinden sonra takip eden aşamalarında veri toplama süreci gelmektedir(Creswell, 2018). Derinlemesine görüşmeler ile katılımcıların paylaşımlı ofislere yönelik deneyimleri üzerine bağlam ve ortam açısından etkiler ortaya koyularak fenomenin özü ortaya çıkarılmıştır. Veri analizi sürecinde alıntılar ve temalar kullanılarak katılımcıların deneyimleri betimleyici bir dille aktarılmıştır. Özetle, fenomenolojik desen aracılığıyla “paylaşımlı ofis deneyimi” olgusu, katılımcıların bakış açıları temelinde incelenmiş ve araştırma yalnızca betimleyici değil, aynı zamanda anlamlandırıcı bir boyut da kazanmıştır.

2.4.Araştırma Verilerinin Analizi

Veri analizi süreci, iki aşamalı nitel veri çözümleme yöntemi temel alınarak yürütülmüştür. İlk aşamada betimsel analiz yöntemi tercih edilmiştir. Bu yöntem kapsamında, araştırma soruları doğrultusunda belirlenen temalar çerçevesinde veriler sistematik bir şekilde kodlanmış ve temalar altında gruplandırılarak anlamlı bütünler oluşturulmuştur. Bu kapsamda veriler, önceden belirlenen tematik yapıya uygun şekilde küçük parçalara ayrılarak incelenmiş ve parçalar arasındaki ilişkiler yorumlanarak yeni çıkarımlar yapılmıştır.

Betimsel analiz süreci, hem yarı yapılandırılmış mülakat verileri hem de saha gözlemlerinden elde edilen notlar dikkate alınarak yürütülmüştür. Araştırmacı, görüşme süreci boyunca mekânla ilgili gözlemler yapmış, bu gözlemleri görsel materyallerle (örneğin mekân fotoğrafları) destekleyerek mekânsal analiz gerçekleştirmiştir. Bu sayede, elde edilen nitel veriler yalnızca sözel anlatımlara dayanmakla kalmamış, gözlemsel ve bağlamsal verilerle de zenginleştirilmiştir.

Analizin ikinci aşamasında ise kategorik içerik analizi yöntemi uygulanmıştır. Bu süreçte, betimsel analiz aşamasında elde edilen bulgular daha derinlemesine incelenmiş; tekrar eden temalar, alt temalar ve kavramlar etrafında sınıflandırmalar yapılmıştır. Böylece katılımcı ifadeleri üzerinden türetilen kategoriler arasında ilişkiler kurularak, araştırmanın kavramsal bütünlüğü sağlanmıştır.

Çalışma, katılımcıların doğal çalışma ortamlarında gerçekleştirilmiş olup, mülakatlar sırasında iş yoğunlukları gözetilerek uygun zamanlarda planlanmıştır. Her görüşme öncesinde katılımcılardan onay alınarak ses kayıtları yapılmıştır.

Toplanan veriler, farklı perspektiflerden değerlendiriciler tarafından analiz edilerek çeşitlilik sağlanmıştır. Katılımcılarla ve mekan yöneticileriyle gerçekleştirilen görüşmelerden elde edilen

veriler, betimsel analiz sürecinde doğrudan aktarılmış, ardından yorumlanmıştır. Araştırmada ulaşılan verilerin tutarlılığını artırmak ve süreci daha sistematik bir temele oturtmak için geçerlilik ve güvenilirlik esasları gözetilmiştir. Bu araştırmada, geçerlilik ve güvenilirliği artırmak amacıyla çeşitli yöntem ve stratejilerden yararlanılmıştır.

3.BULGULAR

3.1.Kullanıcı Profili ve Demografik Özellikler

Araştırma kapsamında farklı sektörlerde faaliyet gösteren ve çeşitli mesleki geçmişlere sahip 22 kullanıcı ile yüz yüze, birebir mülakatlar gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların demografik özelliklerine yönelik veriler Tablo 1’ de yer almaktadır.

Tablo 1. Katılımcı Profili ve Paylaşımlı Ofis Kullanım Bilgileri

Katılımcı	Yaş	Sektör	Meslek	Çalışma Biçimi	Üyelik Tipi	Kullanılan Kurum
1	28	Bilgisayar Mühendisliği	Robotik Kodlama Dersleri	Serbest	Aylık	YAZZANE
2	38	Sağlık (Hekim Birliği)	Sekreter	Kurumsal	Aylık	YAZZANE
3	41	Eğitim	İşletme	Kurumsal	Aylık	YAZZANE
4	37	Gayrimenkul	Emlakçı	Kurumsal	Aylık	YAZZANE
5	30	Beslenme ve Diyet	Diyetisyen	Serbest	Aylık	YAZZANE
6	25	Beslenme ve Diyet	Diyetisyen	Serbest	Özel	YAZZANE
7	31	Takı	Takı Butiği	Serbest	Aylık	YAZZANE

8	36	Tarım	Ziraat Yüksek Mühendisi	Serbest	Aylık	YAZZANE
9	27	Fotoğrafçılık	Fotoğrafçı	Kurumsal	Aylık	YAZZANE
10	42	Gıda	İşletmeci	Serbest	Yıllık	YAZZANE
11	39	Eğitim	Öğretmen	Serbest ve Kurumsal	Aylık	YAZZANE
12	33	Eğitim ve Danışmanlık	Yüksek Endüstri Mühendisi	Bağımsız Proje Yürütücüsü	Aylık	YAZZANE
13	33	Protez Tırnak	Protez Tırnak Uzmanı	Serbest	Yıllık	YAZZANE
14	24	Diyetisyenlik	Diyetisyen	Serbest	Yıllık	YAZZANE
15	59	Reklam	İşletme	Serbest	Yıllık	YAZZANE
16	46	Eğitim	Uzman Psikolog	Serbest	Aylık	YAZZANE
17	40	Yazılım	Web Developer	Serbest	Haftalık	YAZZANE
18	27	Sağlık	Diyetisyen	Serbest	Yıllık	YAZZANE
19	24	İşletme	Peyzaj Mimarı	Serbest ve Bağımsız Proje	Günlük	YAZZANE
20	34	Muhasebe	Muhasebe	Kurumsal	Yıllık	YAZZANE
21	47	Radyo Televizyon Tiyatro	Sanatçı	Serbest	Aylık	YAZZANE
22	21	Yaratıcı Drama Atölyesi	Psikoloji Öğrencisi	Serbest	Aylık	YAZZANE

Katılımcıların çalıştıkları sektörler incelendiğinde, 5 kişi sağlık sektöründe, 4 kişi eğitim sektöründe, 5 kişi ticaret ve hizmet sektöründe, 2 kişi teknoloji ve yazılım sektöründe, 3 kişi sanat ve medya alanında, 1 kişi tarım sektöründe, 1 kişi finans sektöründe, 1 kişi özel hizmet sektöründe çalışmaktadır.

Katılımcıların meslek dağılımı değerlendirildiğinde, 6'sı sağlık ve sağlık hizmetleri, 3'ü eğitim, 3'ü işletme ve yönetim, 1'i tarım ve ziraat, 3'ü sanat ve tasarım, 1'i web developer (yazılım), 1'i sekreter, 1'i emlakçı ve 1'i takı butiği, 1'i muhasebe, 1'i yüksek endüstri mühendisi olarak belirlenmiştir.

Yaş grupları analiz edildiğinde, 7 katılımcı 20-29 yaş aralığında, 9 katılımcı 30-39 yaş aralığında, 5 katılımcı 40-49 yaş aralığında ve 1 katılımcı 50 yaş ve üzerindedir.

Katılımcıların çalışma biçimleri değerlendirildiğinde, 15 kişi serbest (freelance) çalışmakta, 10 kişi bir şirkete bağlı olarak istihdam edilmekte ve 5 kişi ise kendi işinin sahibi olarak girişimcidir.

Katılımcıların günlük ortalama çalışma süreleri incelendiğinde, 12 kişi 6-8 saat arasında çalışmakta, 9 kişi 4-6 saat arası çalışmakta ve 6 kişi ise 8 saatten fazla çalışmaktadır.

Katılımcıların paylaşımlı ofis kullanım süreleri incelendiğinde, çoğunluk 6 ay ile 1,5 yıl arasında değişmektedir. Özellikle 7 ay ve 9 ay kullanım süresi olan katılımcılar sayıca öne çıkmaktadır. Ayrıca, 2 hafta ile 6 yıl arasında geniş bir yelpazede kullanım süreleri raporlanmıştır. Kullanıcıların bir kısmı ise 1 yıldan uzun süredir paylaşımlı ofisleri tercih etmektedir.

Katılımcıların paylaşımlı ofis tercih nedenleri arasında sosyal bağlantılar, maliyet avantajı, konum ve esneklik en çok vurgulanan unsurlar olmuştur. Sosyal bağlantılar, toplamda yaklaşık 15 katılımcı tarafından önemli bir tercih sebebi olarak belirtilmiştir. Maliyet avantajı ise yaklaşık 10 katılımcı tarafından vurgulanırken, konum ve esneklik de tercih edilen diğer ana nedenler arasında yer almıştır. Bu bulgu, paylaşımlı ofislerin hem sosyal hem ekonomik ve işlevsel beklentileri karşılayan bir ortam sunduğunu göstermektedir.

Üyelik türleri değerlendirildiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğu (%70 civarında) aylık üyelik tercih etmektedir. Yıllık üyelik tercih eden katılımcılar ise yaklaşık %20 oranındadır. Haftalık ve günlük üyelikler daha az yaygın olup, sadece birkaç katılımcı tarafından tercih edilmiştir. Özel üyelik türleri ise sınırlı sayıda katılımcı tarafından kullanılmaktadır.

Katılımcıların çoğu paylaşımlı ofise geçmeden önce geleneksel ofis ortamında çalışmaktaydı. Bununla birlikte, ev ofisi ve kafe gibi alternatif çalışma alanları kullanan katılımcılar da mevcuttur. Bazı katılımcılar ise sanayi ortamı, atölye veya freelance çalışma ortamlarından paylaşımlı ofise geçiş yapmıştır. Geleneksel ofisin sunduğu düzen ve profesyonellik, ev ofisi ve kafenin ise esneklik ve rahatlık avantajları katılımcılar tarafından dile getirilmiştir.

Ortak çalışma alanları, katılımcılar tarafından sosyal etkileşim, esnek çalışma saatleri, maliyet avantajı ve konum gibi temel özelliklerle tanımlanmaktadır. Bunun yanı sıra hijyen, konfor, düzenlilik ve profesyonel iş birliği olanakları da bu ortamların vazgeçilmez unsurları arasında yer almaktadır. Sosyalleşme ve dayanışma duygusu, ortak çalışma alanlarının sağladığı psikososyal faydaların merkezinde bulunmakta; farklı sektörlerden profesyonellerle etkileşim kurma imkânı, işbirliği fırsatlarını artırmaktadır. Katılımcılar açısından en çok önem taşıyan unsurlar ise resepsiyon hizmeti, saygı ve sessizlik, konfor, temizlik, çay-kahve hizmetleri, sosyal ortam ve işbirlikleridir. Resepsiyon ve giriş karşılama birimi, kullanıcı deneyiminin kritik bir bileşeni olarak öne çıkarken, sessizlik ve saygı verimli çalışmanın temel koşullarını oluşturur. Sosyal etkileşim, kullanıcıların işbirliği ve sosyalleşme beklentilerini karşılamada merkezi bir rol oynarken, temizlik ve konfor fiziksel ortam kalitesini garanti eden vazgeçilmez unsurlar olarak değerlendirilmektedir.

Paylaşımlı ofisler, kullanıcılarına özellikle farklı sektörlerden profesyonellerle tanışma fırsatı, sosyal çevrenin genişlemesi, daha rahat ve maliyet etkin çalışma ortamları, işbirliği olanakları, hızlı iletişim ve vizyon kazanımı gibi yenilikler sunmaktadır. Katılımcılar, sosyal ağ oluşturma ve işbirliği fırsatlarının yanı sıra maliyetlerin azalmasını ve çalışma ortamının daha profesyonel hâle gelmesini olumlu bir gelişme olarak değerlendirmektedir. Bu tür ofislerin avantajları arasında ekonomik faydalar, sosyal etkileşim imkanları, temizlik, güvenlik, resepsiyon hizmetleri ve işbirliği potansiyeli öne çıkarken; dezavantajlar ise ofis alanlarının sınırlı olması, çalışma saatlerindeki kısıtlamalar ve zaman zaman ortaya çıkan gürültü sorunları olarak ifade edilmektedir. Kullanıcılar, avantajların dezavantajları büyük ölçüde dengelediğini ve paylaşımlı ofislerin esnek, ekonomik ve profesyonel çözümler sunduğunu belirtmektedir.

Katılımcıların paylaşımlı ofis tercihinde öne çıkan nedenler, konum, maliyet, sektörel ağ oluşturma fırsatları ve sunulan hizmetler olarak belirlenmiştir. Konum, ulaşılabilirlik açısından kritik bir kriter iken, maliyet ekonomik avantaj sağlama açısından temel bir faktördür. Ayrıca temiz ve düzenli bir çalışma ortamı ile profesyonel resepsiyon hizmetleri de tercih sebepleri arasında yer almaktadır. Paylaşımlı ofis seçiminde en etkili faktörler arasında konum, maliyet, hizmet kalitesi, sektörel yoğunluk ve sosyal ağ imkanları öne çıkmaktadır. Katılımcılar, bu

kriterleri birlikte değerlendirerek kendilerine en uygun çalışma ortamını seçmekte; esneklik, planlı çalışma alanı ve kurumsal hizmet kalitesi de karar sürecinde belirleyici rol oynamaktadır.

Katılımcılar paylaşımlı ofislerin sunduğu hizmetler açısından genellikle temizlik, resepsiyon, çay-kahve hizmetleri, internet erişimi, güvenlik, spor salonu, yemek hizmeti ve danışmanlık gibi olanakları belirtmişlerdir. Bu hizmetlerin kira bedeline dahil olması da avantaj olarak değerlendirilmiştir. Sosyal ortam yaratılması ve kaliteli insan kaynağı ile ortamın desteklenmesi de olumlu bir unsur olarak vurgulanmıştır. Katılımcılar, bu imkanların genel olarak yeterli ve kaliteli olduğunu düşünmekte, özellikle temizlik ve güvenlik hizmetlerinden memnuniyet ifade etmektedirler.

Katılımcılar tarafından en çok tercih edilen ve sık kullanılan hizmetler arasında resepsiyon hizmetleri, temizlik, çay-kahve, internet erişimi ve ortak alanlar (toplantı salonları, sosyal alanlar) ön plana çıkmaktadır. Ayrıca, güvenlik, klima, danışmanlık ve yemek/kafe hizmetleri de önemli bir yer tutmaktadır. Bu durum, kullanıcıların hem çalışma ortamının konforunu hem de sosyal ve profesyonel etkileşimlerini destekleyecek temel hizmetlere öncelik verdiklerini göstermektedir.

Katılımcıların mevcut hizmetlere ek olarak ihtiyaç duyduğunu veya tercih edeceğinizi başka hizmet ve imkanlar sorulduğunda çoğu katılımcı mevcut hizmetlerin yeterli olduğunu ifade etmiş ancak bazıları bireysel buzdolabı bölmeleri, arşiv ve spor salonu, sessiz çalışma alanları, güvenlik ve temizlik hizmetlerinde artırma, daha çok etkinlik düzenlenmesi ve daha geniş ofis alanları gibi ek taleplerde bulunmuştur. Ortak alanların çoğaltılması da geliştirilmesi gereken alanlardan biridir. Bu bulgular, kullanıcıların temel ihtiyaçların ötesinde kişisel konfor ve etkinliklere de önem verdiğini göstermektedir.

Katılımcılar paylaşımlı ofislerde diğer kullanıcılarla sıklıkla veya sürekli etkileşim kurduklarını belirtmiştir. Nadir etkileşim kuranlar ise az sayıdadır. Bu durum, paylaşımlı ofislerin sosyal bir ortam ve ağ oluşturma açısından uygun bir alan olduğunu doğrulamaktadır.

Katılımcılar, ortak çalışma alanlarının iş birliği ve ortaklık fırsatları yaratmada önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Farklı sektörlerden profesyonellerin bir araya gelmesi, yeni projelerin ve çözüm ortaklıklarının gelişmesine zemin hazırlarken; sosyal ortam ise kullanıcıların motivasyonunu artırmakta ve kişisel gelişimlerine katkı sunmaktadır. Ayrıca, paylaşımlı ofislerin iş dünyası açısından iş birlikleri, tanınırlık, referans ağı ve sosyal bağlantılar gibi avantajlar sağladığı; bunun yanında vizyon gelişimi, disiplin kazanımı ve ekonomik faydalar sunduğu ifade edilmiştir. Katılımcılar, bu mekânların ferah ve verimli çalışma alanları

sunmasının yanı sıra hızlı ve etkili tanıtım imkânı sağlamasını da önemli bir avantaj olarak değerlendirmiştir.

Katılımcılar, paylaşımlı ofis alanlarında çalışan bireylerin performansı, geleneksel ofis çalışanlarına kıyasla daha sosyal, daha konforlu, daha verimli ve maliyet açısından daha avantajlı olduğunu düşünmektedir. Ayrıca, bu ofislerde kullanıcıların kendi işlerine daha fazla odaklanabildiği, daha profesyonel ve nitelikli bir ortam bulunduğu vurgulanmıştır. Geleneksel ofislere kıyasla paylaşımlı ofislerin daha fazla müşteri portföyü ve daha yüksek enerjiye sahip olduğu belirtilmiştir. Performansın artırılmasında sosyal ortamın ve bilgi paylaşımının rolü ön plana çıkmaktadır.

Katılımcılar, paylaşımlı ofislerin daha verimli ve kullanıcı dostu hale gelmesi için önerileri daha fazla ortak etkinlik düzenlenmesi, giriş-çıkışlarda kart sistemleri kullanılması, internet hizmetinin iyileştirilmesi, sessiz çalışma alanlarının artırılması, güvenlik ve temizlik hizmetlerinin geliştirilmesi gibi önerilerde bulunmuştur. Bazı katılımcılar ise ek öneri sunmamıştır. Bu öneriler, kullanıcı deneyimini artırmaya ve çalışma ortamını optimize etmeye yöneliktir.

Hizmet kalitesi, mekân atmosferi, teknik altyapı (internet, toplantı odaları) ve etkinlik programları kullanıcı memnuniyetini doğrudan etkiler; ampirik çalışmalar ambiyans ve hizmet kalitesinin müşteri memnuniyetini belirgin şekilde artırdığını ortaya koymaktadır (Tjahjawati vd., 2024; Rodríguez-Ruiz, 2024). Ayrıca sektör raporları, 2022–2024 döneminde toplantı/etkinlik alanı talebinin ve kurumsal ekip aboneliklerinin arttığını bildirmektedir; bu eğilim Yazzane'nin etkinlik ve kapalı ofis sunumunun stratejik önemini destekler.

Bu değerlendirmeler, paylaşımlı ofislerin yalnızca mekânsal bir dönüşüm olmadığını; aynı zamanda bireysel, sosyal ve ekonomik açılardan kullanıcıların iş yaşamında yeni bir yapılanma biçimi sunduğunu ortaya koymaktadır.

3.2.Gözlem Ve Mekan Analizlerine İlişkin Bulgular

3.2.1.Yazzane Paylaşımlı Ofisinin Genel Özellikleri

Yazzane paylaşımlı ofisi, Adana’da faaliyet gösteren ve farklı sektörlerden girişimciler, serbest çalışanlar ile küçük ölçekli işletme sahiplerine hizmet sunan kar amacı güden bir ortak çalışma alanıdır. Mülakat ve gözlem sonuçları, mekânın temel amacının kullanıcıların ofis sabit giderlerini azaltmak ve esnek, destekleyici bir çalışma ortamı sunmak olduğunu göstermektedir.

Mekân içerisinde açık ofis alanları, özel çalışma kabinleri, toplantı odaları, etkinlik salonları ve kafe alanları gibi farklı işlevlere sahip bölümler bulunmaktadır. Katılımcıların ifadelerine göre, bu çeşitlilik hem bireysel iş performanslarını artırmalarına yardımcı olmakta hem de sosyal etkileşim ve işbirliği için uygun ortam sağlamaktadır. Özellikle ortak alanlarda yaratılan sıcak ve samimi atmosfer, kullanıcıların mekâna olan bağlılık ve aidiyet duygusunu güçlendirmektedir.

Yerel düzeyde yapılan Google Trends ve dijital analizlerin Yazzane özelinde doğrudan veri sağlamamasıyla birlikte, saha çalışmaları ve katılımcı görüşleri, Adana’da paylaşımlı ofislere olan talebin arttığını ve bu tür mekânların kent iş hayatına yeni bir hareketlilik kazandırdığını ortaya koymaktadır. Katılımcılar, pandemi sürecinde dahi Yazzane’yi güvenilir ve esnek bir çalışma ortamı olarak tanımlamış, mekânın pandemi sonrası döneme hızlı adapte olduğu gözlemlenmiştir.

Yönetim ile yapılan görüşmelerde, kullanıcı memnuniyetini yükseltmek amacıyla düzenli geri bildirim mekanizmalarının işletildiği ve hizmet çeşitliliğinin katılımcı ihtiyaçları doğrultusunda periyodik olarak güncellendiği belirtilmiştir. Bu uygulamalar, paylaşımlı ofislerin kullanıcı odaklı yaklaşımının önemli bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

3.2.2.Ortak Çalışma Alanları ve Kullanıcı Memnuniyeti Analizi

Bu bölümde, Adana'daki Yazzane paylaşımlı ofisinin mekânsal özellikleri ile kullanıcı memnuniyeti arasındaki ilişki incelenmektedir. Araştırma, mekânın fiziksel düzeni ve tasarımının kullanıcı deneyimini nasıl etkilediğine odaklanmaktadır.

Yazzane, farklı sektörlerden bireysel çalışanlar ve küçük işletme temsilcilerine esnek ve destekleyici çalışma alanları sunmaktadır. Açık çalışma alanları, özel kabinler ve toplantı odaları gibi çeşitli mekânsal düzenlemeler, kullanıcıların verimlilik ve sosyal etkileşim ihtiyaçlarını karşılamaya yöneliktir.

Görüşmeler ve gözlemler, kullanıcıların mekânın işlevselliği, rahatlığı ve sosyal atmosferinden genel olarak memnun olduklarını ortaya koymuştur. Ayrıca, mekân yönetiminin kullanıcı geri bildirimlerini düzenli olarak toplaması ve iyileştirmeler yapması memnuniyet düzeyini artırmaktadır. Sonuç olarak, Yazzane paylaşımlı ofisi, mekânsal tasarımı ve yönetim yaklaşımı ile kullanıcı memnuniyetini destekleyen önemli bir çalışma ortamı olarak değerlendirilmektedir.

Genel olarak elde edilen bulgular, Yazzane'nin kullanıcı deneyimini destekleyen mekânsal tasarım ve yönetim anlayışına sahip olduğunu göstermektedir. Bu noktada, ofisin kurumsal yapısı, kullanım koşulları ve sunduğu mekânsal olanakların bütüncül bir çerçevede ele alınması, kullanıcı memnuniyetinin arka planını anlamak açısından önemlidir. Bu nedenle, Yazzane paylaşımlı ofisinin temel özellikleri Tablo 2'de ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Tablo 2. *Yazzane Paylaşımlı Ofislerinin Temel Özelliklerine İlişkin Bilgiler*

Firma	Kuruluş Yılı	Zincir Mi?	Uluslararası/Yerel	Üyelerini Seçiyorlar Mı?	7/24 Açık	Etkinlik Alanı	Kapalı Ofis Alanı
Yazzane	1988	Hayır	Yerel	Evet	Hayır	Evet	Evet

3.2.3.Ortak Çalışma Alanı Örneği : Yazzane

Bu araştırma kapsamında kullanıcı memnuniyeti odaklı yapılan mülakat ve yerinde gözlemler doğrultusunda, Adana’da faaliyet gösteren ve bölgedeki öncü paylaşımlı ofis girişimlerinden biri olan Yazzane incelenmiştir. 1988 yılında kurulan ve zamanla geleneksel ofis anlayışından uzaklaşıp ortak çalışma kültürünü benimseyen bir yapıya dönüşen Yazzane, hem bireysel hem de kurumsal kullanıcıları hedefleyen esnek ofis çözümleri sunmaktadır.

Çalışma alanı, Adana’nın merkezi bölgelerinden biri olan Dr Sadık Ahmet Bulvarı üzerinde konumlanmış olup, üyelerine çalışma masası, sabit masa, toplantı odası, dinlenme alanı, ve açık bahçe gibi çeşitli alanlarda hizmet vermektedir. Kullanıcılarına sessiz, estetik ve üretkenliği artıran bir ortam sağlamayı amaçlayan Yazzane, aynı zamanda etkinlikler ve topluluk odaklı buluşmalar için de alan ayırmaktadır. Şekil 5.2, görüleceği üzere bu paylaşımlı ofiste verilen hizmetler şu şekildedir:

Şekil 1. *Yazzane Paylaşımlı Ofis – Resepsiyon Alanı*

Bu görselde, Yazzane paylaşımlı ofisinin resepsiyon alanı görülmektedir. Kullanıcıların ilk karşılandığı bu alan, modern ve misafirperver bir tasarıma sahiptir. Kullanıcıların ve ziyaretçilerin bilgi alabileceği, yönlendirilebileceği ve kayıt işlemlerini gerçekleştirebileceği bir alan olarak işlev görmektedir.

Şekil 2. *Yazzane Paylaşımlı Ofis- Merdiven Boşluğunda Sanatsal Tasarım*

Görsel, Yazzane'nin merdiven boşluğundaki sanatsal ve estetik tasarımını göstermektedir. Duvarlardaki sanatsal motifler ve dekoratif elemanlar, mekânın görsel cazibesini artırarak kullanıcıların estetik bir deneyim yaşamasını sağlamaktadır. Bu tür tasarımlar, kullanıcıların mekâna olan aidiyet duygusunu güçlendirmektedir.

Şekil 3. *Yazzane Paylaşımlı Ofis – Ortak Çalışma Masası*

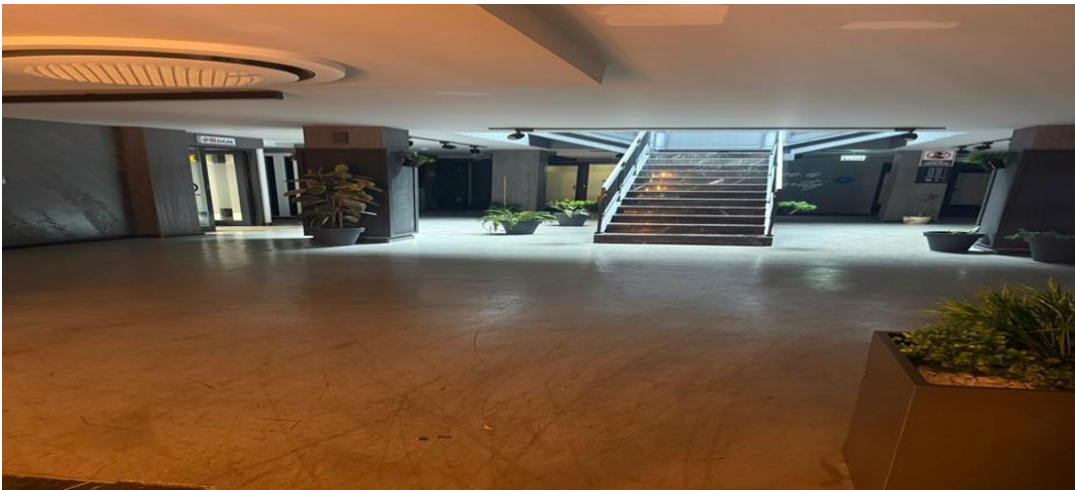
Bu görsel, kullanıcıların ortak çalışma alanında kullandığı büyük çalışma masasını göstermektedir. Kullanıcılar, esnek ve iş birliğini destekleyen bu alanı proje bazlı çalışmalar, toplantılar veya bireysel görevler için kullanabilmektedir. Geniş masa düzeni, grup çalışmaları için uygun bir zemin sunmaktadır.

Şekil 4. *Yazzane Paylaşımlı Ofis – Salıncaklı Dinlenme Alanı*

Görselde, Yazzane paylaşımlı ofisinde kullanıcıların dinlenebilmesi için tasarlanan salıncaklı bölüm yer almaktadır. Bu alan, kullanıcıların kısa molalar vererek zihinsel ve fiziksel rahatlama sağlamalarına olanak tanır. Eğlenceli ve rahatlatıcı bir atmosfer sunan bu tasarım, kullanıcı memnuniyetini artırmaktadır.

Şekil 5. *Yazzane Paylaşımlı Ofis – İkinci Kat Ofis Alanı*

Bu görselde, Yazzane'nin ikinci katında yer alan ofis alanı görülmektedir. Kullanıcılar, burada bireysel ve ekip bazlı çalışmalarını sürdürebilmektedir. Ofisler, kullanıcılara mahremiyet sağlayan kapalı bölümler ve esnek kullanım alanları sunmaktadır.

Şekil 6. Yazzane Paylaşımlı Ofis – Oyun Atölyesi

Görselde, Yazzane'nin oyun atölyesi yer almaktadır. Kullanıcılar, bu alanda çeşitli sosyal etkinlikler ile iş dışında keyifli zaman geçirebilmektedir. Bu tür sosyal alanlar, kullanıcılar arasında etkileşimi teşvik etmektedir.

Şekil 7. Yazzane Paylaşımlı Ofis-Robotik Kodlama Odası

Görsel, Yazzane'deki robotik kodlama odasını göstermektedir. Teknoloji ve inovasyon odaklı bu alan, kullanıcıların STEM (Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik) projelerini geliştirmelerine olanak tanır. Eğitim ve uygulama odaklı bir ortam sunan bu oda, özellikle genç kullanıcılar için cazip bir alan olarak öne çıkmaktadır.

Şekil 8. *Yazzane Paylaşımlı Ofis – Spor Salonu*

Bu görsel, Yazzane'nin spor salonunu göstermektedir. Kullanıcılar, burada fiziksel aktiviteler yaparak sağlıklarını koruma ve iş sonrası streslerini atma fırsatı bulmaktadır. Spor salonu, kullanıcıların fiziksel ve zihinsel sağlığını destekleyen bir alan olarak hizmet vermektedir.

Şekil 9. *Yazzane Paylaşımlı Ofis – Mühendis Atölyesi*

Görselde, mühendisler ve teknisyenler için özel olarak tasarlanmış atölye alanı yer almaktadır. Kullanıcılar, burada mühendislik projeleri üzerinde çalışabilmektedir. Teknik donanım ve araç gereçlerle desteklenen bu alan, yenilikçi projelerin geliştirilmesine olanak tanır.

Şekil 10. Yazzane Paylaşımlı Ofis –Amfi ve Kreatif Oda

Bu görsel, Yazzane'nin amfi ve kreatif odasını göstermektedir. Kullanıcılar, burada eğitim, sunum ve yaratıcı etkinlikler gerçekleştirebilmektedir. Açık ve esnek yapısıyla dikkat çeken bu alan, kullanıcıların grup etkinliklerine ve yaratıcı projelere odaklanmalarını desteklemektedir.

Şekil 11. Yazzane Paylaşımlı Ofis– Açık Bahçe Oturma Alanı

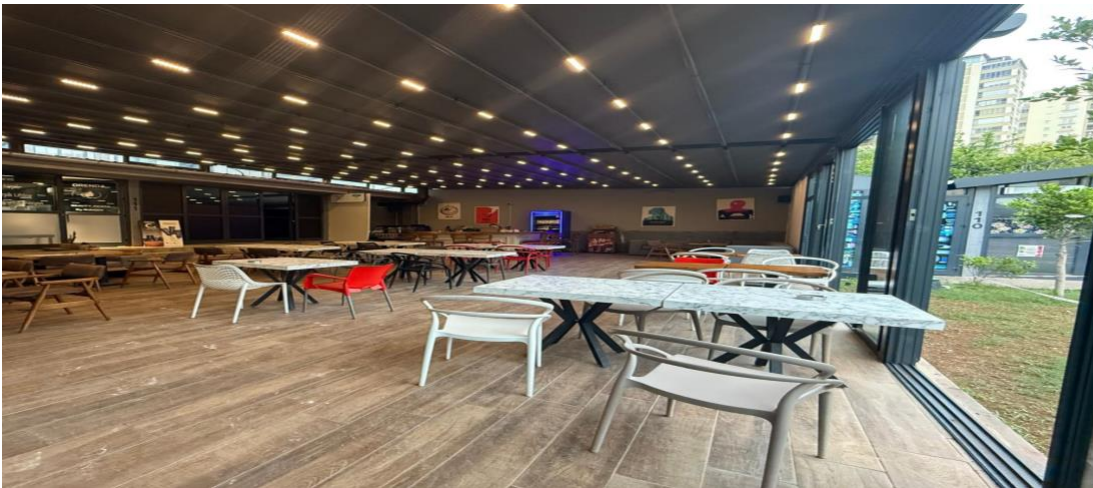
Görselde, Yazzane'nin açık bahçe alanında kullanıcılar için düzenlenen oturma bölümü yer almaktadır. Kullanıcılar, burada açık havada dinlenebilmekte, sosyal etkileşimlerde bulunabilmekte ve doğayla iç içe çalışma imkânı bulmaktadır.

Şekil 12. *Yazzane Paylaşımlı Ofis – Açık Bahçe Ofis Bölümü*

Görsel, Yazzane'nin açık bahçe ofis bölümünü göstermektedir. Kullanıcılar, burada açık havada çalışarak doğal bir ortamda işlerini sürdürebilmektedir. Yeşil bitkiler ve doğal ışık, kullanıcıların verimliliğini artıran unsurlar olarak öne çıkmaktadır.

Şekil 13. *Yazzane Paylaşımlı Ofis – Kafe ve Yemek Alanı*

Bu görsel, Yazzane paylaşımlı ofisinde bulunan kafe ve yemek alanını göstermektedir. Kullanıcılar, burada kahve içebilir, atıştırmalıklar tüketebilir ve yemek molalarını geçirebilir. Sosyal etkileşimlerin de gerçekleştiği bu alan, kullanıcı memnuniyetini desteklemektedir.

Şekil 14. *Yazzane Paylaşımlı Ofis – İkinci Kat Açık Oturma Alanı*

Görsel, Yazzane'nin ikinci katında kullanıcılar için düzenlenen açık oturma alanını göstermektedir. Kullanıcılar, bu alanda hem dinlenebilmekte hem de iş arkadaşlarıyla sohbet edebilmektedir. Açık ve ferah tasarımı, kullanıcıların sosyal etkileşimlerini desteklemektedir.

Bu bölümde, Adana ili Yazzane paylaşımlı ofisinde 22 katılımcı ile gerçekleştirilen yüz yüze mülakatlardan elde edilen nitel veriler doğrultusunda, öncelikle kullanıcı profilleri ortaya konulmuş; ardından betimsel analiz bulguları, Schuermann'ın (2014) ortak çalışma alanlarına dair tanımladığı beş temel boyut (işbirlikçilik, açıklık, topluluk, erişilebilirlik ve sürdürülebilirlik) çerçevesinde incelenmiştir.

3.3.Schuermann'ın Ortak Çalışma Kültürü Modeli Çerçevesinde Kullanıcı Deneyimleri

Bu bölümde gerçekleştirilen mülakatlardan elde edilen bulgular, ortak çalışma alanlarının kullanıcı deneyimleri bağlamında değerlendirilmiştir. Veriler, Schuermann'ın (2014) ortak çalışma alanlarına ilişkin belirlediği beş temel boyut olan işbirlikçilik, açıklık, topluluk, sürdürülebilirlik ve erişilebilirlik çerçevesinde ele alınmıştır. İlgili boyutlar literatür bölümünde yer alan 1.5. başlığı altında aktarılmıştır. Bu boyutlar çalışmanın ana temalarını oluşturmaktadır.

Bu doğrultuda, Schuermann'ın modelinde yer alan boyutların kullanıcı deneyimlerine nasıl yansıdığı aşağıda özetlenmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. *Schuermann'ın Boyutları Çerçevesinde Kategorik Analizden Temaya Giden Süreç: Örnek Kullanıcı Deneyimleri*

Alt Tema	Katılımcı İfadesi	Ana Tema
Farklı sektörlerle etkileşim	“Yalnız başımayken aklıma gelmeyen fikirler, farklı alanlardan gelen kişilerle sohbet ederken ortaya çıkıyor.” (Katılımcı 1)	İşbirlikçilik
Disiplinler arası proje	“Farklı meslek gruplarıyla aynı ortamda olmak, danışanlar için tek yönlü değil bütüncül bir hizmet sunmamı sağladı.” (Katılımcı 5)	İşbirlikçilik
Yatırımcı bağlantıları	“Dışarıda arayıp bulamayacağım yatırımcıyı burada, kahve molasında tanıdım.” (Katılımcı 8)	İşbirlikçilik
Yaratıcı sektör işbirliği	“Sanatımı yalnızca sahnede değil, birçok kişi tarafından görünür kıldım; farklı sektörlerden kişiler sayesinde bilinirliğimiz arttı.” (Katılımcı 21)	İşbirlikçilik
Açık fikir paylaşımı	“Farklı sektörlerden insanlarla sohbet ettiğimde, hiç aklıma gelmeyen bakış açıları öğreniyorum. Bu paylaşımlar işime yeni yönler kazandırıyor.” (Katılımcı 3)	Açıklık
Sosyal medya stratejisi paylaşımı	“Paylaşımlı bir ofiste çalışmak işlerime büyük ölçüde artmasında yardımcı oldu.” (Katılımcı 7)	Açıklık
Bilgi paylaşımında temkin	“Psikoloji alanında her bilgiyi paylaşmak doğru değil. Yine de güven ortamı sağlandığında açıklık, mesleki gelişim için büyük katkı sunuyor.” (Katılımcı 16)	Açıklık
Topluluk ve motivasyon	“Ortak alanlarda ekip ruhu motivasyonumu artırıyor.” (Katılımcı 11)	Topluluk
Profesyonel fayda	“Herkes birbirini tanıyor gibi, bir aidiyet hissi var.” (Katılımcı 5)	Topluluk
Bireysel çalışma tercihi	“Çalışmalarım çoğunlukla bireysel, bu yüzden ofisin bir parçası olduğumu hissetmiyorum.” (Katılımcı 9)	Topluluk

Hizmet sürekliliği	“Temizliğin düzenli yapılması, müşterilerime olumlu bir izlenim veriyor.” (Katılımcı 10)	Sürdürülebilirlik
Sosyal hizmet katkısı	“Çay ve kahve ikramı, danışanların kendini daha rahat hissetmesini sağlıyor ve ofise olan bağlılığı artırıyor.” (Katılımcı 5)	Sürdürülebilirlik
Fiziksel koşullar	“Odalar çok küçük, biraz daha geniş ve ferah alanlar olabilirdi.” (Katılımcı 14)	Sürdürülebilirlik
Konum avantajı	“Ofisin merkezi konumu sayesinde müşterilere daha kolay ulaşabiliyorum.” (Katılımcı 13)	Erişilebilirlik
İnternet erişimi	“Bağlantı sorunları olduğunda işlerim aksıyor, bu da sürdürülebilirliği zedeliyor.” (Katılımcı 8)	Erişilebilirlik
Çalışma saatleri esnekliği	“Esnek çalışma saatleri, yaratıcı projelerimi daha rahat yönetmeme yardımcı oluyor.” (Katılımcı 15)	Erişilebilirlik

Tablo 3, Schuermann’ın (2014) önerdiği beş ana boyutu (işbirlikçilik, açıklık, topluluk, erişilebilirlik, sürdürülebilirlik) kullanıcı ifadeleriyle eşleştirerek kategorik içerik analizinden tema çıkarım sürecini örnekler üzerinden göstermektedir. Bu tablo, yalnızca hangi temaların ortaya çıktığını değil aynı zamanda hangi kullanıcı ifadelerinin (ör. “farklı sektörlerle etkileşim”, “yatırımcı bağlantıları”, “sessiz çalışma alanı ihtiyacı” vb.) hangi ana temaya dönüştüğünü şeffaf biçimde görselleştirir.

Schuermann’ın boyutlarıyla örtüşen bulgular, coworking literatüründe bilgi üretimi, topluluk yönetimi ve sürdürülebilir/yenilikçi uygulamalar arasındaki bağları desteklemektedir. Bu nedenle Tablo 3, saha verisinden kuramsal temaya geçişin sistematik kanıtını sunar ve ileri öneriler (ör. topluluk etkinlikleri, erişilebilirlik iyileştirmeleri) için doğrudan dayanak sağlar.

3.3.1. İşbirlikçilik

Tablo 3’te yer alan veriler, paylaşımlı ofislerin özellikle disiplinler arası etkileşimi kolaylaştırarak işbirlikçi üretimi desteklediğini göstermektedir. Katılımcıların önemli bir kısmı, farklı mesleklerden kişilerle aynı mekânı paylaşmanın yeni proje fikirlerini tetiklediğini, yaratıcı iş modelleri geliştirmeye imkân sağladığını ve kimi zaman yatırımcı veya müşteri bağlantıları kurmalarını kolaylaştırdığını belirtmiştir. Bu durum, coworking

ortamlarının yalnızca fiziksel bir çalışma alanı değil, aynı zamanda sosyal bir ağ ve öğrenme ekosistemi sunduğunu ortaya koymaktadır.

Bununla birlikte, bireysel ve sessiz çalışma gerektiren alanlarda faaliyet gösteren katılımcılar, işbirliği fırsatlarından daha sınırlı biçimde yararlanmış; ancak yine de farklı uzmanlıklarla bir arada bulunmanın ufuk açıcı olduğuna dikkat çekmiştir. Bu bulgu, literatürdeki bazı çalışmalarla uyumludur. Örneğin Schuermann (2014), coworking mekânlarının özellikle bilgi tabanlı ve yaratıcı sektörler için işbirlikçi öğrenmeyi beslediğini vurgulamaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, paylaşımlı ofislerin işbirlikçi potansiyeli, mekânın sunduğu açık etkileşim ortamıyla birlikte kullanıcıların mesleki ihtiyaç ve motivasyonlarına bağlı olarak farklı düzeylerde deneyimlenmiştir.

3.3.2. Açıklık

Tablo 3'te görülen veriler, açıklık boyutunun kullanıcılar arasında çeşitli düzeylerde yaşandığını göstermektedir. Bazı katılımcılar, farklı sektörlerden gelen kişilerle fikir paylaşımının yeni bakış açıları kazandırdığını ve iş süreçlerini geliştirdiğini ifade etmiş; bu durum, coworking ortamlarının sosyal öğrenme ve yenilik üretme potansiyelini desteklediğini ortaya koymuştur. Diğer taraftan, özellikle etik sınırlılıkların öne çıktığı mesleklerde, katılımcılar mesleki bilginin her durumda paylaşılmasının uygun olmadığını vurgulamış ve güven ortamının önemine dikkat çekmiştir.

Açıklığın farklı biçimlerde deneyimlenmesi, coworking mekânlarının yalnızca fiziksel değil, sosyal iklim ve güven ortamı bakımından da çeşitlilik gösterdiğini düşündürmektedir. Bu bulgu, Schuermann (2014) tarafından vurgulanan “bilgi paylaşımı ve güven” ilişkisinin önemini desteklemektedir. Yüksek düzeyde güven ve açıklığın bulunduğu ortamlarda, özellikle yaratıcı ve girişimci sektörlerde yenilikçi iş modellerinin ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. Buna karşın, mesafeli veya temkinli iletişim biçimlerinin hâkim olduğu ortamlarda açıklığın işlevselliği azalmış ve işbirlikçi potansiyel sınırlı kalmıştır.

Dolayısıyla açıklık boyutu, coworking mekânlarının sunduğu olanaklarla birlikte kullanıcıların iletişim tarzları, mesleki etik anlayışları ve güven algılarıyla yakından ilişkilidir.

3.3.3. Topluluk

Topluluk boyutu, paylaşımlı ofislerin kullanıcılar açısından aidiyet ve sosyal ağ oluşturma kapasitesini ortaya koymaktadır. Tablo 3'teki bulgular, bazı kullanıcıların paylaşımlı ofislerde ortak etkinlikler, disiplinler arası etkileşimler ve gayriresmî buluşmalar yoluyla güçlü bir topluluk hissi geliştirdiğini; bunun motivasyonlarını ve profesyonel etkileşimlerini artırdığını göstermektedir.

Buna karşın, özellikle bireysel ve odaklanmış çalışma gerektiren mesleklerde, paylaşımlı ofisler daha çok sessiz ve bağımsız çalışmaya elverişli bir fiziksel mekân olarak algılanmış ve topluluk hissi sınırlı kalmıştır. Bu durum, coworking mekânlarının topluluk oluşturma kapasitesinin kullanıcı profiline, sektörün doğasına ve bireysel tercihlere bağlı olduğunu göstermektedir.

Literatürde topluluk, coworking mekânlarının en önemli değerlerinden biri olarak ele alınsa da (Schuermann, 2014), bu çalışmanın bulguları, topluluk deneyiminin her kullanıcı için aynı biçimde ve yoğunlukta yaşanmadığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, paylaşımlı ofislerin sunduğu sosyal ağ ve aidiyet hissi, hem mekânsal tasarım hem de kullanıcıların sosyal beklentileri açısından çeşitlilik göstermektedir.

3.3.4. Sürdürülebilirlik

Tablo 3'teki veriler, sürdürülebilirlik boyutunun özellikle hizmet sürekliliği, fiziksel koşullar ve kullanıcı bağlılığı üzerinden şekillendiğini ortaya koymaktadır. Çay-kahve ikramı, temizlik hizmetlerinin düzenli yapılması, internet altyapısının güvenilirliği gibi unsurlar birçok katılımcı için uzun vadeli memnuniyet ve bağlılık açısından kritik görülmüştür. Bununla birlikte, internet erişimindeki kesintiler, güvenlik eksiklikleri ve küçük çalışma alanları gibi olumsuzlukların kullanıcıların deneyimini zayıflattığı belirtilmiştir.

Kullanıcı bağlılığının sürekliliğinin yalnızca sağlanan hizmetlerle değil, bu hizmetlerin düzenli ve güvenilir biçimde sürdürülmesiyle mümkün olduğu görülmektedir.

Sürdürülebilirliğe ilişkin bulgular, paylaşımlı ofislerin uzun vadeli başarısı için hizmet kalitesi, mekânsal konfor ve kullanıcı güvenliğinin bütünsel bir yaklaşım çerçevesinde ele alınmasının gerekliliğine işaret etmektedir.

3.3.5. Erişilebilirlik

Erişilebilirlik boyutu, Tablo 3'teki bulgulara göre paylaşımlı ofislerde çoğunlukla merkezi konum, internet altyapısı ve çalışma saatlerindeki esneklik üzerinden değerlendirilmektedir. Katılımcılar, özellikle merkezi konumun müşteri ve iş ortaklarına ulaşımı kolaylaştırarak önemli bir avantaj sunduğunu vurgulamıştır. Yine de, zaman zaman yaşanan internet kesintilerinin dijital ve yazılım odaklı sektörlerde verimlilik üzerinde olumsuz etkiler yarattığı ifade edilmiştir.

Erişilebilirlik boyutunun yalnızca mekânsal değil, aynı zamanda dijital altyapı ve çalışma rejimi boyutunu da kapsadığı anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla erişilebilirlik, paylaşımlı ofislerin farklı sektörlerdeki kullanıcılar açısından farklı önceliklere sahip bir değer olarak ortaya çıkmakta; altyapı eksiklikleri ise potansiyel avantajı sınırlandırabilmektedir.

3.3.6. Paylaşımlı Ofislerde Erişilebilirlik Boyutunun Olumlu ve Olumsuz Yönleri

Paylaşımlı ofislerin merkezi konumda bulunması, kullanıcıların müşterilere ve iş bağlantılarına kolay erişim sağlamasına imkân tanıyarak önemli bir avantaj sunmaktadır. Ulaşımında bazı sınırlı zorluklar yaşansa da konum, genel olarak erişilebilirlik açısından güçlü bir faktör olarak değerlendirilmektedir. İnternet altyapısı, verimliliği doğrudan etkileyen bir unsur olarak öne çıkmakta; hızlı ve kesintisiz bağlantı özellikle dijital ve yazılım projelerinde kritik önem taşırken, zaman zaman yaşanan bağlantı sorunları olumsuz etkiler yaratabilmektedir. Ayrıca, çalışma saatlerindeki esneklik sektörel farklılıklar göstermekte, yaratıcı sektörlerde avantaj sağlarken geleneksel alanlarda belirleyici bir katkı sunmamaktadır.

3.4.Alt Temalar ve Kullanıcı Deneyimlerine Yönelik Bulgular

Ortak çalışma alanları, katılımcılar tarafından sosyal etkileşim, esnek çalışma saatleri, maliyet avantajı ve konum gibi temel özelliklerle tanımlanmıştır. Bunun yanı sıra hijyen, konfor, düzenlilik ve profesyonel işbirliği olanakları da önemli unsurlar arasında gösterilmiştir. Sosyalleşme ve dayanışma duygusu, bu mekânların sağladığı psikososyal faydaların merkezinde yer almakta; farklı sektörlerden profesyonellerle etkileşim imkânı ise yeni işbirliği fırsatlarını artırmaktadır.

Bu bağlamda, katılımcıların ortak çalışma alanlarına yönelik deneyimlerini açıklayan alt temalar ve bu temalara ilişkin kullanıcı ifadeleri aşağıda özetlenmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. *Ortak Çalışma Alanlarına Yönelik Alt Temalar ve Kullanıcı İfadeleri*

Alt Tema	Katılımcı İfadeleri
Sosyal Etkileşim ve İş Birliği	K1: “Burada farklı sektörlerden kişilerle tanışma fırsatı buldum, yeni iş birlikleri edinmemi sağladı.” K5: “Kendi alanım dışındaki profesyonellerle sohbet etmek bana yeni bakış açıları kazandı.” K21: “İş birliği açısından çok faydalı, iş çevrem ciddi şekilde genişledi.” K20: “Sosyal etkileşim motivasyonumu artırıyor, yalnız çalışmaktan çok daha verimli oluyor.”
Temizlik ve Düzenlilik	K10: “Ortamın hijyenik olması, özellikle uzun süre çalışanlar için çok önemli.” K5: “Temiz ve düzenli bir ortam danışanların gözünde olumlu bir algı oluşturuyor.” K14 (Diyetisyen): “Düzenli ortam bana profesyonellik hissi veriyor.” K3 (Eğitim sektörü): “Düzenli bir ortam, öğrencilerle yaptığımız çalışmalarda odaklanmayı kolaylaştırıyor.”

Konfor ve Fiziksel Ortam

K15: “Sessiz çalışma ortamı en çok verim almamı sağlıyor.”

K12: “Sessiz alanların varlığı dikkatimi toplamamı kolaylaştırıyor.” K18 (Diyetisyen): “Ferah bir ortam danışanlarla görüşmelerde daha rahat hissettiriyor.” K7: “Kalabalık gürültülü olduğunda verimim düşüyor, sessiz çalışma alanlarının artması gerekiyor.”

Resepsiyon ve Giriş Hizmetleri

K4: “Resepsiyondaki güler yüzlü karşılama, ilk izlenimi çok olumlu yapıyor.” K5: “Kargoların takip edilmesi büyük kolaylık sağlıyor.” K21: “Resepsiyon desteği sayesinde organizasyonlarımız çok daha düzenli ilerliyor.” K9: “Müşterilerim geldiğinde sıcak bir karşılama almaları beni profesyonel gösteriyor.”

Hizmetler ve Ek Olanaklar

K6 (Diyetisyen): “Çay-kahve hizmeti hem sosyal ortamı destekliyor hem de danışan görüşmelerinde kolaylık sağlıyor.” K8: “İnternetin daha hızlı olması benim işlerimi kolaylaştırırdı.” K19: “Ekstra sessiz alanlar olsa çok daha verimli olurdu.”

Mekânsal Düzenlemeler ve Sessiz Alanlar

K4: “Telefon görüşmeleri yapanlar için ayrı alanlar olması gerekiyor.” K7: “Bazen gürültü odaklanmamı bozuyor, sessiz alanlara ihtiyaç var.” K9: “Sessiz alanlarda çalıştıgımda işimi çok daha hızlı bitiriyorum.”

Ortak Etkinlikler ve Topluluk Katılımı

K11: “Etkinlikler sayesinde farklı sektörlerden insanlarla tanışıyorum.” K21: “Ayda yapılan etkinlikler işbirliklerini artırıyor.” K5: “Sosyal etkinlikler iş stresini azaltıyor.” K16: “Etkinliklerde tanıştığım kişilerle iş birliği yapma imkânı buluyorum.” K8: “Etkinlikler aidiyet duygumu artırıyor.” K24: “Sosyal aktiviteler motivasyonumu artırıyor.” K13: “Seminerler ve atölyeler bilgi paylaşımı açısından çok faydalı.”

Güvenlik ve Kullanıcı Memnuniyeti

K7: “Kartlı giriş sistemi sayesinde güvenli bir ortamda çalışıyoruz.” K14: “Gece geç saatlerde de kendimi rahat hissediyorum.” K20: “Güvenlik kameralarının olması içimizi rahatlatıyor.” K25: “Temizlik hizmetlerinin düzenli olması güvenlik duygusunu tamamlıyor.” K3: “Dışarıdan kontrolsüz girişlerin engellenmesi çok önemli.”

Tablo 4, saha görüşmelerinden türetilen alt temaları (sosyal etkileşim ve iş birliği; temizlik ve düzenlilik; konfor ve fiziksel ortam; resepsiyon ve giriş hizmetleri; hizmetler ve ek olanaklar vb.) ve bu temalara karşılık gelen doğrudan katılımcı ifadelerini yan yana getirmektedir. Bu yapı, hem nitel bulguların “sesini” (ör. doğrudan alıntıları) hem de tematik kategorileştirmeyi koruyarak bulguların ekolojik geçerliliğini artırır; örneğin temizlik/düzenlilik ve konforla ilgili doğrudan ifadeler, mekânın kullanıcı bağlılığı ve müşteri algısında somut belirleyiciler olduğunu göstermektedir.

Sosyal etkileşim ve topluluk faaliyetlerinin coworking üyesi memnuniyetini ve bağlılığını artırdığını; aynı zamanda iç çevre kalitesi ve hizmet standardının kullanıcı performansı ve memnuniyetindeki rolünü vurgulamaktadır (Lescarret vd., 2022; Tjahjawati vd., 2024). Bu nedenle Tablo 4’te görülen alt temalar, hem operasyonel (hizmet/yönetim) hem de tasarım (sessiz alan/ergonomi) müdahaleleri için önceliklendirme önerileri sunar.

3.4.1.Sosyal Etkileşim ve İş birliği

Katılımcılar, paylaşımlı ofislerde genellikle sık ve sürekli etkileşim kurduklarını ifade etmiş; bu da söz konusu mekânların sosyal ağ oluşturma açısından güçlü bir zemin sunduğunu göstermiştir. Ayrıca, farklı sektörlerden profesyonellerin bir araya gelmesinin işbirliği, ortaklık fırsatları, yeni projeler ve referans ağları açısından katkı sağladığı belirtilmiştir. Sosyal ortamın ise motivasyon, vizyon gelişimi ve kişisel performans üzerinde olumlu etkiler yarattığı vurgulanmıştır.

Katılımcı 1, “*Burada farklı sektörlerden kişilerle tanışma fırsatı buldum, yeni iş birlikleri edinmemi sağladı*” diyerek işbirliğinin kariyerine doğrudan katkı sunduğunu belirtmiştir. Buna ek olarak. Öte yandan, Katılımcı 20, “*Sosyal etkileşim motivasyonumu artırıyor, yalnız*

çalışmaktan çok daha verimli oluyor.” diyerek etkileşimin her zaman ortak projeye dönüşmesine de kişisel gelişim sağladığını aktarmıştır.

Bu bulgular, coworking mekânlarının ağ kurma ve sosyal sermaye geliştirme açısından önemli bir kaynak olduğunu; sosyal etkileşimin hem profesyonel hem de psikolojik düzeyde olumlu etkiler yarattığını göstermektedir.

3.4.2. Temizlik ve Düzenlilik

Katılımcılar, paylaşımlı ofislerde temizlik ve düzenliliğin çalışma ortamının kalitesi açısından kritik olduğunu vurgulamıştır. Temizlik, hem fiziksel konforu sağlamakta hem de kullanıcıların kendilerini rahat hissetmelerine katkıda bulunmaktadır. Düzenli çalışma alanları, kullanıcıların odaklanmasını ve verimli çalışmasını desteklemektedir. Bazı katılımcılar, temizlik hizmetlerinin genellikle yeterli olduğunu belirtmiş, ancak daha yoğun kullanım dönemlerinde artırılmasını önermişlerdir.

Katılımcı 10 bu durumu “*Ortamın hijyenik olması, özellikle uzun süre çalışanlar için çok önemli.*” sözleriyle açıklamış, hijyenin sürdürülebilirlik için kritik olduğunu belirtmiştir. Öte yandan Katılımcı 14, “*Düzenli ortam bana profesyonellik hissi veriyor.*” diyerek düzenliliğin doğrudan verimlilikle ilişkili olduğunu ifade etmiştir.

Katılımcıların görüşleri, temizlik ve düzenin yalnızca estetik değil, aynı zamanda verimlilik ve iş kalitesi açısından temel bir unsur olduğunu göstermekte

3.4.3. Konfor ve Fırsat Odaklılar Fiziksel Ortam

Katılımcılar, ergonomik mobilyalar, uygun ısı ve aydınlatma gibi konfor unsurlarının önemine dikkat çekmiştir. Konforlu bir fiziksel ortam, uzun süreli çalışmalarda verimliliği artırmakta ve kullanıcıların mekânda daha uzun süre bulunmasını teşvik etmektedir. Özellikle sessizlik ve saygılı davranış kuralları, konforu tamamlayan temel unsurlar olarak öne çıkmıştır.

Katılımcı 15, “*Sessiz çalışma ortamı en çok verim almamı sağlıyor*” diyerek sessiz çalışma ortamlarının verimlilikle ilişkisini vurgulamıştır. Katılımcı 18, “*Ferah bir ortam danışanlarla görüşmelerde daha rahat hissettiriyor*” diyerek fiziksel koşulların müşteri ilişkilerine etkisini açıklamıştır. Katılımcı 7 ise, “*Kalabalık gürültülü olduğunda verimim düşüyor, sessiz çalışma alanlarının artması gerekiyor*” değerlendirmesinde bulunmuştur.

Bu görüşler, fiziksel konforun kullanıcıların motivasyonunu ve ofiste kalma süresini doğrudan etkilediğini ortaya koymaktadır.

3.4.4. Resepsiyon ve Giriş Hizmetleri

Resepsiyon ve giriş karşılama birimi, kullanıcı deneyiminin kritik bir bileşeni olarak öne çıkmaktadır. Katılımcılar, karşılanma süreçlerinin profesyonel ve düzenli olmasının, genel memnuniyeti ve ofis kullanım deneyimini doğrudan etkilediğini belirtmiştir.

Katılımcı 4, *“Resepsiyondaki güler yüzlü karşılama, ilk izlenimi çok olumlu yapıyor.”* Katılımcı 5, *“Kargoların takip edilmesi büyük kolaylık sağlıyor”* sözleriyle resepsiyonun iş süreçlerini kolaylaştırdığını ifade etmiştir. Katılımcı 9, *“Müşterilerim geldiğinde sıcak bir karşılama almaları beni profesyonel gösteriyor”* diyerek giriş karşılama sürecinin prestij katkısına değinmiştir.

Katılımcıların ifadeleri, giriş ve resepsiyon hizmetlerinin memnuniyet ve prestij unsuru olduğunu göstermektedir.

3.4.5. Hizmetler ve Ek Olanaklar

Katılımcılar tarafından öne çıkan temel hizmetler şunlardır: çay-kahve, internet erişimi, güvenlik, spor salonu, yemek hizmeti ve danışmanlık. Bu hizmetlerin kira bedeline dahil olması, ekonomik avantaj sağlayan bir unsur olarak görülmektedir. Katılımcılar, mevcut hizmetlerin genel olarak yeterli ve kaliteli olduğunu belirtmiş, ancak ek talepler olarak bireysel buzdolabı bölmeleri, arşiv, sessiz çalışma alanları ve daha geniş ofis alanları gibi unsurları dile getirmiştir.

Katılımcı 6, *“Çay-kahve hizmeti hem sosyal ortamı destekliyor hem de danışan görüşmelerinde kolaylık sağlıyor”* diyerek ikramların önemini vurgulamıştır. Katılımcı 8, *“İnternetin daha hızlı olması benim işlerimi kolaylaştırırdı.”* diyerek hizmet eksikliklerine değinmiştir. Katılımcı 19, *“Ekstra sessiz alanlar olsa çok daha verimli olurdu”* sözleriyle ek taleplerden birini öne çıkarmıştır.

Görüşler, temel hizmetlerin kullanıcı memnuniyetini artırdığını, ancak gelişime açık bazı ihtiyaçların da olduğunu ortaya koymaktadır.

3.4.6.Mekânsal Düzenlemeler ve Sessiz Alanlar

Katılımcılar, sessiz çalışma alanlarının artırılmasını önererek, farklı çalışma biçimlerinin desteklenmesini talep etmiştir. Sessiz alanlar, konsantrasyon gerektiren işler için gerekli olup, genel çalışma verimliliğini yükseltmektedir.

Katılımcılar, sessiz çalışma alanlarının artırılmasını önererek, farklı çalışma biçimlerinin desteklenmesini talep etmiştir. Sessiz alanlar, konsantrasyon gerektiren işler için gerekli olup, genel çalışma verimliliğini yükseltmektedir.

Katılımcı 4, “*Telefon görüşmeleri yapanlar için ayrı alanlar olması gerekiyor.*” sözleriyle sessizliğin önemini dile getirmiştir. Katılımcı 7’de, “*Bazen gürültü odaklanmamı bozuyor, sessiz alanlara ihtiyaç var*” sözleriyle sessiz alan ihtiyacını öne çıkarmıştır.

Bu yorumlar, sessiz alanların iş verimliliğini ve kullanıcı deneyimini artırmada kritik olduğunu göstermektedir.

3.4.7.Ortak Etkinlikler ve Topluluk Katılımı

Katılımcılar, ortak etkinliklerin ve sosyal faaliyetlerin çoğaltılmasını önererek, topluluk bilincinin güçlenmesini ve kullanıcıların birbirleriyle etkileşimlerini artırmayı amaçlamıştır. Bu tür etkinlikler, hem işbirliği fırsatlarını hem de psikososyal faydaları desteklemektedir.

Katılımcı 11, “*Etkinlikler sayesinde farklı sektörlerden insanlarla tanışıyorum*” diyerek bu faaliyetlerin sosyal ağları genişletici yönünü vurgulamıştır. Katılımcı 21, “*Yapılan etkinlikler işbirliklerini artırıyor*” ifadesiyle iş yaşamına katkısını belirtmiştir. Katılımcı 5, “*Sosyal etkinlikler iş stresini azaltıyor*” sözleriyle psikolojik faydaya işaret ederken; Katılımcı 16, “*Etkinliklerde tanıştığım kişilerle iş birliği yapma imkânı buluyorum*” diyerek topluluk katılımının profesyonel işbirliği yönüne dikkat çekmiştir.

Buna ek olarak Katılımcı 8, etkinliklerin aidiyet duygusunu güçlendirdiğini; Katılımcı 24, sosyal aktivitelerin motivasyonu artırdığını; Katılımcı 13 ise düzenlenen seminer ve atölyelerin bilgi paylaşımı açısından oldukça faydalı olduğunu dile getirmiştir. Bu ifadeler, etkinliklerin yalnızca sosyalleşme değil, aynı zamanda mesleki gelişim ve işbirliği açısından da değerli olduğunu göstermektedir.

3.4.8.Güvenlik ve Kullanıcı Memnuniyeti

Güvenlik hizmetleri, kullanıcıların mekânda kendilerini güvende hissetmelerini sağlamaktadır. Katılımcılar, güvenlik ve temizlik hizmetlerinin yüksek kalite standartlarında devam etmesini önemle vurgulamıştır.

Katılımcı 20, temizlik hizmetlerinin düzenli olarak yapılmasının güvenlik duygusunu tamamladığını ifade etmiştir. Katılımcı 3 ise “*Dışarıdan kontrolsüz girişlerin engellenmesi çok önemli*” diyerek bu konuda duyduğu memnuniyeti dile getirmiştir.

Genel olarak paylaşımlı ofislerin sağladığı avantajlar arasında ekonomik faydalar, sosyal etkileşim, işbirliği olanakları, güvenlik ve profesyonel hizmetler öne çıkarken; dezavantajlar arasında sınırlı ofis alanı, çalışma saatlerindeki kısıtlamalar ve zaman zaman yaşanan gürültü sorunları dile getirilmiştir. Ancak katılımcılar, avantajların dezavantajları dengelediğini ve paylaşımlı ofislerin esnek, ekonomik ve profesyonel çözümler sunduğunu ifade etmiştir. Performansın artmasında sosyal ortam ve bilgi paylaşımının önemli bir rol oynadığı vurgulanmıştır. Daha verimli bir yapı için ise internet hizmetinin iyileştirilmesi, sessiz çalışma alanlarının artırılması, güvenlik ve temizlik hizmetlerinin geliştirilmesi ile daha fazla ortak etkinlik düzenlenmesi önerilmiştir.

Bu değerlendirmeler, paylaşımlı ofislerin yalnızca mekânsal bir dönüşüm olmadığını; aynı zamanda bireysel, sosyal ve ekonomik açılardan kullanıcıların iş yaşamında yeni bir yapılanma biçimi sunduğunu ortaya koymaktadır.

4.TARTIŞMA ve SONUÇ

Ofisler tarihsel olarak yalnızca çalışanların görevlerini yerine getirdiği fiziksel mekânlar olmaktan çıkmış, zamanla verimlilik, yaratıcılık ve sosyal etkileşimi destekleyen çok yönlü yapılar haline gelmiştir. Özellikle bilgi temelli sektörlerin yükselişiyle birlikte bireysel odaklı kapalı plan anlayışı yerini, işbirliğini ve ekip başarısını ön plana çıkaran esnek ve açık tasarım yaklaşımlarına bırakmıştır (Öztürk, 2018; Moultrie vd., 2007). Bu dönüşüm, ofislerin yalnızca ekonomik bir mekânsal çözüm değil, aynı zamanda çalışanların motivasyonunu, psikolojik refahını ve topluluk aidiyetini güçlendiren sosyal bir ekosistem olarak ele alınmasını gerekli kılmıştır. Csikszentmihalyi'nin (1996) yaratıcılık kuramı da, bireysel yaratıcılığın çevresel ve sosyal bağlamdan bağımsız düşünülmemeyeceğini vurgulayarak, etkileşim ve paylaşımın üretkenliği artırmadaki rolünü açıklamaktadır. Nitekim paylaşımlı ofisler, bu kuramsal yaklaşımlarla uyumlu biçimde, farklı mesleki arka planlara sahip bireyleri bir araya getirerek fikir alışverişini, işbirliğini ve yeniliği teşvik eden sosyal platformlar işlevi görmektedir (Botsman & Rogers, 2011; Moriset, 2013). Son yıllarda yapılan araştırmalar, bu mekânların kullanıcı memnuniyetini yalnızca maliyet avantajı ve ergonomik tasarım unsurlarıyla değil, aynı zamanda teknolojik altyapı, topluluk yapısı ve sosyal etkileşim imkânlarıyla da belirlediğini ortaya koymaktadır (Brown, 2017; Bouncken vd., 2020; Baykal Uluoz & Inalhan, 2024). Dolayısıyla, paylaşımlı ofisler günümüz çalışma kültüründe hem bireysel üretkenliği hem de kolektif yaratıcılığı destekleyen yeni nesil iş ortamları olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, paylaşımlı ofislerin yalnızca kuramsal tartışmalarda değil, somut saha araştırmalarında da nasıl konumlandığını ortaya koymak amacıyla, bu çalışmada Adana'da faaliyet gösteren Yazzane örneği incelenmiştir.

Ortak çalışma ve paylaşımlı ofis alanları, modern iş dünyasında yalnızca mekânsal bir çözüm olmanın ötesine geçerek, işbirliği kültürünü ve yenilikçi çalışma biçimlerini besleyen sosyal ekosistemler haline gelmiştir. Bu araştırma, Adana'da faaliyet gösteren Yazzane adlı paylaşımlı ofis merkezinde gerçekleştirilen nitel bir inceleme aracılığıyla, kullanıcıların beklenti ve deneyimlerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Araştırmada Schuermann'ın(2018) belirlediği beş temel boyut – işbirliği, açıklık, topluluk, sürdürülebilirlik ve erişilebilirlik – temel alınmış, katılımcıların bu boyutlara yönelik algıları ve deneyimleri detaylı biçimde değerlendirilmiştir. Böylece, hem literatürdeki kavramsal yaklaşımların sahadaki yansımaları tartışılmış hem de Türkiye bağlamında özgün veriler elde edilmiştir. Bu çerçevede gerçekleştirilen saha çalışmasından elde edilen veriler, paylaşımlı

ofis deneyimlerinin kullanıcı algıları üzerinden somutlaştığını ve Schuermann'ın (2018) belirlediği boyutların pratikte nasıl karşılık bulduğunu ortaya koymuştur.

Elde edilen bulgular, kullanıcıların paylaşımlı ofislerden beklentilerinin yalnızca fiziksel mekân ihtiyacını karşılamaktan ibaret olmadığını, aynı zamanda sosyal etkileşim, bilgi paylaşımı ve yenilik üretimi gibi işlevleri de içerdiğini göstermektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu, işbirliği imkânlarını paylaşımlı ofis tercihinde kritik bir unsur olarak vurgulamıştır. Bu durum, literatürde Spinuzzi (2012) ve Merkel (2015) tarafından öne sürülen, paylaşımlı ofislerin “kolektif üretim mekânları” işlevini doğrular niteliktedir. Araştırmada katılımcılar, özellikle farklı mesleklerden bireylerle tanışma ve ortak projeler geliştirme fırsatlarının motivasyonlarını artırdığını ifade etmiştir. Bir diğer önemli bulgu, açıklık ilkesine ilişkindir. Katılımcılar, mekânın fiziksel tasarımının açık ofis düzeni ve şeffaflık üzerine kurgulanmasının, bilgi paylaşımını ve iletişimi güçlendirdiğini belirtmiştir. Bu sonuç, Bouncken ve Reuschl (2018) tarafından paylaşımlı ofislerin “açık inovasyonmerkezleri” olarak tanımlanmasıyla uyumludur. Ancak bazı katılımcılar, aşırı açıklığın zaman zaman dikkat dağınıklığı ve mahremiyet kaybına yol açtığını da dile getirmiştir. Bu durum, paylaşımlı ofislerin en sık tartışılan konularından biri olan “denge” ihtiyacını ortaya koymaktadır. Topluluk boyutu, araştırmanın en güçlü bulgularından biridir. Katılımcıların büyük çoğunluğu, paylaşımlı ofis ortamının yalnızca bir iş mekânı değil, aynı zamanda bir sosyal ağ olduğunu belirtmiştir. Düzenlenen etkinlikler, ortak alanlarda gerçekleşen gündelik etkileşimler ve paylaşılan deneyimler, kullanıcıların topluluk bilincini güçlendirmiştir.

Bu sonuç, Gandini (2015) ve Brown (2017) tarafından ortaya konulan “kolektif aidiyet” yaklaşımıyla paralellik göstermektedir. Sürdürülebilirlik açısından ise katılımcılar, paylaşımlı ofislerin çevresel kaynak kullanımını optimize etmesi, maliyetleri paylaşma imkânı sunması ve esnek üyelik modelleri sayesinde bireysel işletmelere kıyasla daha sürdürülebilir bir seçenek sunduğunu ifade etmiştir. Özellikle genç girişimciler ve serbest çalışanlar için bu durum, ekonomik sürdürülebilirliğin sağlanmasında önemli bir avantajdır. Literatürde Foertsch (2019) da benzer biçimde paylaşımlı ofislerin “yeşil girişimcilik” ve “kaynak paylaşımı” boyutlarıyla sürdürülebilir iş modellerine katkıda bulunduğunu ileri sürmektedir. Erişilebilirlik boyutunda ise mekânın kent merkezine yakınlığı, ulaşım kolaylığı ve dijital altyapı desteği öne çıkmıştır. Katılımcılar, internet altyapısının güçlü olmasının, toplantı odalarının kolay rezerve edilebilmesinin ve 7/24 erişim imkânının tercihlerini olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. Bu bulgu, Moriset (2013) tarafından dile getirilen “erişim

kolaylığı = rekabet avantajı” yaklaşımıyla örtüşmektedir. Dolayısıyla, erişilebilirlik unsurları, paylaşımlı ofislerin kullanıcı beklenti ve memnuniyetini şekillendiren çok boyutlu faktörler arasında kritik bir rol oynamaktadır.

Araştırma genel olarak, paylaşımlı ofislerin kullanıcı beklenti ve memnuniyetlerini çok boyutlu olarak şekillendirdiğini göstermektedir. Fiziksel mekân özellikleri, sosyal etkileşim olanakları, ekonomik avantajlar ve dijital altyapı gibi faktörlerin birleşimi, kullanıcıların bu mekânları yalnızca bir çalışma alanı değil, aynı zamanda yenilikçi ve topluluk odaklı bir yaşam biçimi olarak görmesine yol açmaktadır. Özellikle Adana gibi gelişmekte olan şehirlerde paylaşımlı ofislerin girişimcilik ekosistemine katkısı dikkat çekicidir. Bu çalışma, literatüre hem Türkiye bağlamında özgün bir katkı sunmakta hem de Schuermann’ın (2018) temalarının sahadaki karşılıklarını ortaya koyarak uluslararası araştırmalarla karşılaştırma yapma imkânı tanımaktadır. Bulgular, paylaşımlı ofislerin yalnızca mekânsal bir çözüm değil, aynı zamanda sürdürülebilir, erişilebilir ve topluluk odaklı bir iş modeli olduğunu teyit etmektedir. Buna karşın, araştırmanın kapsamı ve yöntemine ilişkin bazı sınırlılıklar da mevcuttur.

Araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle, çalışma yalnızca Adana’da faaliyet gösteren Yazzane paylaşımlı ofisi ile sınırlıdır; bu durum, elde edilen bulguların genellenebilirliğini kısıtlamaktadır. İkincisi, araştırma nitel yöntemle ve sınırlı sayıda katılımcı ile yürütülmüştür; farklı şehirlerde, daha geniş örneklemelerle yapılacak nicel ve karma yöntem araştırmaları daha kapsamlı sonuçlar sağlayabilir. Ayrıca, araştırma yalnızca Schuermann’ın beş boyutu üzerinden yapılandırılmıştır; dijitalleşme, inovasyon, kültürel çeşitlilik ve psikolojik iyi oluş gibi yeni boyutların eklenmesi analizleri zenginleştirebilir. Buna ek olarak, gelecekteki çalışmalar farklı boyutların ve değişkenlerin dahil edilmesiyle daha kapsamlı sonuçlar üretebilir. Gelecek araştırmalarda farklı coğrafi bölgelerdeki paylaşımlı ofislerin karşılaştırmalı analizi yapılabilir. Ayrıca bu çalışma, Türkiye bağlamında paylaşımlı ofis kullanıcılarının deneyimlerini derinlemesine inceleyerek literatüre özgün bir katkı sunmaktadır. Adana’da faaliyet gösteren Yazzane paylaşımlı ofisine odaklanılması, gelişmekte olan bir şehir perspektifi sağlaması açısından diğer araştırmalardan ayrılmasını mümkün kılmaktadır. Fenomenolojik nitel yaklaşım benimsenerek kullanıcıların algı, beklenti ve motivasyonları ayrıntılı bir şekilde ortaya konmuş; fiziksel mekân özellikleri, sosyal etkileşim olanakları, ekonomik avantajlar ve dijital altyapı gibi çok boyutlu faktörler bir arada değerlendirilmiştir. Ayrıca, Schuermann’ın (2018) temalarıyla saha bulgularının

karşılaştırılması, uluslararası literatürle bağ kurulmasına ve Türkiye bağlamında temaların doğrulanmasına olanak tanımaktadır. Bu yönleriyle araştırma, paylaşımlı ofisleri yalnızca mekânsal bir çözüm olarak değil, sürdürülebilir, erişilebilir ve topluluk odaklı bir iş modeli olarak ele alarak, literatürdeki boşlukları doldurmakta ve gelecekteki çalışmalar için kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Buna ek olarak, gelecekteki araştırmaların kapsamını genişleterek kullanıcı deneyimlerinin zaman içindeki değişimini incelemesi, elde edilen bulguların geçerliliğini ve uygulanabilirliğini artırabilir. Ayrıca, kullanıcıların uzun dönemli deneyimlerini izleyen boylamsal çalışmalar, memnuniyetin sürdürülebilirliğine ışık tutabilir. Politika yapıcılar açısından ise, paylaşımlı ofislerin girişimcilik ekosistemlerine katkısını artırmak için teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi önemlidir. Mekân işletmecilerine yönelik öneriler ise; mahremiyet ve açıklık arasında dengeli bir tasarım kurgulamak, topluluk oluşturmayı destekleyen etkinlikleri çeşitlendirmek ve dijital altyapıyı sürekli güncel tutmak şeklinde özetlenebilir. Son olarak, paylaşımlı ofislerin pandemi sonrası dönemde hibrit çalışma modelleriyle uyumlu hale getirilmesi, geleceğin iş dünyasında bu mekânların daha stratejik bir rol üstlenmesine imkân tanıyacaktır (De Peuter, Cohen & Saraco, 2021). Böylece hem akademik literatüre hem de pratik uygulamalara yönelik kapsamlı katkılar sağlanabilecektir.

KAYNAKÇA

- Akyol, E. (1997). *Büro yapılarında kullanıcı gereksinimlerinin mekân tasarımına etkisi* (Yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Appel-Meulenbroek, R., Weijs-Perrée, M., Orel, M., Gauger, F., & Pfnür, A. (2021). User preferences for coworking spaces: A comparison between the Netherlands, Germany, and the Czech Republic. *Review of Managerial Science*, 15(6), 2025–2048. <https://doi.org/10.1007/s11846-020-00414-z> Erişim Tarihi: 11.04.2025
- Bansal, P. (2005). Evolving sustainably: A longitudinal study of corporate sustainable development. *Strategic Management Journal*, 26(3), 197–218. <https://doi.org/10.1002/smj.441> Erişim Tarihi: 19.04.2025
- Baş, K., & Kayan, H. Z. (2023). Yenilikçi ofis yaklaşımı: Aktivite temelli ofis (ATO). *BAB Dergisi*, 4(2), 208–223. <https://doi.org/10.46974/babdergisi.79231.1279355> Erişim Tarihi: 24.04.2025
- Bateson, P., & Martin, P. (2014). *Play, playfulness, creativity and innovation*. Cambridge University Press.
- Baykal Uluoğ, E., & İnalan, G. (2024). Shared workspace design: Elements of analysis for a healthy work experience. *Journal of Corporate Real Estate*, 26(2), 176–197. <https://doi.org/10.1108/JCRE-04-2023-0013> Erişim Tarihi: 24.04.2025
- Berdicchia, D., Fortezza, F., & Masino, G. (2023). The key to happiness in collaborative workplaces: Evidence from coworking spaces. *Review of Managerial Science*, 17(6), 1213–1242. <https://doi.org/10.1007/s11846-022-00558-0> Erişim Tarihi: 22.05.2025
- Bilgin, N. (2001). *Ofislerde kullanıcı ihtiyaçları ve mekânsal tasarımın rolü*. Yıldız Teknik Üniversitesi Yayınları.
- Botsman, R., & Rogers, R. (2011). *What's mine is yours: The rise of collaborative consumption*. HarperBusiness.
- Bouncken, R. B., Aslam, M. M., Gantert, T. M., & Kallmuenzer, A. (2023). New work design for knowledge creation and sustainability: An empirical study of coworking-spaces. *Journal of*

Business Research, 154, 113337. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.113337> Erişim Tarihi: 25.09.2025

Bouncken, R. B., Ratzmann, M., Barwinski, R., & Kraus, S. (2020). Coworking spaces: Empowerment for entrepreneurship and innovation in the digital and sharing economy. *Journal of Business Research*, 114, 102–110. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2020.03.033> Erişim Tarihi: 27.04.2025

Brown, J. (2017). Curating the “third place”? Coworking and the mediation of creativity. *Geoforum*, 82, 112–126. <https://doi.org/10.1016/j.geoforum.2017.04.006> Erişim Tarihi: 12.04.2025

Capdevila, I. (2013). Knowledge dynamics in localized communities: Co-working spaces as microclusters. *SSRN Electronic Journal*. <https://doi.org/10.2139/ssrn.2414121> Erişim Tarihi: 20.04.2025

Chapin, F. S., Torn, M. S., & Tateno, M. (1996). Principles of ecosystem sustainability. *American Naturalist*, 148(6), 1016–1037. <https://doi.org/10.1086/285969> Erişim Tarihi: 21.04.2025

Cooper, P. J., Brady, L. P., Hardeman, O. H., Naff, K. C., Ott, S., & White, H. (1998). *Public administration for the twenty-first century*. Harcourt Brace College Publishers.

Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2018). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (4th ed.). Sage Publications.

CRESWELL, J.W. (2014) Research design qualitative, quantitative and mixed method

Creswell, J.W. (2017) Araştırma Deseni. Ankara: Eğiten Kitap

Csikszentmihalyi, M. (1996). *Creativity: Flow and the psychology of discovery and invention*. HarperCollins.

Dalga, P. (2007). *Geçmişten günümüze ofislerin gelişimi* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi]. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/susbed/issue/86848/1475035> Erişim Tarihi: 10.05.2025

Daly, H. (2006). Sustainable development: Definitions, principles, policies. In W. M. Lafferty & R. Langhelle (Eds.), *The future of sustainability* 39–53. Springer. https://doi.org/10.1007/1-4020-4908-0_3 Erişim Tarihi: 12.04.2025

- Danso, A., Adomako, S., Lartey, T., Amoah, J., & Yirenkyi, D. (2019). Stakeholder integration, environmental sustainability orientation and financial performance. *Journal of Business Research*, 104, 679–692. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2019.02.038> Erişim Tarihi:13.04.2025
- De Peuter, G., Cohen, N. S., & Saraco, F. (2021). The ambivalence of coworking: On the politics of an emerging work practice. *South Atlantic Quarterly*, 120(3), 481–500. <http://dx.doi.org/10.1177/1367549417732997> Tarihi:10.04.2025
- Deskmag. (2012). *Global co-working survey*.
- Diesendorf, M. (2000). Sustainability and sustainable development. In D. Dunphy, J. Benveniste, A. Griffiths, & P. Sutton (Eds.), *Sustainability: The corporate challenge of the 21st century 2*, 19–37. Allen & Unwin.
- Diktaş, R. (2019). *Çevre bilinci ve yaşam tarzının sürdürülebilir tüketim davranışı üzerindeki etkisi ve bir araştırma*[Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü]. <https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/307559> Erişim Tarihi:12.04.2025
- Eke, A. S. M. (2021). Yaratıcılığı tetikleyen çalışma mekânları: “Paylaşımlı ofisler”. *STD 2020 Haziran*, 197–221. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1845999> Erişim Tarihi: 25.05.2025
- Ergenç, T. T., Ultav, Z. T., & Özçelik, E. P. (2024). Paylaşımlı ofislerde kontrol konusunda kullanıcıların memnuniyet analizi. *Tasarım + Kuram*, 20(42), 158–173.
- Erkan, M. Ş., & Ozanözü, E. N. (2022). Ofis yapılarındaki ortak mekanlar ve kullanıcı ilişkisi. *Sanat & Tasarım Dergisi*, 12(2), 399–408. <https://doi.org/10.20488/sanattasarim.1221713> Erişim Tarihi: 21.03.2025
- Ferguson, J. (2013). Co-working: Building an innovation community. *Forbes Insights*. <https://www.forbes.com/sites/forbesinsights/> Erişim Tarihi: 20.03.2025
- Florida, R. (2002) *The rise of the creative class*. New York: Basic Books.
- Foertsch, C. (2019). Coworking statistics and survey. Deskmag. <https://www.deskmag.com>

- Fuchs, D. A., & Lorek, S. (2005). Sustainable consumption governance: A history of promises and failures. *Journal of Consumer Policy*, 28(3), 261–288. <https://doi.org/10.1007/s10603-005-8490-z> Erişim Tarihi: 02.03.2025
- Fuzi, A. (2015). Co-working spaces for promoting entrepreneurship in sparse regions: The case of South Wales. *Regional Studies, Regional Science*, 2(1), 462–469. <https://doi.org/10.1080/21681376.2015.1072053> Erişim Tarihi: 19.03.2025
- Fuzi, A., Clifton, N., & Loudon, G. (2014, June). *New in-house organizational spaces that support creativity and innovation: The co-working space* [Conference presentation]. R&D Management Conference, Stuttgart, Germany.
- Gandini, A. (2015). The rise of coworking spaces: A literature review. *Ephemera: Theory & Politics in Organization*, 15(1), 193–205.
- Gedik, Y. (2020). Sosyal, ekonomik ve çevresel boyutlarla sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma. *International Journal of Economics, Politics, Humanities & Social Sciences*, 3(3), 196–215.
- Gertner, D., & Mack, E. A. (2017). The entrepreneurial orientation (EO) of incubators, accelerators, and co-working spaces. *International Journal of Regional Development*, 4(2), 1–24. <https://doi.org/10.5296/ijrd.v4i2.10210> Erişim Tarihi: 17.05.2025
- Göçer, Ö., Karahan, E. E., & İlhan, I. O. (2025). Esnek çalışma mekânlarının çalışan memnuniyetine etkisinin akıllı bir ofis binası örneğinde incelenmesi. *Megaron*, 13(1), 39–50.
- Göçer, Ö., Karahan, E., & Oygür İlhan, I. (2018). Esnek çalışma mekânlarının çalışan memnuniyetine etkisinin akıllı bir ofis binası örneğinde incelenmesi [Flexible work environments' effects on employees' satisfaction in an intelligent office building]. *Megaron*, 13(1), 39–50. <https://doi.org/10.5505/megaron.2017.46547> Erişim Tarihi: 22.04.2025
- Guest, G., Bunce, A., & Johnson, L. (2006). How many interviews are enough? *Field Methods*, 18(1), 59–82. <https://doi.org/10.1177/1525822X05279903> Erişim Tarihi: 25.07.2025
- Hasol, D. (1998). *Ansiklopedik mimarlık sözlüğü*. Yem Yayınları.

- Hayta, A. B. (2009). Sürdürülebilir tüketim ve aile. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (13), 123–138.
- Hilty, L. M., & Aebischer, B. (2015). The material basis of ICT. In L. M. Hilty & B. Aebischer (Eds.), *ICT innovations for sustainability* 71–103. Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-09228-7_4 Erişim Tarihi: 09.05.2025
- Howell, T. (2022). Coworking spaces: An overview and research agenda. *Research Policy*, 51(2), 104447. <https://doi.org/10.1016/j.respol.2021.104447> Erişim Tarihi: 4 Nisan 2025
- Hua, Y., Loftness, V., Heerwagen, J. H., & Powell, K. M. (2010). Relationship between workplace spatial settings and occupant-perceived support for collaboration. *Environment and Behavior*, 43(6), 807–826. <https://doi.org/10.1177/0013916510364465> Erişim Tarihi: 27 Mart 2025
- Husserl, E. & Moran, D. (2012). *Ideas: General Introduction to Pure Phenomenology*. Routledge.
- Ishimwe, D. (2024). *Innovation for sustainability in a coworking space* (Yayınlanmamış lisans tezi). Gävle Üniversitesi, Endüstriyel Yönetim ve Sürdürülebilir Kalkınma Fakültesi.
- Karakurt Tosun, E. (2009). Sürdürülebilirlik olgusu ve kentsel yapıya etkileri. *Paradoks: Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 5 (2).
- Kim, N. K., Lim, D. S. K., & Monzani, L. (2024). *Communities in coworking spaces: Boundary work and social identity work by community managers*. *Journal of Management Studies*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1111/joms.13154> Erişim Tarihi: 25.09.2025
- Kinsman, N., Marris, N., & Oakman, J. (2024). *The impact of coworking spaces on workers' performance, mental and physical health: A scoping review*. *Work*, 77(1), 61–75. <https://doi.org/10.3233/WOR-220353> Erişim Tarihi: 26.04.2025
- Köse Doğan, R. (2008). *Yönetici bürolarında mekân örgütlemesi* (Doktora tezi, Selçuk Üniversitesi).
- KTH Royal Institute of Technology. (2018). *Economic sustainability*. <https://www.kth.se/en> Erişim Tarihi: 15.04.2025
- Kwiatkowski, A., & Buczynski, B. (2011). *Coworking: How freelancers escape the coffee shop office*. Cohere Coworking. Erişim Tarihi: 11.05.2025

- Lescarret, C., Lemerrier, C., & Le Floch, V. (2022). *Coworking spaces vs. home: Does employees' experience of the negative aspects of working from home predict their intention to telework in a coworking space?* *Frontiers in Psychology*, 13, Article 1079691. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.1079691> Erişim Tarihi: 25.09.2025
- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Sage.
- Magnusson, D. (2024). *Sustainability in coworking spaces: A study on the coworking member's perspective* [Licentiate thesis, Chalmers University of Technology]. Chalmers Research. Erişim Tarihi: 28.03.2025
- Magnusson, D., Raharjo, H., & Bosch-Sijtsema, P. (2024). Sustainable coworking: The member perspective. *Journal of Corporate Real Estate*, 26(2), 153–175. <https://doi.org/10.1108/JCRE-06-2023-0020> Erişim Tarihi: 03.06.2025
- Mammadrzayeva, G. (2019). *Understanding the expectations of occupants on coworking space* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kadir Has Üniversitesi, Tasarım Bilim Dalı.
- Mariotti, I., & Akhavan, M. (2020). Exploring proximities in coworking spaces: Evidence from Italy. *European Spatial Research and Policy*, 27(1), 37–52. <https://doi.org/10.18778/1231-1952.27.1.03> Erişim Tarihi: 26.03.2025
- Melikoğlu Eke, A. S. (2021). Yaratıcılığı tetikleyen çalışma mekânları: Paylaşımlı ofisler. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 27, 197–221.
- Merkel, J. (2015). Co-working in the city. *Ephemera*, 15(1), 121–139. https://salus.adapt.it/wp-content/uploads/2020/05/MERKEL_coworking-in-the-city_2015.pdf Erişim Tarihi: 07.05.2025
- Mitchell, W. (1995). *City of bits*. MIT Press.
- Morelli, J. (2011). Environmental sustainability: A definition for environmental professionals. *Journal of Environmental Sustainability*, 1(1), 1–9. <https://doi.org/10.14448/jes.01.0002> Erişim Tarihi: 30.04.2025
- Moriset, B. (2013). Building new places of the creative economy. *HAL Archives Ouvertes*. <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-00914075> Erişim Tarihi: 05.03.2025

- Moultrie, J., Nilsson, M., Dissel, M., Haner, U. E., Janssen, S., & Van der Lugt, R. (2007). Innovation spaces: Towards a framework for understanding the role of the physical environment in innovation. *Creativity and Innovation Management*, 16(1), 53–65.
<https://doi.org/10.1111/j.1467-8691.2007.00419.x> Erişim Tarihi: 15.03.2025
- Nemli, E. (2004). *Sürdürülebilir kalkınma: Şirketlerin çevresel ve sosyal yaklaşımları*.
- Noraslı, M. (2016). *Kurumsal imaj bağlamında Konya Meram’da bulunan tasarım ofislerinin analizi* (Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi).
- Noraslı, M., & Köse Doğan, R. (2020). Çağdaş ofis tasarımları üzerine bir inceleme. *Artium*, 8(1), 1–10.
- Ofisera. (n.d.). Paylaşımlı ofis. <https://ofisera.com/hizmet/paylasimli-ofis> Erişim Tarihi: 19.04.2025
- Onaran, D. (2012). *Ofis iç mekân düzenlemelerinde sürdürülebilir iç mekân düzenlemeleri* (Sanatta Yüksek Lisans Tezi).
- Orlitzky, M., Siegel, D., & Waldman, D. (2011). Strategic corporate social responsibility and environmental sustainability. *Business & Society*, 50(1), 6–27. <https://doi.org/10.1177/0007650310394323> Erişim Tarihi: 08.05.2025
- Oruç, Z. (2020). *Çalışma mekânlarının değişen doğası: Bursa’da ortak çalışma alanlarında çalışma deneyimleri üzerine bir araştırma* (Yüksek lisans tezi, Bahçeşehir Üniversitesi).
- Örten, T. (2009). Yerel yönetimlerin bireysel sürdürülebilir tüketim davranışlarındaki rolü. *Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 33(2), 197–204.
- Özbozkurt, O. B., & Ay, Ş. (2020). Paylaşımlı ofislerin stratejik yönetimi: Paylaşımlı ofis yöneticileri üzerine bir araştırma. *İktisadi ve İdari Bilimler*, 2020. Akademisyen Yayıncılık.
- Öztürk, E. (2018). *Ofis iç mekân organizasyonlarının günümüzdeki yeni yaklaşımı: Paylaşımlı ofisler* (Yüksek lisans tezi, İstanbul Ticaret Üniversitesi).
- Öztürk, E., & Koramaz, E. K. (2018). İstanbul’daki paylaşımlı ofis alanlarının sundukları hizmetler ve tasarım özellikleri. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Teknoloji ve Uygulamalı Bilimler Dergisi*, 1(1), 73–86.

- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods* (4th ed.). Sage Publications
- Rashid, M. (2006). A comparative study of the impact of spatial layouts on workplace productivity. *Journal of Architectural and Planning Research*, 23(1), 30–43.
- Riratanaphong, C. (2021). Factors influencing user satisfaction: Case studies of ten coworking spaces. *Proceedings of International Structural Engineering and Construction*, 8(1), FAM-04-1–FAM-04-10.
- Rodríguez-Ruiz, Ó. (2024). *Enablers of satisfaction with coworking spaces*. European Journal of Management and Business Economics. <https://doi.org/10.1108/EJMBE-06-2024-0198>.
- Rodríguez-Ruiz, Ó., Labrado-Antolín, M., Fernández-Menéndez, J., & Delgado-Piña, I. (2024). Enablers of satisfaction with coworking spaces: Assessing the influence of users' personality and experience. *European Journal of Management and Business Economics*, 33(2), 123–135.
- Schuermann, M. (2014). *Coworking space: A potent business model for plug 'n' play offices*. epubli GmbH.
- Spinuzzi, C. (2012). Working alone together: Co-working as emergent collaborative activity. *Journal of Business and Technical Communication*, 26(4), 399–441. <https://doi.org/10.1177/1050651912444070> Erişim Tarihi: 05.05.2025
- Tjahjawati, S. S., vd. (2024). *The effect of ambience and service quality of coworking space on customer satisfaction (Bandung example)*. Jurnal Ekonomi, 13(3). (Makale PDF).
- Tønnessen, Ø. (2022). Employee creativity in coworking spaces: Towards a conceptual framework. *European Journal of Workplace Innovation*, 7(1), 53–83. <https://doi.org/10.46364/ejwi.v7i1.891> Erişim Tarihi: 04.05.2025
- Tunç, B. (2019). *Paylaşımlı esnek çalışma mekânlarının mimari tasarım ve kullanıcı memnuniyeti üzerinden incelenmesi: İstanbul örneği* (Yüksek lisans tezi, Gebze Teknik Üniversitesi).
- Tutar, H. (2023). Nitel araştırma deseni belirleme ölçütleri ve gerekçelendirilmesi. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(1), 334–355. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iibfdkastamonu/issue/78208/1190123> Erişim Tarihi: 04.05.2025

- U.S. Department of Energy. (2020). *Environmental sustainability*. <https://www.energy.gov> Erişim Tarihi: 03.04.2025
- Usluata, A. (1994). *İletişim*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Vaddadi, B., Bieser, J., Pohl, J., & Kramers, A. (2020). Towards a conceptual framework of direct and indirect environmental effects of co-working. arXiv. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2006.08225> Erişim Tarihi: 02.04.2025
- Van de Koevering, M. (2017). Co-working spaces: A reflection on collaboration. *Journal of Urban Design*, 22(1), 5–25.
- Varlı, E. (2004). *Büro tasarımında kullanıcı standartları ve teknoloji kullanımının değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi).
- Veenhoven, R. (2004). Sustainable consumption and happiness: Driving forces and barriers to sustainable consumption. International Workshop, University of Leeds. <https://www.researchgate.net/publication/23543223> Erişim tarihi: 4 Haziran 2025
- Yalçın, H. (2022) Bir araştırma deseni olarak fenomenolojil. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22 (Özel Sayı 2). 213-232
- Yazar, K. H. (2006). *Sürdürülebilir kentsel gelişme çerçevesinde orta ölçekli kentlere dönük kent planlama yöntem önerisi* [Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü].
- Yeni, O. (2014). *Sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma*. Gazi Üniversitesi Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, Y. (2021). *Ortak çalışma alanlarının tercih edilme motivasyonları: İstanbul örneği* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Kültür Üniversitesi].
- Yu, Y., Zhu, S., & Li, W. (2024). Research on user expectations for future community coworking spaces. *ASDER*, 2(1). <https://doi.org/10.61935/asder.2.1.2024.P5>

Yürekli, F. (1983). *Mimari tasarımda belirsizlik; esneklik/uyabilirlik ihtiyacının kaynakları ve çözümü üzerine bir araştırma* (Doçentlik tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi).

EKLER

EK1: Görüşme Soruları

Demografik Sorular

Çalıştığınız sektör nedir?

Mesleğiniz nedir?

Yaşınız kaçtır?

Katılımcılara Yöneltilen Sorular

1. Çalışma biçiminiz nasıldır? (Serbest çalışan, kurumsal çalışan, startup çalışanı, bağımsız proje yürütücüsü vb.)
2. Günlük ortalama kaç saat ve hangi saat aralıklarında çalışıyorsunuz?
3. Paylaşımlı ofis kullanımına ne zaman başladınız?
4. Neden bir paylaşımlı ofisi tercih ediyorsunuz? (Örn: Sosyal bağlantılar, maliyet avantajı, konum, esneklik vb.)
5. Kullandığınız paylaşımlı ofiste hangi tür üyeliğe sahipsiniz? (Günlük, haftalık, aylık, özel vb.)
6. Paylaşımlı ofise geçmeden önce hangi çalışma ortamında bulunuyordunuz? (Örn: Geleneksel ofis, ev ofisi, kafe, mobil çalışma vb.) Bu ortamın artıları ve eksileri sizin için nelerdir?
7. Ortak çalışma alanlarını tanımlayan temel nitelikler ile bu alanların vazgeçilmez unsurları nelerdir?
8. Paylaşımlı ofislerin çalışma hayatına kazandırdığı yenilikler ile bu ofislerin sunduğu avantajlar ve beraberinde getirdiği dezavantajlar nelerdir?
9. Paylaşımlı ofis tercihlerinde etkili olan temel nedenler ve belirleyici faktörler nelerdir?(Konum, sektörel ağ, hizmetler, fiyat vb.)
10. Sürdürülebilirlik kapsamında bulunduğunuz paylaşımlı ofis hangi imkanları sunmaktadır, bunları nasıl değerlendiriyorsunuz?
11. Paylaşımlı ofislerde bulunan en önemli ve en çok kullandığınız ilk üç hizmet hangileridir?
12. Mevcut hizmetlere ek olarak ihtiyaç duyduğunuz veya tercih edeceğiniz başka hizmet ve imkanlar var mıdır?
13. Paylaşımlı ofislerde diğer kullanıcılarla ne sıklıkla etkileşim kuruyorsunuz? (Hiç, nadiren, sıklıkla, sürekli)

14. Paylaşımlı ofislerde gerçekleşen ortaklık, iş birliği ve sosyal etkileşimlerin iş yaşamına veya kişisel gelişime katkıları nelerdir?¹
15. Paylaşımlı ofis alanlarında çalışan bireylerin performansı, geleneksel ofis çalışanlarına kıyasla nasıl farklılık göstermektedir?
16. Paylaşımlı ofislerin daha verimli ve kullanıcı dostu hale gelmesi için hangi geliştirme önerilerini sunarsınız?

¹ Rektörlük Makamının, 25.04.2025 tarih ve 2500003845 sayılı, tez etik izin konulu yazısınca tez etik izni alınmıştır.